Celje, 26. septembra 1968 — Leto XXII — St. 36. — Cena 60 par (din)

Tednik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

PRED NOVO SEZONO

Po dopustniški praznini, ki spremlja celjsko javno življenje vsa leta, nemara že, kar pomnimo, smo zdaj pred novo kulturno sezono, ki naj obogati našo vsakdanjost z novimi vrednotami in utrdi v nas spoznanje, da je lahko le kulturno zrel človek nosilec vseh pozitivnih hotenj in oblikovalec splošnega družbenega napredka.

Žal se to spoznanje v zadnjih letih vedno bolj spreverača v nekakšno pasivno samozadovoljstvo, v katerem so pred očmi sodobnega človeka predvsem materialno blagostanje in dobrine tehnične civilizacije. Tudi v presojah o družbeni vrednosti in potrebnosti kulture prevladuje največkrat ozek tehnokratizem, odločitve zastran sredstev pa so bolj rezultat računalnikov kakor odgovornega in prevdarnega razmisleka. Seveda bi bili krivični, če ob tem ne bi upoštevali naših omejenih materialnih možnosti in jih sprejel kot dejstvo, ki pomeni objektivno oviro za hitrejšo kulturno rast. Toda kaže, da bi vendarle lahko segli tudi preko te omejenosti.

V novi sezoni, ki prinaša nove napore ne samo, da bi ohranili vse tisto, kar imamo, ampak da bi se to tudi širše uveljavilo, se bomo pač morali soočiti s staro težnjo, da bi kulturo in njene potrošnike postavili v ekonomsko razmerje, pri čemer naj bi občinski proračun zagotavljal obstoj ustanov, delovne organizacije in občani pa omogočili njihovo delovanje. Če bi mogli za znanilca takih novih odnosov šteti primer pokrajinskega muzeja, katerega strokovno in vsebinsko utemeljen program so nekatere delovne organizacije sprejele brez pridržka in prispevale tudi velike vsote za njegovo uresničitev, tedaj je lahko to začetek kakih večjih in širših obetov. Vsekakor bo materialni položaj kulture še naprej eden večjih družbenih problemov, zato bi morali poiskati vse variante za učinkovito rešitev. In sicer prej preden mu bodo občinske ikarje ukrojile suknjo.

dhr

JANEZ VIPOTNIK v Zagorju

Pred kratkim je bila v gledališki dvorani delavskega doma v Zagorju javna tribuna SZDL. Na njej je predsednik republiške konference SZDL Slovenije in poslanec republiškega zbora skupšine SRS za zagorsko občino, Janez Vipotnik govoril o najaktualnejših mednarodnih problemih po dogodkih na Češkoslovaškem. Na javni tribuni je sodelovalo več kot 300 ljudi, članov SZDL, predstavniki samoupravnih organov zagorskih delovnih kolektivov in drugi.

Janez Vipotnik je v svojem izvajanju podrobno razložil vzroke, ki so pripeljali do znanih dogodkov na Češkoslovaškem, nato pa orisal sedanje razmere v mednarodnem delavskem in socialističnem gibanju. Predsednik republiške konference SZDL Slovenije je govoril tudi o ukrepih za povečanje obrambne sposobnosti oziroma za vseljudski odpor pri nas. Na koncu je Janez Vipotnik odgovarjal na nekatera vprašanja udeležencev.

-n

JE KAJ LEPŠEGA, KOT SO JESENSKI PEJSAZI V SAVINJSKI DOLINI ... (Foto: J. Sever)

PRVI SEJEM OBRTI V CELJU:

Pomemben pospeševalec obrti

Problematika obrti je v zadnjem času v ospredju gospodarskih razprav predstavniških organov naše samoupravne družbe in občanov. Takšne razpave narekujejo nova struktura potrošnje, ki sta jo povzročila razvoj proizvajalnih sredstev in s tem dvig življenjskega standarda občanov. Obrt je s svojim dopolnilnim značajem proizvodnje in v zadovoljevanju potreb najbližja potrošniku; zato tudi v svoji rasti ali stagnaciji naleti na najhitrejše reakcije potrošnikov.

Iz tega zornega kota je problematiko obrti obravnaval tudi »prvi obrtniški zbor«, septembra lani v Dobrni. Sklepe in priporočila tega zbora je v okviru svojih pristojnosti zatem reševalo tudi Poslovno združenje za obrt, gostinstvo in komunalo Celje—Maribor. V središču teh naporov so bile mimo akcij poslovnega povezovanja in opravljanja servisnih služb za svoje člane priprave na Prvi sejem obrti. Lanski zbor je namreč nakazal potrebo po tesnejšem poslovnem sodelovanju obrtnih delovnih organizacij s tržiščem, kar naj bi med drugim dosegli tudi z organizacijo specializirane poslovne sejemske prireditve.

Celje je s svojimi ugodnimi pogoji sredi razvejane in organizirane obrtniške dejavnosti kot središče sorazmerno velikega zaledja z ugodnimi prometnimi zvezami, zlasti pa s tradicijo, zelo pripravno za prirejanje takšnih prireditev. Te prednosti Celja pred ostalimi slovenskimi mesti so tisti dejavniki, ki dajejo zasnovani prireditvi v prihodnje jasno začrtano razvojno smer v prireditev širšega, morda medrepubliškega pomena z udeležbo interesov celo iz zamejskih pokrajin.

Celje je bilo že med obema vojnama prizorišče večih obrtniških manifestacij. Leta 1947, torej še v času obnove, je imelo že svojo prvo povojno obrtno razstavo, ki ji je leta 1938. sledila v prostorih Doma OF uspela razstava lokalne industrije in obrti. Leta 1952, ob 500-letnici podelitve mestnih pravic Celju, pa je bila prva gospodarska razstava in leta 1957, že druga. Že na teh zadnjih dveh prireditvah, ki sta imeli za cilj predstaviti doseženo razvojno stopnjo lokalnega gospodarstva, seveda takrat še manj v poslovnem, zato pa bolj v manifestativnem smislu, so se uspešno uveljavile tudi celjske obrtne organizacije, in sicer 41 v 1952. letu ter 53 v letu 1956.

Seveda pa novi gospodarski pogoji, zlasti v reformskem obdobju, nujno zahtevajo obliko in zasnovo takih prireditev, ki jim je odslej poslovnost temeljni kamen in v največji meri tudi cilj.

Čeprav v prostorih, ki strogo vzeto, ne ustrezajo popolnoma namenu prireditve, so pa vseeno daleč od improvizacije, se bodo v soboto, 28. septembra odprla vrata Prvemu sejmu obrti v Celju, ki naj tokrat 153. razstavljalcem, njihovim poslovnim partnerjem in obiskovalcem, nudi pregled stanja obrti na širšem celjskem območju in kar največje možnosti sklepanja poslovnih dogovorov, v didaktičnem delu pa možnosti strokovnega usposabljanja kadrov v obrtništvu. Če bo prireditev aktivizirala sodelujoče vsaj delno v tej smeri, bo dosežen njen namen. Tako bo ta sejem postal pomemben dejavnik rasti obrtne proizvodnje in uslug, njene specializacije in poslovnosti. Mimo tega bo ta prireditev neposredno povezovala in pospeševala obrt v okviru naporov našega gospodarstva za uresničevanje ciljev gospodarske in družbene reforme.

FEDOR GRADISNIK

Praznovanje na Vranskem

V nedeljo so na Vranskem zaključili praznovanje ob stoletnici trga in občinskega praznika. Ob tej priložnosti je bila slavnostna seja, ki ji je poleg predstavnikov žalske občine in kmetijskega kombinata prisostvoval tudi Franc Leskošek-Luka. Na njej je krajevna skupnost podelila priznanja najzaslužnejšim, dolgoletnim družbenim delavcem. Dopoldne so odprli tudi razstavo kmetijsko obrtniške in industrijske dejavnosti, dokumente o razvoju šolstva v zadnjih sto letih, fotografsko gradivo o Vranskem v NOB ter razstavo kmetijske mehanizacije in živinsko razstavo.

O pomenu dvojnega praznika je na slavnosti v imenu krajevne skupnosti govorila Jožica Dimec. V zgoščeni obliki je nanizala zgodovino Vranskega, ki sega prav v rimsko dobo. Takrat je bilo Vransko trgovsko naselje, o katerem pričajo tudi ostanki temeljev upravne zgradbe iz 2. stoletja, ki so jih odkrili pri arheoloških izkopavanjih 1961. leta. Vransko se je prav tako uveljavljalo v kasnejših letih; 1868. leta so mu podelili tržke pravice, velik delež za dosego skupnih ciljev pa je prispevalo zlasti v novejši zgodovini, v času NOV. Jožica Dimec je zatem orisala gospodarski položaj Vranskega v današnjih dneh, ko se uveljavlja predvsem kot pomemben kmetijski okoliš z nekoliko slabše razvito industrijo, vendar z lepimi možnostmi za razvoj turizma. Živinoreja, proizvodnja hmelja in pšenice so glavne panoge, s katerimi se ukvarjajo prebivalci Vranskega. V zadnjem času pa je močno razširjena zasebna in popoldanska obrt.

dhr

Praznik Hrvatske in Istre

V soboto in nedeljo, 28. in 29. septembra, bodo v Pazinu sklepne slovesnosti ob 25. obletnici priključitve Istre, Reke in otokov k matični domovini — Titovi Jugoslaviji. 29. septembra bo v tem istrskem mestu veliko ljudsko zborovanje. Več o Istri in njeni vrnitvi v materino naročje berite danes na 4 strani našega lista!

Izletnikov rekord

V enem dnevu 54 avtobusov — Moto kros pri Celjski koči

V našem življenju in delu poznamo več rekordov. Z njimi se ponašajo tudi športniki. Z vrhunskimi dosežki pa se radi uveljavljajo še v delovnih kolektivih. Tako je svojevrsten rekord v sredini septembra dosegel kolektiv avtoturističnega podjetja Izletnik v Celju. Poleg avtobusov, ki so vozili na rednih progah, je bilo v nedeljo, 15. septembra na cestah le 54 tako imenovanih izletniških vozil. Enainštirideset od teh jih je peljalo v Novo Gorico, ostali pa v druga mesta. Tako so prejšnji rekord — 43 vozil za izlete v enem dnevu — potolkli za 11!

Zelo pa so bili Izletnikovi avtobusi obremenjeni v času zagrebškega velesejma, saj se je zgvdilo, da jih je v soboto, 22. septembra bilo na poti v Zagreb kar 22!

Turistična poslovalnica Izletnika se skupaj s poslovnim združenjem za obrt, gostinstvo in komunalo vneto pripravlja na avtobusni izlet v Frankfurt (10. oktobra), kjer vsako četrto leto pripravljajo največjo gostinsko razstavo v Evropi. Letos pa si bodo udeleženci tega izleta spotoma ogledali še značilen gostinski lokal ob avtocesti in se tako seznanili z nekaterimi značilnostmi tranzitnega turizma, ki postaja vse bolj aktualen tudi za naše kraje.

Izletnik je tudi investitor gradnje turističnega centra na Golteh. Kljub slabemu vremenu so dela vendarle tako napredovala, da bodo prihodnje dni že pokrili zgornjo postajo žičnice, razen tega pa začeli z montažo vlečne vrvi.

Med Izletnikova uspešna prizadevanja sodi tudi odločitev, da bodo v njihovi celjski poslovalnici ob Stanetovi ulici v predprodaji vstopnice za vse zabavne in kulturne prireditve, ki jih bo prirejala Delavska univerza. Pri Izletniku pa so prepričani, da se bodo za ta korak ogreli tudi drugi organizatorji najrazličnejših prireditev, celo športnih. Tako bo vsakdo vedel, da lahko vstopnice za katero koli prireditev zanesljivo dobi le pri Izletniku.

Odločeno je še, da bo v nedeljo, 6. oktobra pri Celjski koči tekmovanje v moto krosu. Ta prireditev na pobočjih Tovsta bo poslej tradicionalna in gotovo je, da bo pripomogla k večji popularizaciji in obisku prijetne postojanke.

M. B.

IZREDNA SEJA KONFERENCE SZDL V CELJU

Prejšnji teden se je sestala k izredni seji občinska konferenca Socialistične zveze Celje. Razpravljali so o mednarodnih političnih dogodkih oziroma o nalogah socialistične zveze v nastali situaciji. O dogodkih na Češkoslovaškem je ob tej priložnosti obširno govoril član predsedstva republiške konference Socialistične zveze Slovenije tovariš Boris Mikuš, udeleženci seje pa so mu zastavili tudi več vprašanj o podrobnostih v mednarodnem položaju. Poudarili so, da je najpomembnejša naloga vseh družbenih dejavnikov, da s hitrejšim razvojem delavskega in družbenega upravljanja ter večjimi gospodarskimi rezultati dokažemo svetu pravilnost naše izbrane smeri, hkrati pa, da z vsemi sredstvi zavarujemo pridobitve socialistične revolucije ter povojnega razvoja.

Odlično za strelce

V nedeljo je bilo v Ljubljani strelsko tekmovanje v spomin na dolgoletnega predsednika strelske zveze Slovenije in narodnega heroja Jožeta Klanjška-Vasje. Po propozicijah so vsako ekipo sestavljali po en član, članica, mladinec in pionir. S tem so hoteli dati poudarka vsestranemu delu.

Zmagala je ekipa štorskega Kovinarja v postavi Dečman, Verberjeva, Kočevar, in Stritar s 1972 krogov, ki je tako prehitela drugouvrščeno moštvo Pohorskega bataljona iz Ruš za več kot 100 krogov.

Istočasno je bilo v Ljubljani tudi državno prvenstvo v streljanju s pištolo v Caracas programu in s hitrostrelno pištolo na silhuete. V tekmovanju v Caracas programu je zmagal Celjan Jože Tržan, ki je z rezultatom 572 krogov dosegel še nov republiški rekord. Drugi je bil Peternel iz Kranja, ki je za zmagovalcem zaostal za en krog. V tej disciplini je bil Dobovičnik iz Celja osemnajsti z rezultatom 520 krogov.

Tržan pa se je uveljavil tudi v streljanju s hitrostrelno pištolo, kjer je zasedel tretje mesto s 541 krogi. Dobovičnik je bil v tej skupini sedmi s 530 krogi. Zmagal pa je Peternel s 573 krogi.

M. B.

tedenski mozaik

»Ne samo naprave, ampak tudi vrtove, redke cvetlice in celo ptice in čebele smo vrnili nedotaknjene,« je pisala moskovska »Pravda«, ko je poročala o tem, kako so okupacijske oblasti vrnile bratislavski radio slovaškim organom. Ko bi jim še vrnile neodvisnost... Poljski tisk se je domislil še ene obtožbe proti Jugoslaviji: poleg vseh drugih grehov smo tudi — cionisti. Revizionisti in kontrarevolucionarji smo že tako in tako. Se sami ne vemo, kaj vse bomo postali v očeh »pravovernih«... Portugalski diktator Salazar je na smrtni postelji in številni komentatorji se zdaj sprašujejo, kaj bo s to nesrečno deželo. Najbolj jedrnato je portugalski režim označil britanski novinar Kingsley Martin, ki je zapisal, da je »fašizem v Jezusovem imenu... Rimsko policijo je obsedla panika pred začetkom predavanj na rimski univerzi. Povsod vidi študentovske zarote in se pripravlja na nove spopade. Metoda je nepogrešljiva: študenti jih bodo dobili po grbi v vsakem primeru, če bodo rogovilili ali če ne bodo rogovilili... V mehiški vasi San Miguel de la Canoa je nekaj sto vaščanov linčalo dva tujca in dva domačina, češ da so člani »študentovskega komunističnega gibanja«. Tujca sta bila navadna turista, ki sta prenočila pri dveh domačinih. Pri teh »akcijah« so pomagali vaški desničarji in župnik. S turizmom se vaščani odslej res ne bodo mogli preživljati... Rodezijski rasistični premier je dejal, da mora oblast v Rodeziji ostati v »civiliziranih rokah«. Vsi, ki so ga poslušali, vedo, da so civilizirane roke lahko samo bele... Demokratski predsedniški kandidat Humphrey je izjavil, da bi ZDA utegnile prihodnje leto zmanjšati število svojih vojakov v Vietnamu, če se ne bi zgodilo kaj nepričakovanega. Američani radi slišijo obljube, da bo manj ameriških »fantov« v Vietnamu, toda pri tem ne pozabljajo, da bodo novembra volitve in da si skuša Humphrey s tem pridobiti čim več glasov. Ko bi bil Humphrey izvoljen, pa bi se lahko zgodilo tisto »nepričakovano«... •

Kako je z energetiko?

Dve leti že terjajo poslanci bilanco pa je še ni – Ne morejo se sporazumeti, kateri obliki energije bi dali prednost – Kaj je z jedrskimi elektrarnami in nafto?

V vseh razpravah o problemih naših premogovnikov se poudarja, kako potrebno je določiti nacionalno politiko razvoja energetike. Ko so bili nedavno sprejeti ti novi ukrepi za izboljšanje ekonomskega stanja premogovnikov so poslanci znova postavili vprašanje kako je z dolgoročno bilanco energetike.

OD SREDE DO PETKA

Dolgoročni načrt razvoja energetike namreč še ni izdelan. Kot kaže, nihče ne more odgovoriti na vprašanje, kaj bodo poslanci novembra ta načrt v razpravo in posvetovanje. Na to vprašanje niso mogli odgovoriti niti predstavniki Zveznega zavoda za gospodarsko načrtovanje, v čigar pristojnost to delo spada.

Na poteze, kako nujno je dosegati dolgoročno politiko v energetiki poslanci ne opozarjajo iz radovednosti ali zgolj zato, da se ta načrt izdela, ampak zaradi tega, ker brez energetske bilance ni mogoče trajnejše in soudnejše reševati vprašanj premogovnikov, nafte in energetike sploh. Saj: kakšna je rešitev za prodajo premoga na temelju izgradnje termoelektrarn, če pa se bomo jutri morda odločili, da damo prednost hidro ali jedrski energiji?

Če je tako in če poslanci in drugi že dve leti terjajo da se napravi dolgoročna energetska bilanca zakaj jo torej še zavlačujejo?

Po sklepu zvezne skupščine bi bilo moralo to delo biti opravljeno do septembra lani. Potem so rok premaknili do začetka tega leta. Tedaj so poslanci res dobili načrt te bilance, toda hitro se je pokazalo da so mnenja o tem vprašanju tudi neskladna, da je praktično treba vse opraviti znova, pretehtati in uskladiti najprej v energetskih panogah in v republikah šele potem o stvari razpravljati na zvezni ravni.

ČEMU DATI PREDNOST?

Vse kaže, da so razlike glede dolgoročne politike razvoja energetike precejšnje in da jih je težko uskladiti. Na kratko povedano: ni mogoče najti enotnosti glede vprašanja, kateri obliki energije bi dali prednost. Zastopnik hidroelektrarn in krajev, ki imajo velike potencialne vodne energije, si prizadevajo in tudi dokazujejo, da je za naše razmere najgospodarneje, da gradimo hidrocentrale in damo prednost tej obliki energetike. Predstavniki premogovnikov in termoelektrarn pa trdijo, da je treba koristiti velike zaloge premoga za proizvodnjo električne energije, s čimer dobimo razmeroma ceneno in stalno energijo, hkrati pa rešujemo vprašanje rudnikov. Predstavniki krajev, ki nimajo ne vode ne premoga, pa menijo, da moramo začeti graditi jedrske elektrarne kasneje, nihče ne ve. Nenost in ker Jugoslavija ne sme zaostajati za ostalim svetom. Nekateri spet menijo, da je treba za proizvodnjo električne energije porabljati naftine derivate.

Očitno je, da vsa ta mnenja ne bo lahko uskladiti. Zato zastopnik Zveznega zavoda za načrtovanje v zvezni skupščini ni mogel odgovoriti na vprašanje, kdaj bo energetska bilanca izdelana. Ali bo to do konca leta ali morda ne, ker pripada njim prihodnjemu pa sleherno odlašanje lahko povzroči resne posledice, kajti napake v energetiki je težko popraviti. Dokler pa ne bo dolgoročnega načrta razvoja energetike, bodo take napake kar naprej.

B. L.

TELEGRAMI

MEXICO CITY — Kakih deset tisoč vojakov in padalcev pod poveljstvom treh generalov je zavzelo vse fakultete univerze v mehiškem glavnem mestu, kjer že dva meseca trajajo študentski nemiri.

PARIZ — KP Francije je zahtevala, da bi odgodili mednarodno konferenco komunističnih in delavskih partij v Moskvi, ker pogoji za njeno sklicanje zdaj niso najugodnejši.

WASHINGTON — Senator Edward Kennedy je pozval državnike sveta, naj vprašanje nigerijske državljanske vojne postavijo na dnevni red zasedanja generalne skupščine OZN.

ŽENEVA — Gana, Indija, Pakistan in Jugoslavija so na konferenci nejedrskih držav predlagale osnutek resolucije, v kateri zahtevajo, naj atomske velesile do prihodnjega marca začno razorožitvena pogajanja.

NEW YORK — Odbor OZN za dekolonizacijo je obsodil Portugalsko, ker uporablja zažigalne bombe napalm in fosforne bombe v boju proti ljudstvu Gvineje in Cap Verdeja.

WASHINGTON — Ameriški zunanji minister Dean Rusk in zunanji ministri nekaterih članic NATO se bodo sestali 7. oktobra v New Yorku, da bi se pogovorili o okupaciji ČSSR.

PARIZ — Francoski premier Couve de Murville je izjavil, da Francija ne bo razvrednotila franka.

WASHINGTON — Voditelji ameriške agencije za vesoljske raziskave se bodo sešli v začetku novembra, da bi se odločili, ali bodo poslali decembra 3 ameriške astronavte v smeri Mesec, če bo prvi polet z raketo »Apollo« uspešen.

KUALA LUMPUR — Malezijski minister za informacije je izjavil, da morajo Filipini razveljaviti zakon o priključitvi Sabaha na Borneu, preden bi se lahko sestala filipinski predsednik Marcos in malezijski premier Tunku Abdul Rahman.

UMUAHLIJA — Biafrske sile, ki so že stisnjene na najmanjši prostor, so verjetno zadnjič prešle v protinapad. Toda kljub še tako divjemu odporu je usoda Biafre zapečatena.

Član zveznega izvršnega sveta Aleksander Grličkov je v ponedeljek odpotoval v Moskvo na zasedanje SEV (vzhodnoevropska organizacija za gospodarsko sodelovanje). Na sliki ga vidimo v razgovoru s sovjetskim ambasadorjem v Jugoslaviji Ivanom Benediktovim (desni) v salonu beograjskega letališča. Telefoto: TANJUG

tedenski zunanjepolitični pregled

Moskovska propaganda je v zadnjih dneh stopnjevala napade na Jugoslavijo, na njeno notranjo in gospodarsko ureditev in celo na osebnost predsednika Tita. V televizijski oddaji so sovjetskim gledalcem povedali, da je Tito že leta 1956 podpiral kontrarevolucijo na Madžarskem, kakor jo podpira zdaj v ČSSR. S citati, samovoljno iztrganimi iz Titovega govora v Pulju leta 1956, so skušali torej očrniti našega predsednika ne samo kot revizionista, ampak kot kontrarevolucionarja.

Sovjetski propagandisti in tisti, ki jim dajejo navodila, najbrž niso tako neumni, da bi mislili, da bodo s takimi osebnimi napadi na Tita kaj dosegli pri naših narodih. Če niso leta 1948 vedeli, morajo danes vedeti, da z napadi na Tita dosežejo pri nas prav nasproten učinek: ogorčenje ljudstva zaradi takšnih klevet in pa še večjo enotnost. Zato je verjetno, da so napadi na Tita namenjeni »domači uporabi«, to je prepričevanju sovjetske javnosti, ki tako in tako zmeraj sliši le eno plat zvona, da so Jugoslovani »pokvarjeni«. Dosti bolj dvomljivo je, kaj s tako propagando dosegajo v svetu. Po vsej verjetnosti nasprotni učinek od onega, ki si ga želijo doseči.

Medtem se okupacija ČSSR nadaljuje, toda proces ne miruje. Okupacija še vedno ni prinesla tiste politične rešitve, ki si jo v Moskvi želijo. Vse se obrača nekako drugače, kakor si zamišljajo. Hoteli so ponovno uvesti cenzuro in češkoslovaški tisk je res nekoliko znižal ton, toda ust jim niso zamašili. Tudi voditeljem ČSSR niso zamašili ust. Prvi sekretar CK KPČ Dubček je izjavil, da se zelo motijo tisti, ki upajo, da se bodo povrnili časi izpred letošnjega januarja. Černik, predsednik vlade, je celo dejal, da se bodo vojaki varšavskih sil kmalu umaknili. Nikjer ni opaziti klečeplazenja. Nasprotno, vse kaže, da so češkoslovaški voditelji potegnili črto, ki je ne mislijo prekoračiti. Sem sodijo predvsem zagotovila ljudstvu, da ne bodo nikogar sodno preganjali zaradi političnih nazorov. Pred sodišče lahko pride samo tisti, ki bo prekršil zakon. To je v popolnem nasprotju s krikom in vikom, ki prihaja predvsem iz NDR in Bolgarije in tudi iz Moskve, da je treba soditi »kontrarevolucionarjem«.

To ne pomeni, da je pritisk popustil. Pritisk se še stopnjuje in bližnji sestanek v Moskvi med voditelji ČSSR in ZSSR utegne položaj še bolj zaostriti, posebno če bodo Rusi od češkoslovaških voditeljev zahtevali, naj prekoračijo usodno črto.

Medtem ko leži portugalski diktator Salazar, ki je vladal Portugalski z železno roko od leta 1932, v agoniji zaradi srčnega napada, se za kulisami te nesrečne dežele – kakor v orientalskem senčnem gledališču — dogajajo premiki na vrhovih oblasti. Salazarjev naslednik je že določen, ker se vodilna kasta, podprta od vsemogočne tajne policije in armade, nikakor ne misli odpovedati oblasti.

Moskovske violine

Portugalska je podobna mrtvemu ribniku, pokritemu z žabokrečino. V Španiji vre in se kljub temu, da je Franco še vedno na oblasti, pojavljajo nove in mlade sile s svojimi načrti in nazori, kako prebroditi javno življenje in gospodarstvo države. Na Portugalskem pa gre vse po starem. In to v znamenju boja za ohranitev kolonij, ki jih uradno imenujejo »čezmorske pokrajine«.

Noben časnik na Portugalskem ne izide brez dovoljenja cenzure. Sleherni politični članek je navdihnjen z vrha. Ljudstvo kratko malo ne sme vedeti, kaj je politika. Nad polovico Portugalcev je nepismenih — računajo — četudi od leta 1959 ne objavljajo več statistik o nepismenosti. Vrhovi v vladajočem razredu se nenehno bogatijo, toda na temelju politike ohraniti za vsako ceno portugalske kolonije v Afriki, predvsem Angolo in Mozambik. Portugalska je prerevna, da bi lahko v njej naglo bogateli generali, politiki in bankirji. Zato je treba držati v armadi 200.000 mož in krepiti garnizije v Afriki.

Vrhnja plast pravilno računa, da bo Portugalska ostala mirna pod železno peto čim dlje bodo množice živele na robu lakote in čim dlje bodo ostale kolonije. Obračun, ki bo moral nekega dne priti, skušajo z vsemi sredstvi čim bolj odložiti. Salazarjeva smrt ne bo dosti spremenila položaja, ker je bil Salazar sicer železen diktator, a vendarle v bistvu samo predstavnik oligarhije, ki je v njem videla najboljše jamstvo za svoj obstoj.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Socializem enakopravnosti in svobode

■ MIKA TRIPALO NA ZBOROVANJU V KARLOVCU — V Vukovi Gori pri Karlovcu je bilo v nedeljo veliko zborovanje, posvečeno 25-letnici ustanovitve okrožnega narodnoosvobodilnega odbora karlovškega vojaškega okrožja. Na njem je govoril tudi sekretar IK CK ZK Hrvatske Mika Tripalo, ki je, ko je odgovarjal na napade na našo državo, med drugim dejal:

»Hočemo svoj samoupravni socializem, socializem brez taborišč s prisilnim delom. Hočemo socializem, v katerem ne bo policija vodila ideološkega boja. Hočemo socializem, v katerem postaja delovni človek aktivni dejavnik politike ter gospodar uspehov svojega dela, ne pa apolitična brezosebna množica... Hočemo socializem visoke življenjske ravni brez polpraznih prodajaln blaga široke potrošnje — hočemo socializem enakopravnosti in svobode.«

Tudi v drugih krajih po vsej Jugoslaviji so odločno obsodili kampanjo, ki jo vodijo v Sovjetski zvezi proti naši državi in še posebej predsedniku Titu. To, da so napadli tovariša Tita, češ da je naklonjen kontrarevoluciji, je najboljši dokaz, da lažejo in da je Jugoslavija na pravi poti. Če bi bil naš socializem slab, jih ne bi motilo. Bojijo se socializma, ki temelji na samoupravljanju, to je demokraciji in svobodi.

■ MLADINA IN ZVEZA KOMUNISTOV — Na zborovanju mladih komunistov, ki so te dni vstopili v Zvezo komunistov v Skopju, je govoril Krste Crvenkovski, predsednik CK ZK Makedonije. V svojem govoru je med drugim poudaril, da pomeni vstop v Zvezo komunistov pripravljenost na boj, pripravljenost na žrtve, ki so potrebne boju za socializem. Mladi ne sprejemajo rdečih knjižic zato, da bi laže napredovali, da bi se laže vzpenjali na hierarhični lestvici, temveč zato, da bi navdušenje, ki ga nosijo v sebi, prelili v akcijo organizacij, v katere vstopajo.

Na zborovanju v Nišu je govoril Veljko Vlahović, član predsedstva CK ZKJ. Ko se je obračal k mladim ljudem, ki so te dni vstopili v ZK, je dejal, da mladi žlahtnijo našo stvarnost. Oni odpirajo nove perspektive in vnašajo v gibanje nov, koristen nemir.

Svečanost ob sprejemu mladih v Zvezo komunistov je bila tudi v tovarni avtomobilov v Mariboru.

■ NIKOLA MINČEV, NOVI PREDSEDNIK SOBRANJA — Namesto nedavno umrlega Mita Hadži—Vasileva so izvolili za predsednika makedonskega sobranja (skupščine) Nikolo Minčeva, dosedanjega predsednika izvršnega sveta. Za novega predsednika IS so izvolili dosedanjega podpredsednika dr. Ksenteja Bogoeva.

■ IZREDNI ODKUP ŽIVINE — Direkcija za rezerve bo odkupila 40.000 glav živine. Živinorejcem bodo izplačali po 300 do 390 Sdin za kilogram mesa. Tako bodo ublažili veliko ponudbo živine in to zlasti še tam, na primer v Srbiji, kjer je položaj najtežji.

POPLAVE, POPLAVE... — Letošnjega muhastega vremena še ni konec. Po sobotnem in nedeljskem nalivu je voda marsikje preplavila družbene obrate in stanovanjske hiše. Najhuje je bilo v Idriji. V Ljubljani so morali intervenirati gasilci. Pri Trojanah je plaz zaprl promet na cesti Ljubljana—Celje. Tudi drugod je velika škoda na cestah. Onemogočena so tudi skoraj vsa poljska dela.

■ VEČ STIKOV Z AVSTRIJO — Skupščinska komisija za mednarodne odnose je predlagala, da bi postali naši stiki, predvsem stiki Slovenije z Avstrijo še tesnejši in številnejši. V ta namen bi bilo treba še bolj odpreti meje, urediti obmejne prehode, zgraditi nove ceste, skleniti sporazume o kooperaciji in malem obmejnem prometu itd.

DOLENJSKI LIST * TEDNIK * VESTNIK: vsak četrtek 60.000 izvodov!

Drugi del gradiva oziroma tez o idejno-političnih osnovah za izdelavo programa družbeno-ekonomskega razvoja SRS govori predvsem o samoupravljanju v delovnih organizacijah in njihovih združbah.

■ **NAJVEČ SPOROV IN NEJASNOSTI povzroča praksa, da samoupravni organi često prevzemajo nase strokovne posle in odločitve, dostikrat tudi zato, ker jih nanje prelagajo vodilni strokovni organi in s tem prikrivajo svojo nesposobnost in neodgovornost. Slabosti in nedograjenost samoupravljanja se pogosto izkoriščajo tudi v politične namene. Niso osamljeni tudi primeri, da nekritično prenašamo rešitve iz tujih razmer in jih bočemo uveljaviti v naših razmerah in pogojih,** kar pa je, npr v primeru menagerstva, proti naši družbeni ureditvi. Ozadje takih teženj so poskusi oziroma težnje, da bi si posamezniki prisvojili oblast nad delovnimi ljudmi

■ PRAVILNEJŠA IN KORISTNEJŠA JE DRUGA POT: na njej je večina naših organizatorjev proizvodnje, ko iščejo sodobne oblike za učinkovito in

PRED VI. KONGRESOM ZK SLOVENIJE

Resnična osnovna vez mora postati delovni človek

Jamstvo za reševanje ekonomskih, socialnih in kulturnih potreb čutimo v neposrednih samoupravnih skupnostih, na republiški ravni pa naj se uresničujejo predvsem dogovori za skladen družbeno-ekonomski razvoj

sodobno organizacijo dela ter skušajo postaviti na pravo mesto tudi odgovornost v pogojih delavskega samoupravljanja. To pomeni hkrati povečevanje poslovnosti; tako smer moramo podpirati, saj izhaja iz našega sistema in izpolnjuje samoupravno prakso.

■ O DELOVNIH ENOTAH so v Sloveniji mnenja močno deljena: eni pretiravajo z njimi, drugi jih docela zapostavljajo. Treba pa je tudi tu poznati pravo pot: tehnična delitev dela izredno hitro napreduje in jo moramo na vse načine podpirati, prav iz tega pa izvira tudi nujnost proizvodnega povezovanja in sodelovanja. Stvar samoupravne odločitve delovnih ljudi pa je, ali je v vsakem posameznem slučaju delovna/ organizacija osnovna oblika združenega dela ali ne. Pri tem podjetja nikoli ne smejo videti samo sebe in svoje ozke interese. Mnogi se pri tem izgovarjajo na »pravice razpolaganja z družbenimi sredstvi« in se niso pripravljeni povezovati v višjih oblikah združenega dela.

■ ENA IZMED BISTVENIH NALOG nadaljnjega razvoja samoupravljanja je njegovo izgrajevanje in izpopolnjevanje v združenih in integriranih podjetjih, v raznih združenjih, kot tudi v zbornicah, bankah, veliki trgovini itd. Na tem področju je premalo pobud (in želja) za graditev samoupravnih odnosov. V praksi se kažejo prav zaradi tega tudi močne težnje po odtujevanju sredstev proizvajalcev in njihove koncentracije v novo nastajajočih centrih družbene moči. To niso le razne družbeno-politične skupnosti, temveč tudi banke, zunanjetrgovinska podjetja, kot tudi velike združbe v gospodarstvu. **Vsi ti organi pa morajo biti pod kontrolo proizvajalcev, da delujejo kot neposredno podružbljeni in ne kot samostojna sila nad družbo in zunaj samoupravnih odnosov.**

■ PRVE OBLIKE ŠIRŠEGA SAMOUPRAVNEGA povezovanja na višji ravni obstajajo na področju družbenih dejavnosti čeprav imajo tudi pri njih neposredni proizvajalci in interesenti še premalo vpliva. Delovni človek mora postati resnična osnovna vez v delovanju dejavnosti gospodarske in negospodarske sfere.

UPANJA

TA ČAS LJUDJE ŠE VEDNO veliko upajo, pričakujejo, hkrati pa jih je tudi strah pred razočaranjem. Študentsko gibanje, Titov govor, smernice in deklaracije vrhovnih političnih teles in še kaj drugega so ponovno razgibali politično zavest in utrdili prepričanje, da se bodo pri nas mnoge stvari vendarle »spremenile« in da se bodo številne vrednote, ki jih je uveljavil brionski plenum, hitreje in verneje uresničevale v praksi. Upanja in pričakovanja so povezana tudi z napovedanimi kongresi Zveze komunistov. In če si ta hotenja, želje in upe ogledamo nekoliko bolj natančno, bomo videli, da merijo tudi na tole:

a) VEČJA PRAVIČNOST v družbi od osebnih dohodkov do tistih pogojev, ki naj zagotove popolno osebno varnost in to, da boš napredoval na družbeni lestvici, če imaš za to potrebno strokovnost, delovno voljo in prakso kot dokaz dosedanje uspešnosti.

b) VEČJA ODGOVORNOST vseh in vsakogar od najvišjega do najnižjih, odprava zidu anonimnosti in nedotakljivosti, zlasti pri odločitvah na višjih ravneh.

c) Na vsa odločilna mesta v upravi, oblasti in drugod naj pridejo STROKOVNO usposobljeni in delovni ljudje. Uveljaviti je treba kriterij strokovnosti, znanja in zavreči kriterij preteklih zaslug, ki ne bi upošteval sedanjega odnosa do dela in sposobnosti.

d) ZAVREČI JE TREBA NEKATERE SHEME, DOGME IN FETIŠE o tem, kakšna naj bi bila naša družba, potem ko je življenje neizprosno pokazalo, kako neplodni in neustrezni so. Mednje štejem tudi oboževanje nekaterih samoupravnih institucij, ki so postale popoln antipod samoupravljanju v pravem pomenu besede.

e) PREPREČITI ALI OMEJITI je treba delovanje vseh tistih, ki kljub ugovarjanju brez predsodkov vztrajajo pri tem, da imajo vedno samo oni prav, da so kratkomalo nezmotljivi, da vsak ugovor pomeni že upor, da je vsa resnica le pri njih in ki zato vedno govore ex cathedra.

f) Odločujoče ustanove in forumi, ki odločajo o usodi naše dežele, o skupinah državljanov pa tudi o posameznikih, morajo DELATI POPOLNOMA JAVNO.

g) PRENEHATI JE TREBA S TEM, da v različnih ustanovah in družbenopolitičnih organizacijah na popolnoma enak ali podoben način razpravljajo o aktualnih družbenih vprašanjih, saj to podražuje družbeno delo in razblinja pomen vprašanja. Še posebej pa odpraviti prakso, da sprejemamo dolge deklaracije, priporočila splošne in abstraktne narave, saj s tem nič ne spremenimo, marveč le prigrenimo okus po moralističnih pridigah: treba je, dobro bi bilo, se morajo boriti itd.

h) RAZKRITJI JE TREBA TRIUMFALISTIČNA UTEMELJEVANJA, da je bilo prav vse v naši preteklosti neizbežno, da je bila vsaka napaka in zmota neizbežen korak nazaj, da bi šli potem naprej, da se ima vsak pravico moliti in da mu zato ni treba nikoli nič odgovarjati.

i) JAVNO SE JE TREBA POGOVORITI o vseh odprtih vprašanjih preteklosti, sedanjosti in prihodnosti, ki tarejo nekatere skupine ljudi, zlasti pa mlade generacije: prepričevati je treba z močjo argumentov, ne pa z grožnjami ali namigovanji.

j) ODPRAVITI JE TREBA PRAKSO, DA OBJAVLJAMO KOMUNIKEJE ali sporočila z zasedanj političnih, skupščinskih in oblastnih organov vsakokrat, kadar odločajo o širših vprašanjih, pomembnih za vse ljudi.

k) KONKRETNO SE MORAMO POGOVORITI o vseh »zaviralnih silah«, »tujih elementih«, »starih znancih«, »antisocialističnih težnjah« in podobnem, da teh formul ne bi mogel kdaj kdo uporabiti le za azil ali da bi prikril lastno nesposobnost ali prave vzroke za neko stanje, dejanje ali polom.

K temu »spisku« bo ta ali oni lahko še kaj dodal ali pa mu kaj odvzel. To bi bilo prav in bi ustrezalo pričakovanjem mnogih, večine ljudi pri nas, ki so srečni v tej domovini, a bi radi živeli bolje, še bolj svobodno in samozavestno. Prav pa bi bilo tudi zato, ker bi na ta način preprečevali, da ne bi obnavljali nekaterih navad in običajev, ki sodijo v preteklost, a jih vidimo tudi, kako se obnavljajo in ponavljajo. Mislim na kadrovsko politiko. Ne morem se znebiti vtisa in prepričanja, da gre pri kadrovski politiki tudi v Zvezi komunistov še vedno vse po starem. Ne sicer formalno, pač pa v resnici. Res je, da že naprej razpravljamo ali bomo razpravljali o različnih kandidatnih listah, res je, da legalno imenujemo ali volimo kadrovske komisije, res je, da so ali pa še bodo za nami »demokratične« volitve v organe ZK, ko smo volili še naprej izbrane in smo tudi vedeli, da pač tako mora biti in da se ne da nič spremeniti. Res je, da prihajajo novi ljudje, mladi, doslej neznani, in da odhajajo znani in doslej nepremakljivi. Toda kramarskega barantanja in pogovorov o ljudeh, »ki bi prišli v poštev«, v različnih neformalnih grupah, ki pa imajo stvarno moč, še vedno ni konec. In tu se začenjajo tisti in takšni pogovori, dejanja in sklepi, ki jih imenujemo razvrednotenje človekove osebnosti. Ne da bi bil zraven tisti, o katerem govorijo, ne da bi bila zraven kvalificirana javnost, izrekajo sodbe: »Premehak je in neodporen proti vplivom«; »V preteklosti je dostikrat ravnal po svoje in se ni držal navodil«; »Zanimivo je, da o njem s simpatijami govore v nam tujih, sovražnih krogih«; »Ali ne vidite, da ni več tako borben, dosleden, kot je bil prej«; »Zadnjič je imel čudno diskusijo, ki kaže, da je obremenjen z birokratsko miselnostjo, zato ne pride v poštev«; »Odličen človek, na katerega se lahko zanesemo« . . . itd. itd.

Na vseh teh in takšnih pogovorih so praviloma tudi vneti poslušalci, ki zvesto prikimavajo in dodajo to ali ono pripombo. Hkrati pa poskrbe, da se vse te karakteristike »šepetaje« širijo naprej, dokler nekega dne ne pridejo tudi do prizadetih. Ti in podobni »pogovori o kadrih« so na isti ravni kot vsem znana prišepetavanja o življenju funkcionarjev, o njihovih otrocih in še o čem. Obe vrsti »pogovorov« slačijo ljudi, brskajo po njihovi notranjosti, raziskujejo korake v preteklosti, se spotikajo ob držo, obleko ali obnašanje. So nemoralen pojav, ki mu moramo napovedati neizprosno vojno, pa naj gre za zveneča ali nezveneča imena. Verjamem, da bomo takšne pojave premagali, verjamem, da bo z njimi pometel tudi kongres Zveze komunistov Slovenije.

O. R.

(Iz zadnje, 8.—9. številke revije TEORIJA IN PRAKSA)

Še o povprečnih junijskih OD

Poročali smo že, da je znašal povprečni osebni dohodek v juniju letos v Sloveniji 962 Ndin. Gospodarstvo je pri tem doseglo 930, negospodarske dejavnosti pa 1145 Ndin dohodka. Med gospodarskimi vejami je »najbogatejša« trgovska: njeni »pripadniki« so dobili v povprečju po 1075 Ndin OD.

Kako pa negospodarske panoge? V družbenih in državnih službah so junija letos prejeli delavci po 1226 Ndin, v kulturno—socialni dejavnosti pa po 1121 Ndin. — Najvišji osebni dohodek so dobili junija delavci v zbornicah: po 1715 N din na osebo.

Dobro so se odrezali tudi 1399 Ndin; zunanja trgovina delavci v tehle panogah: projektantske organizacije — 1883 Ndin; zračni promet — — 1548 Ndin; kultura in prosveta — 1441 Ndin; družbene organizacije — 1335 Ndin; državni republ. organi — 1481 Ndin; pravosodje — 1416 Ndin na zaposlenega in pod.

Zaposlenost ne narašča v skokih

Junija letos se je število brezposelnih v Sloveniji zmanjšalo za 795 oseb, polletno povprečje nezaposlenih pa je še vedno visoko, saj znaša 19.828 oseb. Na brezposelne je junija odpadlo 3.22 odst., v vsem prvem polletju pa je ta odstotek znašal 3,66 odst. števila zaposlenih v Sloveniji.

Junija se je število zaposlenih v naši republiki povečalo za 1578 oseb. Lani se je v enakem mesecu zaposlilo 2416 ljudi, predlanskim junija pa celo 2670 ljudi. Zaposlovanje je zdaj torej bolj umirjeno. Skupno bo letos zaposlenih v SRS na novo pribl. 2400 ljudi oz. povprečna letna zaposlenost se bo dvignila za 0,44 odst.

V prvem polletju 1968 se je raven povprečne zaposlitve v SRS povečala le za 1372 ljudi, lani pa za 6236 oseb.

Naročite svoj list na domači naslov !

250.000 domačih „ZASTAV“

Doslej je iz tovarniških dvoran zavodov »Crvena zastava« v Kragujevcu prišlo že nekaj nad 250.000 avtomobilov z oznako »Zastava«, iz leta v leto pa bo teh vozil raznih tipov le več. Proizvodnja stalno narašča, zlasti še, odkar je trg pokazal veliko zanimanje za novejše tipe vozil Zastava. Tovarna skrbi čedalje bolj tudi za strokovno servisno službo. Zdaj ima v Jugoslaviji že 85 servisnih delavnic, v raznih krajih države pa pripravljajo nove servise.

Prodaja vozil znamke ZASTAVA je v Jugoslaviji organizirana prek 24 prodajnih organizacij.

V zadnjih 3 letih: povečanje za 17.200 Sdin

Povprečni osebni dohodek, izplačan na zaposlenega, je znašal letos junija v Sloveniji (za obdobje januar—junij) 930 Ndin. Lani v istem času je znašal tak OD v STS 879 Ndin, leta 1966 pa 767 Ndin.

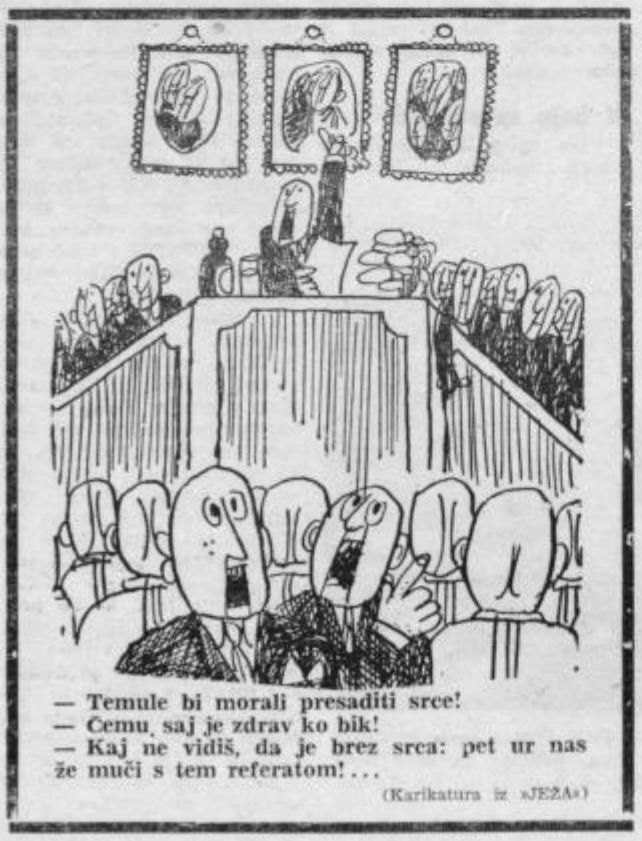

— Temule bi morali presaditi srce!
— Čemu, saj je zdrav ko bik!
— Kaj ne vidiš, da je brez srca: pet ur nas že muči s tem referatom!...

(Karikatura iz »JEŽA«)

Bo spet primanjkovalo umetnih gnojil?

Nismo še pozabili jenskih tožba naših kmetovalcev in zadrug, ki niso imeli dovolj gnojil za setev, ko se spet čujejo podobne težave oz. ovire. Tovarna dušičnatih gnojil v Kutini je pred kratkim izjavila, da zaradi tehničnih težav ne bo mogla proizvesti in dobaviti obljubljenih količin umetnih gnojil. Kaže, da bo spet primanjkovalo kakih 100.000 ton dušičnih gnojil in 40.000 ton kompleksnih gnojil.

Kmetijski nasveti

Jesenska setev

Če le vreme dovoljuje, mora biti ob koncu oktobra pšenična njiva že zelena. Ljudska modrost pravi k temu: bolje v mlin nesti, kot pozno sejati. Ječmen in rž je treba sejati še nekoliko prej, nekako v začetku oktobra; natančnega časa zaradi različnega vremena ni mogoče določiti.

■ **Pravočasna setev omogoča rastlinam, da si do zime opomorejo, naberejo dovolj sladkorja in se dobro prekalijo.** Pridelek žita je precej odvisen od vremena, precej pa tudi od človeka, kako zna poskrbeti za pripravo zemlje in za posevek.

Zemljo moramo dobro pripraviti. Preorjemo jo 15 do 18 cm globoko, lepo poravnamo, da se pozimi ne bo v kotanjah zadrževala voda; posebno pa je važno, da se zemlja pred setvijo »useda«. Jeseni dobro pognojimo s kalijevimi in fosfornimi gnojili, previdni pa moramo biti z dušičnimi gnojili, s katerimi dognojujemo še spomladi.

■ **Sejemo raje več kot manj semena. Gost posevek duši plevel, v zimo ne pride preveč bujen, več klasov dá tudi več pridelka.** Seveda je pri tem meja: za intenzivne sorte priporočajo 500 do 550 kaljivih zrn na kvadratni meter; iz teže zrn, ki je označeno na semenu, pa lahko izračunamo, koliko moramo sejati.

Žal pri nas še vedno veliko sejemo na roke. Na stroj potrebujemo osmino manj semena, zrna pa so bolj enakomerno razporejena v zemlji. Sejemo 2 do 5 cm globoko. Če je posevek ob vstopu v zimo višji kot ped, ga moramo pokositi.

■ **Pšenica zahteva najboljšo zemljo, tisto »v stari moči«. Prija ji težja zemlja, ječmen pa se zadovolji tudi s peščeno.** Prava potrata je sejati na odprte brazde ali celo pod plug, kar ponekod še delajo, zato pa potrebujejo tretjino več semena. Ko je seme v zemlji, se s tem še nismo otresli skrbi za posevek. Pozimi je treba razbijati ledeno skorjo, spomladi povaljati zemljo, če jo je dvignil mraz, dognojevati z dušikom in uničevati nadležni plevel.

Inž. M. L.

OB 25-LETNICI PRIKLJUČITVE ISTRE IN DRUGIH KRAJEV JUGOSLAVIJI

V NAROČJU DOMOVINE

S številnimi manifestacijami in proslavami praznuje Istra 25-letnico zgodovinskih septembrskih dni leta 1943, ko je bila po dolgih in težkih stoletjih priključena svoji matični domovini Jugoslaviji. To je velik jubilej za vse prebivalce našega največjega polotoka. Po tisoč tristo letih sužnosti, trpljenja, hrepenenj in borb, ki so trajale iz roda v rod so v viharju naše revolucije pobrateni istrski Hrvati, Italijani in Slovenci dosegli svojo osvoboditev.

S to reportažo se tudi naš list pridružuje jubileju istrskega ljudstva.

Polotok Istra zajema okrog 2820 kvadratnih kilometrov površine in šteje približno 177.000 prebivalcev. Posebna zemljepisna lega tega polotoka je določevala tudi njegov zgodovinski razvoj. Od najstarejših časov pa vse do nedavno je Istra pomenila razpotje interesov treh etničnih skupin: Slovanov, Romanov in Germanov. Kadar koli je katera teh skupin bila politično, ekonomsko in vojaško močnejša je postala tudi gospodar Istre. Če določena sila že ni mogla podrediti sebi vsega otoka, si je prisvojila vsaj njegov del. Teh delitev je bilo v preteklosti Istre največ. V starem in srednjem veku so delili Istro na Istro do Raše in na Istro čez Rašo (Liburnijo), potem na Istro pod oblastjo nemških fevdalcev (srednji in vzhodni del) in na Istro pod vladavino Benečanov (južna in zahodna). Z ustanovitvijo nove Jugoslavije je Istra po trinajstih stoletjih skoraj vsa prišla v naročje matične dežele. Zunaj meja domovine je ostal le del v severozahodnem področju (Milje in Dolina v sklopu Italije).

Burna preteklost

Istra, čeprav majhna po obsegu, ima zelo bogato in burno zgodovino. Naseljena je bila že v prazgodovini in v starem veku. Stari prebivalci Istre so bili Histri, ilirsko pleme, po katerem je polotok dobil tudi ime. Spomladi leta 17 pred našim štetjem so Rimljani premagali Histre in osvojili utrjeno mestece Nesactium (Vizača) blizu Pulja. Od tedaj pa do leta 476, do konca Zahodnorimskega cesarstva, je bila Istra pod oblastjo Rimljanov. V tem času je bilo zgrajenih tudi polno utrdb, okrog katerih so se kasneje razvila današnja istrska mesteca.

Kasneje, od 476 do 539, so bili v Istri Germani in Goti, nato ji je zavladal Bizanc, v osmem stoletju pa so jo zavzeli Langobardi. Od 13. stoletja pa vse do leta 1797 je bil največji del Istre pod vladavino Benečanov, nato je prišla pod Avstrijo, od leta 1809 do 1813 je bila del Napoleonovih Ilirskih provinc. Po padcu Napoleona je spet prišla pod Avstrijo. S pogodbo v Rapallu 12. novembra 1920 je Istra z delom Slovenskega primorja prišla pod oblast fašistične Italije in je ostala v njenem sklopu do 8. septembra leta 1943.

Prve pisane dokumente o prihodu Slovakov v Istro imamo iz leta 599 v pismu, s katerim je papež Gregor I. čestital ravenskemu nadškofu zaradi zmage nad Slovani. Od tedaj pa do minulega stoletja so po Istri večkrat divjale vojne in bolezni. V opustošene kraje so prihajali novi prebivalci iz srednje in severne Dalmacije, iz Like, Črne gore in drugih naših krajev. Največje selitve so bile v 15., 16. in 17. stoletju.

Pod fašističnim terorjem

Najtežja doba tuje oblasti je bila za Istrane vsekakor tista med leti 1920—1943. Ko se je večina naših krajev bila osvobodila tujega jarma, so Istra, del Slovenskega primorja, kvarnerski otoki in Zadar prišli proti svojih volji pod oblast fašistične Italije. Vsi upi o osvoboditvi so bili začasno ugasnili in žrtve so bile zaman. Spet je bilo treba zbirati novih moči in znova začeti boj, bolj težak in krvav kot kdaj prej. Kajti z nobenim narodom v Evropi se ni tako ravnalo kakor s 600.000 Hrvati in Slovenci 1920 v Rapallu. Kraljev dekret je 15. oktobra 1925 prepovedal Hrvatom in Slovencem uporabo materinskega jezika v šolah, cerkvah in uradih. Italija je načrtno začela uničevati vse, kar je spominjalo na slovanstvo: z grobnikov so brisali slovenske in hrvatske napise, prepovedano je bilo dajati otrokom slovanska imena, priimke pa so poitalijančili. Hrvati Slovenci in napredni Italijani so se zbirali pod geslom »Fratellanza« (bratstvo) in začeli z upori. Leta 1920 je na Reki izbruhnil štrajk, ki se ga je udeležilo 10.000 delavcev. Nato so 35 dni stavkali puljski delavci, 3. marca 1921 pa so se uprli rudarji v Labinu in osnovali Labinsko republiko, ki je trajala 36 dni. Uprli so se tudi kmetje v Proštini (v okolici Pulja). Fašizem je te upore zatrl s krvjo in ognjem. Pobijal je delavce na ulicah Pulja in labinske rudarje, proštinskim kmetom pa požgal domačije. Teror je bil čedalje hujši in vse bolj organiziran. V tako hudem položaju je okrog 70.000 Hrvatov in Slovencev prebežalo v Jugoslavijo, 30.000 pa jih je odšlo v Južno Ameriko.

Nemogoče je v kratkem članku našteti vse zločine fašistov in italijanskih nacionalistov v Istri in Slovenskem primorju v letih 1920—1943.

Od 4595 antifašistov, ki jih je posebno sodišče za zaščito italijanske države v letih 1927—1943 obsodilo na zaporne kazni, je bilo 692 hrabrih domoljubov iz Julijske krajine, čeprav je prebivalstvo teh krajev predstavljalo komaj 2 odstotka prebivalcev fašistične Italije. Še poraznejši je podatek o smrtnih obsodbah: med 31 ustreljenimi antifašisti je bilo 5 Hrvatov in 19 Slovencev.

Spričo vseh teh dejstev res ni čudno, zakaj se je večina prebivalcev Slovenskega primorja in Istre tako odločno in enotno pridružila osvobodilni borbi jugoslovanskih narodov in zakaj je s takšno vulkansko močjo, kot redkokdaj v zgodovini, izbruhnila vsesplošna ljudska vstaja v teh krajih, ki sedaj slavijo svoj jubilej.

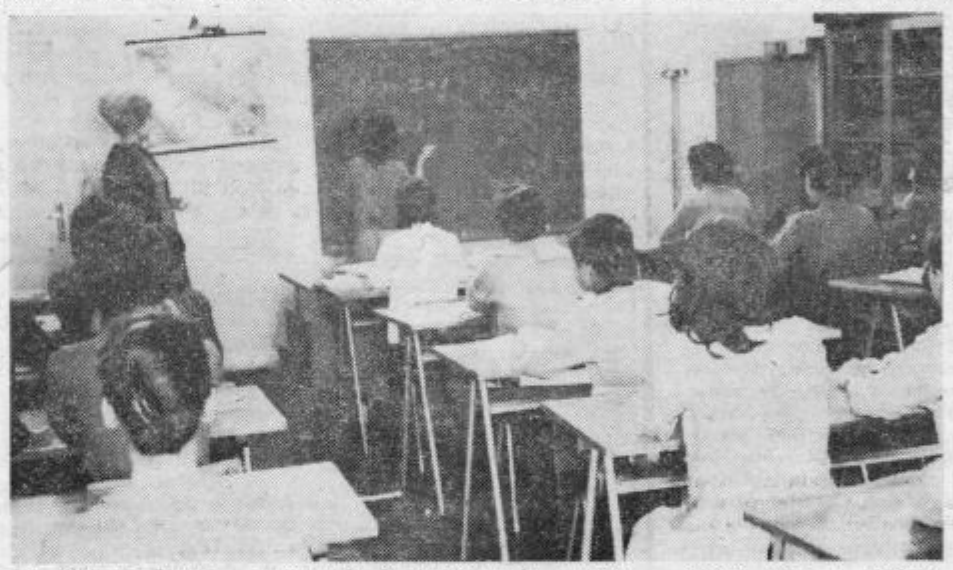

Vsi istrski otroci — hrvatskih in italijanskih staršev — imajo pouk v svojem materinem jeziku. V novi Jugoslaviji poznamo enakopravnost v praksi, ne le na papirju!

V boju za svobodo

Prva uporniška žarišča so začela nastajati v Istri že 1941, zlasti pa 1942, seveda v globoki ilegali. Po naročilu partije so snovali partizanske čete Istrani, ki so bili pod fašizmom emigrirali v Jugoslavijo. Zlasti je treba posebej omeniti Mija in Almo Pikunić ter Josipa Matasa. Leta 1942 so bili na Planiku in na Učki že partizanski odredi. Decembra istega leta so fašistične oblasti poslale kazensko ekspedicijo (15.000 vojakov) na sektor Planik-Učka, 26. aprila 1943 pa je brigada Simon Gregorčič imela ob Soči hude boje z italijanskimi fašističnimi silami.

Pravcati vihar upora pa je izbruhnil v septembru 1943, po kapitulaciji fašistične Italije. Tedaj so že nastale istrske partizanske brigade: prva, druga in tretja. 25. septembra 1943 se je v Pazinu, osrčju Istre, sestal na prvo zasedanje istrski sabor, v katerem so bili hrvatski in italijanski rodoljubi. Sabor je sprejel zgodovinski sklep, da se Istra priključi matični domovini, novi Jugoslaviji. Za Slovensko primorje je tak sklep 16. septembra sprejel vrhovni plenum Osvobodilne fronte. Oba sklepa sta bila potrjena na zgodovinskem II. zasedanju AVNOJ v Jajcu 30. novembra 1943, potem ko je sklep pazinskega sabora uzakonil ZAVNOH, vrhovnega plenuma Osvobodilne fronte pa zbor v Kočevju.

V zgodovini Istre in Slovenskega primorja je septembrska vstaja 1943 postala tisti mejnik, ki je »začel novo poglavje borbe za dokončno osvoboditev teh krajev«. Od septembra 1943 pa do osvoboditve v maju 1945 so se pobrateni Hrvati, Slovenci in Italijani skupaj borili in dali velike žrtve za dokončno osvoboditev, katere sadove danes uživajo.

Obnova in razvoj

Svoboda je Istro in Slovensko primorje našla zelo opustošeno. Gospodarstva tako rekoč ni bilo, tisto nekaj industrije, ki je bila še ostala v Pulju, pa so med angloameriško okupacijo v letih 1945 do 1947 odvlekli v tujino. Moralo se je začeti vse znova. Mladina in ljudstvo Istre je začelo z veliko obnovo. Danes, po dvajsetih letih, bi že kar težko našteli vse, kar je bilo narejeno. Zgrajena je bila proga Lupoglav—Stalije, novi južnoistrski vodovod pa vodovod Buzet—Rovinj, sedaj pa se gradi vodovod Gradole. V dolinah Mirne, Raše, Čipškega polja, v pazinski kotlini in drugje so velika kmetijska gospodarstva. Ladjedelnica »Uljanik« v Pulju, ki je bila do temelja porušena, zaposluje blizu 5500 delavcev in gradi ladje tudi do 82.000 ton nosilnosti. V Plominu gradijo veliko termoelektrarno, mesta Rovinj in Poreč imajo milijonske nočitve turistov. Velika turistična središča nastajajo v Rabcu, okrog Pulja, Rovinja, Vrsarja, Poreča in Umaga. V Pazinu so bile zgrajene tovarne tekstila in živinske krme. In tako naprej.

Istra se razvija kot, še nikoli v svoji zgodovini in vsekakor prizadevneje kot mnogi drugi naši kraji. Osnovno šolo obiskuje 100 odstotkov otrok in večina nadaljuje šolanje. Število kmečkega prebivalstva se je zmanjšalo za 30 odst. in več, saj je le malo družin, ki ne bi imele zaposlenega v industriji vsaj enega člana.

Vse večji so uspehi na področju družbenega, ekonomskega in kulturnega življenja. Najbolj pereče je vprašanje, kako povezati Istro z njenim naravnim zaledjem — z notranjostjo dežele. Tudi ta načrt se že uresničuje. Kmalu bo končana modernizacija ceste Poreč—Pazin—Plomin. Nedavno sta bili izročeni prometu modernizirani asfaltirani cesti Pazin—Motovun in Rovinj—Žminj. Predvidena je tudi zgraditev prehoda skozi Učko. V Pulju je odprto civilno letališče, kjer med nedeljskim vikendom pristane tudi do 52 letal.

Primerni poljedelski bazeni z razvito živinorejo, vinogradništvom in poljedelstvom, turizem, ki zajema skoraj ves polotok, ladjedelništvo in druga industrija — vse to bo pomagalo, da bo Istra v prihodnjem razdobju dosegla še večji razvoj. Vse to pa ji je omogočila priključitev matični domovini Jugoslaviji pred četrt stoletja. Če upoštevamo vse to, nam bo povsem razumljivo, zakaj je Istra v teh dneh tako vzradoščena in polna vseljudskega veselja.

IVE RUDAN

V Pazinu (zgoraj) so 25. septembra 1943 sprejeli zgodovinski sklep o pripojitvi Istre k Jugoslaviji. Danes je Pazin industrijsko mestece; v njem bodo 28. in 29. septembra tudi sklepne slovesnosti praznovanja 25. obletnice priključitve Istre, Reke in otokov k matični domovini.

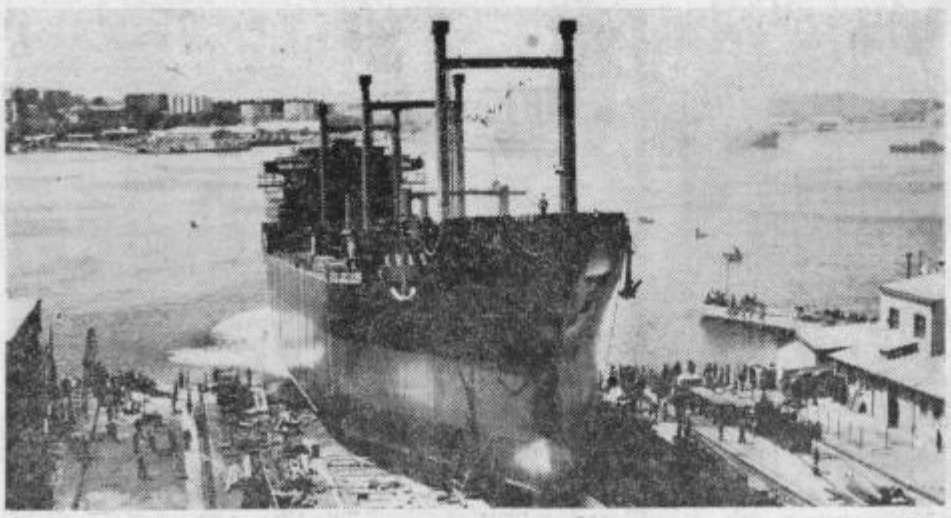

V ladjedelnici in tovarni diesel motorjev »ULJANIK« v Puli delajo tudi že ladje do 82.000 ton nosilnosti. Jugoslovansko ladjedelništvo šteje puljske delavce med svoje najzvestejše in najsposobnejše graditelje najsodobnejših ladij, ki jih prodajamo svetovnim pomorskim silam

MALA ANKETA

TRG JE DOBRO ZALOŽEN

Celjska tržnica oživi že ob ...ih zjutraj. Prodajalci ozi... prodajalke precej pri... velike vreče, košare, ...jčke, lončke in prično ...stavljati blago — od soia ... do suhe robe — po proda... mizah. Samo nekaj po... pa se prične živ-žav, ... mnogo celjskih gospodinj ... tržnico pred službo, ...sebej tiste, ki nimajo tak... službe, da bi lahko med ...vnim časom, skočile po ... ali ono. Ob osmi uri je tržnica najbolj polna. Gospodinje kupujejo in se tu in tam pričkajo s prodajaklami zaradi visokih cen. Ob dvanastih, včasih pa že prej pa prično prodajalke zopet pospravljati svojo kramo. Zopet jutri ob petih. Na svidenje.

Pet ljudi, ki jih večkrat vidimo na celjski tržnici, smo povprašali, kako je trg v teh dneh založen in kakšne so cene.

TONE JAZBINŠEK, tržni nadzornik: »Glede na lansko leto je trg bolje založen, pa še cene so nižje, predvsem pri sadju, papriki in fižolu v stročju. Povečalo pa se je tudi število prodajalcev in potrošnikov, tako da je tržnica postala pretesna. Največ je prodajalcev iz drugih krajev; iz okolice Celja jih je mnogo manj, kot bi pričakovali. Imamo jih iz vseh republik, kar kaže, da so celjske gospodinje dobre potrošnice.«

MARIJA MOZETIC, pro...jalka iz Celja: »Prodajam ...mo občasno in to predvsem ...njavo. Na trg pridem ob ...30, najraje pa imam soboto ... tedaj največ prodam. Si... pa je zaslužek srednji, ni ...ko, pa tudi malo ni. Hu... bo pozimi, zaradi mraza. ...spodinje so različne. Naj...še so tiste, ki spijo do ...jstih, nato pa pridejo na ... in bi rade imele vse po ...žani ceni ali pa zastonj.«

PAVLA JOŠT, prodajalka podjetja Mirosan Žalec: »Prodajam sadje. Mislim, da so cene nizke, vsaj pri nas. Trg je letos za moje pojme dobro založen. Trenutno precej prodamo, ker ljudje kupujejo za ozimnico. Na tržnico pridem že ob 5.30, nato pa prinesem blago iz skladišča in začnem prodajati. Mislim, da je celjska tržnica v vsakem pogledu v redu, le mnogo premajhna je.«

KARLA BURDIAN, upoko...nka iz Laškega: »V Celje ...dim nakupovat, čeprav sem ...ma v Laškem, ker je pre...ceneje, pa tudi založena ... celjska tržnica zelo dobro. Prodajalke v zasebnem sek...rju so precej drage, med... ko je v družbenem ne...ko bolje, sicer pa gotovo ...e, da je za upokojenca da... vse drago. Mislim, da bi ...ko bila tržnica malo več...«

DANICA PAVLETIČ, gospodinja iz Celja: »S celjsko tržnico sem povsem zadovoljna, saj vedno dobim vse, kar potrebujem, največkrat pa seveda solato. S cenami pa je tako, nihajo od prodajalca do prodajalca. Veste, hudo pa je kupovati, kadar je slabo vreme. Veliko ljudi je, prostor pa je najhen, tako da je težko prodajalcem in nam, ki kupujemo.«

Celjska tržnica je torej po ...šljenju vseh dobro založe...a, še posebno ob sobotah ...poldne, ko jo obišče nekaj ...č gospodinj. Osnovna ugo...itev vseh, ne samo tistih ..., so odgovorili na naše vpra...nje, pa je, da je celjska po...tna tržnica že mnogo pre...ajhna in so bili graditelji ...ecej kratkovidni. Nekaj bo potrebno narediti, saj že sedaj gospodinja potrebuje precej časa, da si ogleda vse, zaradi nepopisne gneče. — Še slabše je ob deževnem vremenu. Promet na tržnici bo gotovo še rasel, zato bi bilo potrebno, da prično odgovorni razmišljati o razširitvi tržnice.

S. M. — T. V

S SEJE ZBORA DELOVNIH SKUPNOSTI SKUPŠČINE

Kritično o gospodarstvu

Četudi vsi statistični pokazatelji o gibanju gospodarstva v prvem polletju letos v celjski občini govorijo o poživitvi dejavnosti, o povečani proizvodnji in tudi prodaji, zatem o precejšnji stabilizaciji cen, o večji aktivnosti delovnih kolektivov pri prilagajanju proizvodnje potrebam tržišča in drugih podobnih rezultatih, se člani zbora delovnih skupnosti celjske občinske skupščine, v razpravi o gibanju gospodarstva v prvi polovici leta, niso toliko ustavljali ob teh dejstvih, kolikor bolj pri tistih nalogah in slabostih, ki opozarjajo, da s stanjem navzlic vsemu ne moremo biti zadovoljni.

Tako se je razvila izredno kritična razprava o tem, da je več kot zaskrljujoča velika medsebojna zadolženost in zato slaba likvidnost prenekaterih delovnih organizacij. Nič kaj ugodna niso poročila o stalnem naraščanju zalog gotovih izdelkov in reprodukcijskega materiala v industriji in obrti. Veliko bolje bi bilo, če bi bile te zaloge v trgovini. Toda s tem bi se porušilo sedanje stanje obratnih sredstev, ki tako ni zadovoljivo, saj jih primanjkuje na vsakem koraku. Nekaj kritičnih besed je šlo tudi na dejstvo, da organizirana gradnja stanovanj v blokih nazaduje in da kolektivi ne dajejo za stanovanjsko graditev niti namenskih sredstev, kaj šele drugih.

Razen tega je razprava ugotovila, da je prišlo celjsko gospodarstvo, kar tiče bazične industrije, v takšen položaj, iz katerega mora videti perspektivni izhod. Gre za odločilno vprašanje nadaljnjega razvoja tako železarne v Štorah kot cinkarne. To pa hkrati pomeni, da se bo treba aktivno vključiti v razpravo o perspektivnem razvoju slovenskega gospodarstva.

Zaskrbljujoča je nadalje ugotovitev, da celjska industrija, zaradi pomanjkanja sredstev, ni sposobna izvesti večje modernizacije.

Na osnovi teh in podobnih ugotovitev, so člani zbora delovnih skupnosti sprejeli nekatere zaključke, ki jih bodo predvsem posredovali vsem delovnim organizacijam s priporočilom, da jih proučijo in iz njih izluščijo svoje lastne probleme pa tudi naloge.

M. B

Ugodno izpolnjevanje proračuna

Predlog za dokončno likvidacijo obveznosti pri gradnji, oziroma adaptaciji šol v Štorah in Frankolovem

Na osnovi podatkov je tudi svet za družbeni plan in finance pri celjski občinski skupščini ugotovil ugodno izpolnjevanje letošnjega proračuna celjske občine. Kot dohodki tako se tudi izdatki gibljejo v mejah predvidevanj; zato kaže, da bo proračun v celoti izpolnjen. Takšno gibanje pa potrjuje, da je bil plan solidno sestavljen v mejah realnosti.

Ko bo svet posredoval celotno problematiko o gibanju občinskega proračuna obema zboroma skupščine občine Celje, bo hkrati predlagal, da skupščina najame kredit za dokončno poravnavo obveznosti pri gradnji nove šole v Štorah (2,6 milijona starih dinarjev) ter za adaptacijo šole v Frankolovem (5,5 milijona starih dinarjev). Pri gradnji oziroma adaptaciji šol je namreč nastala razlika med pogodbeno in dejansko vrednostjo opravljenih del in nakupa opreme. Ta razlika v celoti znaša nekaj nad 28 milijonov starih dinarjev. Glede na to, da je tudi nadzorni organ potrdil upravičenost dodatnih del, se bo brž kone tudi skupščina, na predlog sveta, odločila za likvidacijo vseh obveznoosti in s tem za najem kredita.

M. B

Motorist v kolesarko

Po Celjski cesti se je peljala iz Tovarne gospodinjske opreme v Velenju s kolesom JOŽICA MEH, za njo pa se je pripeljal z motornim kolesom MILOJKO KUMER iz Šoštanja ter se zaletel vanjo. Oba sta padla in se poškodovala.

„Ad acta - v arhiv"

Nerešene zadeve gredo »ad acta« v arhiv. Nerešene zadeve več ne obravnavamo, jih pa tudi ne pustimo pozabi.

Da bi naši zanamci vedeli, da je v Celju nekoč obstajala cesta, imenovana po znanem narodnjaku Dečku, je to dejstvo treba arhivirati.

Kaj ta objekt, ki se razteza od gasilnega doma do Ceste na Ostrožno je, tega z besedo ni mogoče povedati. Mogoče je le opisno razložiti, da je vse drugo, samo cesta ne.

Morda pa bi kdo le sporočil javnosti, kakšna bo usoda tega nekaj metrov širokega pasu nedoločenega pomena? Saj končno tudi obljube moremo zelo uspešno arhivirati.

— ček

NA KRATKO

Razstava ubranističnih načrtov

Po sklepu seje sveta za urbanizem, gradbene, komunalne in stanovanjske zadeve skupščine občine Celje so v ponedeljek odprli v prostorih Narodnega doma razstavo osnutka urbanističnega načrta mesta Celja. Odprta bo mesec dni. V tem času bodo številni strokovni razgovori o rešitvi oziroma predlogu za rešitev posameznih urbanističnih problemov.

Iznajdljivi satirik

V Pavlihi, 17. septembra 1968, je bila objavljena satira z naslovom SIMPOZIJ NA MOSTU, katero je napisal J. Šarlah. V satiri med drugim tudi piše: »Ujamem topel živalski dialog: »Ve ženske morate biti pač hvaležne živalskemu svetu!« . . . »Veš, ljubica moja,« ji je tolmačil, »lisica vam daje krzno, krokodil kožo za torbico, kača usnje za čevlje in na koncu najdete čudovitega osla, ki vse to plača.«

V sredo, 18. septembra 1968 pa je bilo v TT objavljeno pod naslovom PLAČAJO OSLI naslednje: »Peter O'Toole se je zameril svojim kolegicam ko je dejal, da morajo biti zelo p lazne do živali. »Slednjič ste jim marsikaj dolžne. Kune vam dajejo krzno za kožuhe, krokodil svojo kožo za torbice, kače pa za čevlje, in končno se vedno najde kak osel, ki vam vse to plača.«

Čudovita podobnost. Po vsej verjetnosti J. Šarlah in TT bereta iste tuje revije.

Joj, kako lahko je pisati satire!

Trgovina terja

POENOTENJE DELOVNEGA ČASA

V okvir pravil o poslovnih običajih in lojalni konkurenci na tržišču, ki jih pripravlja poslovno združenje za trgovino v Celju, spada tudi poslovni čas trgovin. V razpravah okoli lojalnosti poslovanja se je pojavila upravičena zahteva, da je potrebno poenotiti poslovni čas v trgovini posameznih strok. Ni namreč vseeno niti za potrošnika, še manj pa za trgovino, kdaj se lokali odpirajo in zapirajo. Predvsem pa to ni vseeno s stališča lojalne konkurence. Obstoječa zakonodaja dopušča, da občinske skupščine določijo minimalni poslovni čas, medtem ko vsaka posamezna organizacija lahko posluje dalj kot pa to določajo predpisi. Pri vsem tem pa so odločitve o poslovnem času od občine do občine drugačne, pa tudi od podjetja do podjetja. V drugih deželah so zelo natančno določeni pogoji, pod katerimi sme trgovina poslovati, predvsem pa je tudi začetek in konec poslovnega časa predmet predpisa ali pa gremijalnega dogovora, vse v cilju zaščite pred poslovno nelojalnostjo. Naraščajoča konkurenčnost terja tudi pri nas ustrezno rešitev v tem pogledu. Odtod tudi zahteva, da bi z družbenim dogovorom ali pa z občinskimi odloki poenotili poslovni čas v vsej celjski regiji in sicer posebej za živilske trgovine in trgovine z mešanim blagom, posebej za trgovine z industrijskim blagom in posebej za specializirane trgovine z mesom, kruhom, mlekom in zelenjavo. Predlog združenja vsebuje tudi idejo, da bi odpravili poslovanje trgovin ob nedeljah in praznikih, ker obstoječa praksa ne potrjuje objektivne nujnosti, da so trgovine odprte tudi v teh dnevih. Tudi skozi prizmo poslovnih stroškov in lojalnosti je možno sedanjemu poslovnemu času oporekati. O vsej tej problematiki bo govora na naslednji seji upravnega odbora združenja.

Mara Bertossi

Govoriti s sobesednico, ki je doslej užila že 112 različnih vrst užitnih gob iz naših gozdov, je zanimivo, privlačno in poučno. Verjemite, zame je bilo še zlasti, saj sem doslej v svojem življenju jedel le jurčke, sivke in vložene štorovke, vtem ko z gotovostjo poznam na gozdnih tleh še ledenke, medvedove tačke in mušnice. Tu se zame, pa zamerili ali ne, in verjetno tudi za veliko večino Slovencev, konča znanje o mikologiji. Kakšna škoda! Sploh smo Slovenci glede gob v primerjavi z drugimi evropskimi narodi precej neizobraženi.

Enako sodi o naši naciji Celjanka Mara Bertossi, ustanoviteljica in večletna predsednica mikološke (gobarske) sekcije Prirodoslovnega društva Slovenije. Meni namreč, da se je doslej v šolah mladim ljudem posredovala veliko premalo znanja o gobah. Šele pozneje si ljudje, kdor pač ima veselje do gobarjenja in ga čari naših gozdov posebej privlačijo, pridobijo več znanja in začno pestriti domač jedilnik s številnimi vrstami užitnih gob.

Maro Bertossi je zamikal gozd s svojo čudovito melodijo v krošnjah mogočnih hrastov in bukev že v rani mladosti. Bili so to slivniški gozdovi v okolici Maribora. Zlasti njena mati je bila navdušena gobarka. Sploh se Mara Bertossi ne more odločiti za obdobje, kdaj so jo gobe najbolj privlačevale. Ta svet je v podzavesti vzljubila že tedaj, ko je sanjala o študiju biologije, a se ji zaradi očetove bolezni ta življenjska želja ni izpolnila. Poglobljeno znanje in delo na področju mikologije ji je sedaj nekakšna kompenzacija.

»Ko sem pred nekaj leti,« je dejala Mara Bertossi, »poznala 150 vrst gob, sem sodila, da veliko vem, a to je bil zares samo kanček. Nenehno je treba študirati literaturo, zakaj svet gob je izredno bogat. V gozdovih Evrope raste približno 3000 vrst gob in večina teh tudi pri nas.«

»Sedaj je sezona očitno na višku?« »Bo držalo, vendar gobe rastejo v gozdovih širšega celjskega območja praktično vse leto in veliko med njimi je tudi užitnih. Doslej sem že pripravila in užila 12 različnih vrst gob in samo od 4 mi aroma ni bila všeč.«

»Za gobarjenje je potrebno precej časa, kajne?« »Precej, precej. Človeka kar vleče v gozd. Pa to še ni vse. Samo precej delam v gobarskih sekcijah izven celjskega področja, in na željo biologov predavam o gobah na učiteljišču, v osnovnih šolah, na gostinski šoli v Celju ter v okviru gospodinjskega pouka na šolah pripravljamo nabrane gobe . . . Sploh je z mladino veselje delati. In prav je, da mladi spoznajo gozdno bogastvo, ki jim je praktično pred nogami. Poglejte, samo gobanov je 60 vrst in skoraj vsi so užitni, da ne omenimo golobic in . . .« Pomenkovati se je. Bertossijeva sodi v Sloveniji v vrh najboljših poznavalcev gob. Njej mikologija ni zgolj hobi, temveč življenjski sen, ki ga z vztrajnim delom zvesto izpolnjuje.

F. KRIVEC

OBRAZI

OB UBOJU V JURKLOŠTRU

Ljubezen, kruh in tragedija

V PETEK POPOLDNE OKROG 13.30 SE JE V JURKLOŠTRU ODIGRALO DRUGO DEJANJE TRAGEDIJE SILVE ŠKORJANEC, MATERE DVEH NEZAKONSKIH OTROK, KI JE V NEMOČI ZAVIHTELA NOŽ IN UBILA CVETKO JUG, MATER DVEH OTROK.

PO MNENJU OBČANOV, BI NAJ BIL KRIV ZA TO DEJANJE 33-LETNI ALBIN JUG, GOZDNI DELAVEC, ROJEN V VIRSTAJNU, IN PA RAZMERJE, V KATERIH JE SILVA ŠKORJANEC ŽIVELA.

ODLOČITEV MATERE DVEH OTROK, DA UBIJE DRUGO MATER, PRAV TAKO DVEH OTROK, NISO POGOJEVALE SAMO RAZOČARANJE V LJUBEZNI, POSMEH IN ŽALITVE, TEMVEČ TUDI SOCIALNE RAZMERE. TAKŠNE, KOT JIH DANES NA KOZJANSKEM ŠE VEDNO POGOSTO SREČAMO.

Še ne triindvajsetletna Silva Škorjanec, nezakonska hči matere, ki je v življenje imela razen dela, trpljenja in razočaranj štiri nezakonske otroke z dvema očetoma, je podoživela življenje svoje matere. To, česar se je najbolj bala — da bo nezakonska mati, ženska, za katero bodo vsi s prstom kazali, vsi žalili in zasramovali — se je zgodilo . . .

Ko se je v petek zjutraj odločila, da bo odšla v Jurklošter, k zakonski ženi očeta njenih nezakonskih otrok, verjetno še sama ni bila prepričana, da se bo to srečanje zaključilo s krvjo. Čeprav je vzela iz miznega predala kuhinjski nož, po vsej verjetnosti ta ne bi bil sodnik, če . . .

Če bi najbližji, ki so vedeli za njene razmere in probleme kakorkoli ukrepali in ji pomagali,

in če bi tudi zakonca Jug v vsej zadevi po prejemu grozilnega pisma drugače ukrepala. Tako pa se je Silva odpravila oblečena v najboljše kar je imela, v hlačah in jopici, v čevljih brez nogavic s torbo iz plastike, v kateri je imela poleg denarnice in slik svojih otrok tudi kuhinjski nož, peš čez rovte proti Planinski vasi, Planini in nato v dolino proti Marofu in Jurkloštru.

Nihče ne bo nikoli izvedel, o čem je vso to dolgo pot Silva razmišljala in česa se je v Jurkloštru nadejala. Kje vse je hodila, da je prišla vsa blatna, nekaj pred poldnevom v Jurklošter. Prvo kar je naredila je bilo to, da je poprosila za malo vode. Bila je žejna.

Nezakonska mati nezakonske matere

Bistrica pri Lesičnem, vas, posejana v globeli pod Planinsko vasjo, dobre tri kilometre od Lesičnega, z nekaj desetinami prebivalcev, podobna kot jajce jajcu vsaj desetim vasem na Kozjanskem je kraj, v katerem je in živi družina Škorjanec. Trenutno živi v njej zopet samo Škorjančeva z otroki. Z vnukoma. Z dveinpolletnim Albinom ter šestnajstmesečnim Milanom. Z nezakonskima otrokoma svoje nezakonske hčere Silve.

Svoje štiri otroke, od katerih je Silva najmlajša, je rodila izven zakona. Z dvema očetoma. Silvo je nosila v dneh, ko so Nemci 1944 požigali Kozjansko. Vas za vasjo, tudi Bistrico. Z materjo sta pobegnili, da bi se lahko vrnili na pogorišče. Ker je bila prepričana, da je vsa tista groza in trpljenje med nosečnostjo vtisnila pečat otroku, je bila do Silve najbolj popustljiva.

Verjetno ni treba posebej poudarjati, kako izgleda življenje mlade nezakonske matere v zaselku z nekaj hišami, v bajtarski hiši, kjer ni moža, da bi jih vzel pod okrilje, da bi jih zaščitil. Prav tako ni potrebno opisovati, kako izgleda dan mlademu človeku. Mlademu dekletu, ki odrašča in končno sreča fanta, ki rad poje in igra na harmoniko . . . J. SEVER

Prihodnjič: LJUBEZEN NA PRVI POGLED, NEIZMERNA SREČA IN RAZOČARANJE.

V vsaki hiši najdemo vsaj eno podobno fotografijo, ki prikazuje znamenja zadovoljstva in sreče. In kaj se v resnici skriva za vsemi temi obrazi z nasmehom? Na sliki sta ALBIN JUG in NJEGOVA žena CVETKA, ki je izkrvavela in plačala ceno . . . Za kaj?

Vedno več voznikov, toda kakšnih?

- **Večini voznikov gre samo za vozniška dovoljenja**
- **Poučevanje novih voznikov, donosno popoldansko delo za mnoge**
- **Ali je lahko vsakdo instruktor za vožnje z avtomobilom**

V Celju pa tudi v drugih mestih je na cestah čedalje več avtomobilov z oznako »L«, kar pomeni, da se voznik kandidat pripravlja na izpit, da bi pridobil vozniško dovoljenje in lahko sam upravljal svojega konjička. Še več pa je tistih voznikov, ki na križiščih ali drugod na cesti glasno preklinjajo avtomobile z oznako »L«, ker ovirajo promet in večkrat povzročijo pravo pravcato zmedo. Kdo je tisti, ki je dovolil tako nelzkušenim voznikom na cesto, da ogrožajo varnost sebe in drugih, si v takih primerih zastavljamo vprašanje. Odgovor je lahek: neurejene razmere za poučevanje novih voznikov, ki so jih v sosednjih državah že zdavnaj uredili z graditvijo posebnih vežbališč. Pri nas v Celju tega še nismo zmogli, čeprav ljudje vedno bolj kupujejo avtomobile in število voznikov motornih vozil, pa tudi prometnih nesreč, stalno narašča. Po celjskih ulicah poučujejo vozniki instruktorji AMD Slavko Šlander in inštruktorji privatniki. Čeprav tako prvo kot drugo poučevanje predstavlja nevarnost na naših cestah, so prav gotovo bolj nevarni tisti drugi, zaradi premajhnega strokovnega znanja in izkušenj, kako ravnati s človekom, ki je prvič sedel za krmilo motornega vozila.

Zakon dovoljuje, da lahko poučuje voznika kandidata vsakdo, ki ima že tri leta vozniško dovoljenje. O drugih potrebnih kvalitetah zakon ne govori. Ali lahko tisti, ki je pred tremi leti šele petič naredil izpit za voznika in je še danes skrajno slab voznik, poučuje nekoga drugega. Pri nas lahko. Ali lahko invalid brez roke poučuje voznika kandidata? Pri nas lahko. Ali lahko popolnoma neizkušen voznik v spremstvu instruktorja vozi po celjskih ulicah in cestah? Pri nas lahko.

Vse je mogoče, čeprav se upira logičnemu razmišljanju o varnosti in redu na cestah, ki že tako ali tako zahtevajo prevelik krvni davek.

Voznikom pri nas ne gre za to, da bi kar najbolje izpopolnili svoje znanje v vožnji z motornim vozilom in se seznanili s prometnimi predpisi, čeprav morajo to dokazati na izpitu, temveč predvsem za to, da pridobijo vozniško dovoljenje. Z malo sreče človek naredi izpit in s tem dobi moralno legitimacijo, da prehiteva vsakogar in vozi v ovinke s 100 kilometri na uro.

Mnogo je odvisno od tega kdo in na kakšen način je poučeval voznika kandidata. Trenutno so prav gotovo za to najbolj usposobljeni instruktorji AMD, vendar si ljudje raje poiščejo privatnike, pač zaradi manjšega plačila. Poučevanje novih voznikov se je tako spremenilo v donosno popoldansko delo, za katerega ni potrebno plačati nobenih prispevkov, moraš imeti le potrjeno dovoljenje občinskega organa in biti voznik tri leta. Povsem na jasnem pa smo si, da vsakdo ne more biti učitelj drugemu, kadar gre za vožnjo z avtomobilom.

Ogrožena je varnost ljudi na cesti, ogroženi so sami kandidati, znanje na izpitih je slabo in rezultati slabega poučevanja so vidni vsak dan v dnevnem časopisju v kroniki prometnih nesreč.

Nujno potrebno je, da z zakonom ali s poostreno kontrolo odpravimo sedanje stanje tako, da točno določimo, kdo, kdaj in kje lahko poučuje novega voznika, če hočemo zavarovati najdragocenejše kar imamo — človeško življenje.

Voznikov bo vedno več, toda kakšnih, čeprav so izpiti težki in komisija stroga, je potrebno nekaj sreče in slab voznik lahko gre na cesto. Razmisliti in potem takoj realizirati morajo vsi odgovorni činitelji v občini o ureditvi posebnega vežbališča, čeprav nočemo, da bo človeška žrtev na vsakem kilometru naših cest.

M. SENICAR

ŠE O SLEDOVIH »PIVA IN CVETJA« V LAŠKEM:

Krogla je ostala v telesu

- **MILIJON IN POL DINARJEV ZA STRAH IN BOLEČINE**
- **NEVARNEJE JE OPAZOVATI PRETEP, KOT PA PRETEPATI SE**
- **NAMESTO OPRAVIČILA, OBLJUBA O KAZNI**

Minilo je že precej časa, odkar so v Laškem praznovali Pivo in cvetje. V našem uredništvu smo bili prepričani, da ne bo potrebno več pisati o tem prazniku. Pa ni tako! Ko smo pisali o pretepu pri Humu, ki so ga pričele starejše tovarišice, smo nekaj pozabili, vendar predvsem zato, ker nam ni nihče v Laškem, niti na Postaji milice, tega povedal.

Napisali smo namreč, da v pretepu ni bil nihče ranjen. Zmotili smo se! Pred dnevi nas je obiskal JOŽE DERGAN, pleskar iz Laškega 179, ki si bo verjetno vse življenje zapomnil letošnje praznovanje Piva in cvetja, saj dobiti strel iz pištole in nositi kroglo v telesu le ni kar tako.

Prišel je k nam, da bi nam povedal, da se pretep le ni tako srečno končal, kot smo bili prepričani.

»Tisti dan sem bil z družbo na starem gradu. V Laškem smo pozno ponoči vsi odšli v Hum, kjer smo razpravljali o nogometu. Nenadoma pa smo začuli hrup na vrtu in pohiteli ven pogledat, kaj se dogaja. Videl sem, da se ljudje pretepajo s stoli, miličniki pa so imeli gumijevke v rokah. Stal sem od prizorišča pretepa približno 20 metrov stran, med prijatelji. Gledal sem nekaj minut. Padel je strel, začutil sem ostro bolečino in padel. Vstal sem, da bi odšel v ambulanto.«

Med potjo je JOŽE DERGAN zopet padel, potem pa so ga spravili domov, od koder ga je rešilni avtomobil v ponedeljek zjutraj odpeljal v celjsko bolnišnico. V njej je ostal najprej sedem dni, nato pa še 12.

Krogla se je zaustavila v mišici noge. DERGANA niso operirali, ker bi bilo to precej težko. Kot je povedal, bodo počakali leto dni, da bo krogla prišla bolj na površino. Tako hodi DERGAN sedaj po Laškem s kroglo v telesu. In strelec? Kot pravijo ljudje in ranjenec sam, je streljal delavec Postaje milice, ki je gotovo oddal opozorilni strel z željo, da bi se ljudje nehali pretepati. Ob takšnih priložnostih navadno streljajo v zrak, JOŽE DERGAN pa je stal na tleh! Krogla je našla prav njega, ki ni sodeloval v pretepu, ampak je samo opazoval razburjene duhove.

»Minil je mesec, ko so me poklicali na Postajo milice Laško.«

Bil sem prepričan, da se bodo lepo pogovorili, da se bo nekdo opravičil, pričakoval je vse tisto normalno, kar se zgodi, če človek nehote rani človeka.

»Ko sem prišel, je pričel namestnik komandirja postaje kričati name, češ, kaj sem delal ponoči zunaj in se pretepal. Moral bi že spati, je rekel.«

JOŽE DERGAN je star 25 let!

»Obljubil mi je še, da bom šel pred sodnika za prekršek. Medtem pa so me že ljudje vpraševali po Laškem, kaj bom naredil. Nekaterim sem dejal, da bom tožil za milijon in pol starih dinarjev odškodnine miličnika, ki je streljal. To mi je namestnik komandirja seveda jezno očital.«

Tako je povedal svojo zgodbo JOŽE DERGAN iz Laškega, ki je že vložil tožbo in zahteva milijon in pol odškodnine.

Resnično nekoliko čudna zgodba, ob kateri lahko rečemo samo to, da je potrebno biti pri vsakem streljanju mnogo previdnejši, saj bi lahko krogla pristala na mnogo nevarnejšem mestu človeškega telesa, kot je, pa tudi odnos po nevšečnem dogodku, kot so ga imeli do ranjenca na Postaji milice v Laškem, ni bil najbolj primeren. Če že vsaj drugega ne, bi se nekdo le lahko opravičil, se vam ne zdi? MILAN SELNICAR

Vsi bi naj bili rojeni v ljubezni za to, da bi živeli v sreči. Tudi 23. letna SILVA ŠKORJANEC. Toda za svojo ljubezen je doživela le posmeh in ponižanje. Ko se ji je zaradi tega drugič skalil razum, je v obupu, da svojima dvema otrokoma ne more nuditi niti poštenega kosa kruha, dvignila nož . . .

Poceni usluga

V času, ko so obrtniške usluge bolj kot ne drage in skuša biti marsikdo sam vsaj nekvalificiran obrtnik, je toliko bolje, če ima recimo sosed soseda obrtnika. Tudi A. P. ga je imel. Ker je bil z njim v dobrih odnosih, je seveda tudi računal nanj, ne samo, da mu bo sosed obrtnik naredil uslugo, ampak da bo ta usluga tudi finančno znosna.

A. P. je namreč nameraval prepleskati stanovanje. Najprej se je v pleskarskem podjetju pozanimal, koliko bi takšno pleskanje stalo in v kakšnem času bi mu stanovanje prepleskali. Brez računskega stroja so takoj izračunali znesek: 32.400 Sdin, seveda, samo za delo.

Tako je A. P. stopil do svojega soseda ter ga vprašal, če bi mu morda on hotel prepleskati stanovanje.

»Zakaj pa ne?« je rekel ta. »Prepleskal sem že veliko stanovanj, pa bom še tvojega.«

»Koliko pa bo vsaj približno zneslo vse skupaj?« je vprašal A. P.

»Nič ne skrbi. Kupil boš barve, z delom bova pa že naredila, da bo obema prav.«

In sosed pleskar se je lotil pleskanja. Delal je tri dni, kar je bilo natanko toliko, kot bi potreboval pleskar iz podjetja. Svoje delo je opravil solidno, tako da bi bile lahko celo stene zadovoljne. Ko pa je delo opravil, ga je bilo seveda treba plačati. »To bo pa stalo . . .« je rekel in se popraskal za ušesom. »Kar računaj! Delal sem 27 ur v popoldanskem času. Če dobim za normalno uro 300 din, za naduro pa sto odstotkov več, tebi pa jo zaračunam s petdeset odstotnim popustom, bi to zneslo 27 krat 1200 din. To je skupaj 32.400 din.«

A. P. se je od velikanskega presenečenja skoraj zasmejal. Ni mu šlo v glavo, kako je mogoče, da mu je sosed obrtnik naredil pleskarsko uslugo za isto ceno, kot bi mu jo naredilo tudi podjetje.

»Ti ni kaj prav?« ga je vprašal sosed.

»O, prav, prav!« je odvrnil A. P. »Le to pravzaprav razmišljam, da nisem zdaj nič na boljšem. Toliko bi bil plačal tudi podjetju.«

»Zakaj pa podjetju? Ali ti nisem jaz prav tako prepleskal stanovanje? Jezil bi se lahko, če bi bilo podjetje cenejše. A, kot vidiš, nič!«

Pa je bilo na koncu obema prav. A. P. je bil zadovoljen s stenami, sosed pleskar pa s plačilom. Če bi A. P. upošteval, da bi mu lahko sosed zaračunal tudi več, je moral biti še celo zadovoljen. Toda prihodnjič se bo pleskanja lotil raje kar sam.

Dihur

Dopisujte v vaš tednik

SOSED SOSEDU . . .

ŠMARTNO OB PAKI:

Niso brez problemov

Šmartno ob Paki povezuje na dve strani asfaltirana cesta: v eno smer proti Šoštanju in Velenju, v drugo pa proti Savinjski dolini in Celju. Tudi železnica popelje Šmartčana v obe našteti smeri. Ugodne prometne zveze so nedvomno prispevale, da si je precej ljudi iz Šmartnega in okoliških zaselkov, kjer živi več kot 2300 ljudi, poiskalo dela v razvitejših središčih. Vsaj več kot 400 ljudi se vozi ali hodi na delo v Šoštanj, Velenje, Žalec in celo v Celje. Natančnega števila nihče ne ve.

Vsak dan se ljudje vračajo v svoje Šmartno in tu prebijejo preostanek dneva; vsakdo kajpak na svoj način. Nekoga zaposli zemlja staršev, ki sta omagala v močeh, drugi si gradi hišico, tretjemu ostane več prostega časa za delo v gasilskem društvu, v dramski sekciji ali v kateri od razvejanih dejavnosti mladinske organizacije.

Pa tudi brez problemov niso v Šmartnem ob Paki. Ljudje okrog krajevne skupnosti jih poznajo do potankosti, v glavnem pa so to problemi komunalnega značaja. Najhuje je, seveda, s kanalizacijo. Vse hiše imajo vodovod in tako je precej odpadnih voda. Ko so leta 1964. delali vodovod, bi kanalizacija veljala ii milijonov starih din, vtem ko bi sedaj za realizacijo načrta potrebovali precej več. Nerodno je zlasti to, ker v nižinah ob malce večjem dežju talna voda onemogoča vsakršen odtok odpadnih voda. S prispevkom od mestnega zemljišča kanalizacije še dolgo ne bi mogli urediti in zato edino pričakujejo sredstva v obliki pomoči od občinske skupščine Velenje.

Zazidalni načrt Šmartno ob Paki sicer ima, toda s tem ta graditelje individualnih hiš, (ti so v sedanjih pogojih kajpak edini interesenti za gradnje), skrbi še ni konec. Zemlja, kjer naj bi gradili individualno je v zasebni lasti in je tako večkrat odvisno od dobre volje in pripravljenosti lastnikov, ali bo nekdo lahko gradil na predvideni parceli. Težava je še večja tam, kjer bodočo zazidalno parcelo tvori zemljišče dveh različnih posestnikov. Tako na primer interesent z enim doseže sporazum o prodaji zemlje z drugim, pa čeprav gre le za nekaj desetin kvadratnih metrov zazidalne parcele, pa takega sporazuma ne more doseči. V nekaterih primerih je lastnike zemlje skoraj neupravičeno obsojati, ker pač svojo zemljo potrebujejo za kmetovanje, saj jim je to edini vir dohodka. Če bi torej v Šmartnem ob Paki bilo več parcel, bi se tod individualna gradnja precej bolj razmahnila kot se je doslej.

K.

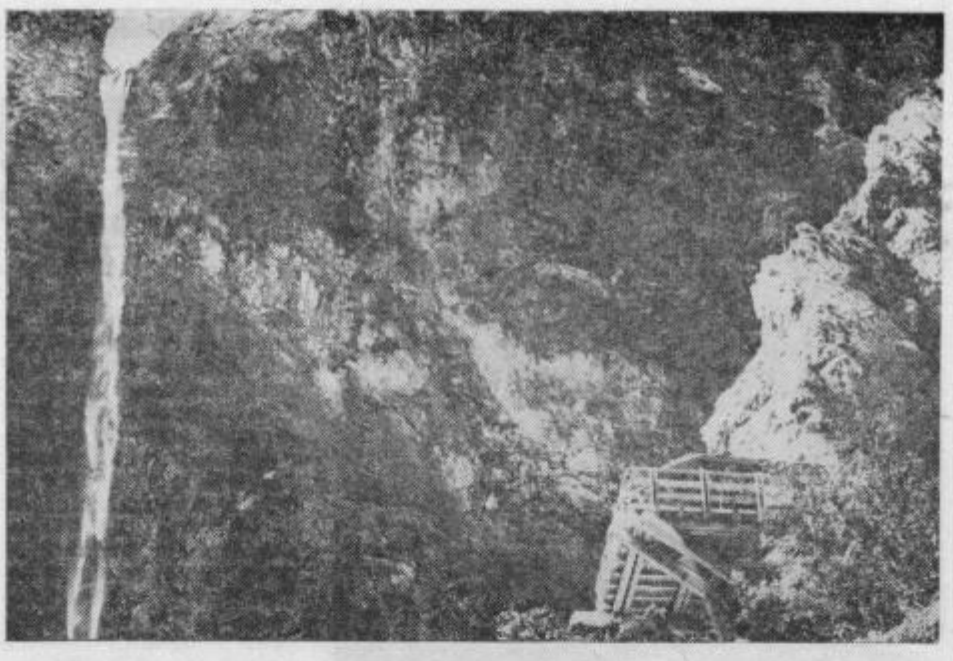

GOSTINSKI OBJEKT PRI RINKI — Planinsko društvo iz Celja je zaupalo gradnjo okrepčevalnice ob slapu Rinka gradbenemu podjetju »Graditelj« iz Ljubnega. Obrisi nove okrepčevalnice, ki bo dobrodošla obiskovalcem Rinke, se že poznajo. S tem objektom pa bo prav gotovo pridobil precej turizem v teh krajih, kajti prostor za okrepčevalnico je zelo posrečeno izbran. Gostje bodo imeli iz okrepčevalnice zelo lep razgled na slap in obrobne gore. Foto: Milan Brecl

Sto let trga Vransko

Vrsta prireditev ob krajevnem prazniku

Ta mesec mineva 100 let, kar je Vransko postalo trg. Občinski odbor Vranskega je 1867. leta sklenil prositi avstrijsko vlado, da povzdigne vas Vransko v deželno knežji trg, naslednje leto pa so prošnjo ugodno rešili. Odgovor se glasi:

»Njegovo c. kr. apostolsko Veličanstvo je z najvišjo odločbo milostno dovolilo, da se povzdigne kraj Vransko na Štajerskem v deželno knežji trg. O tem se obvešča župan, sklicujoč se na vlogo občine na Štajerski deželni z dne 3. novembra 1867 . . . s pripombo, da se bo ta odločba razglasila potom urad. graškega lista (Grazer Zeitung).

C. kr. okrajni predstojnik
Joh. N. Ribitsch«

Zatem je občinski urad na Vranskem poslal prošnjo ministrstvu za notranje zadeve na Dunaju, da bi to dovolilo trgu Vransko uporabljati tudi grb. Z Dunaja so 1. nov. 1868 poslali diplomo s sliko grba (na naši fotografiji).

Zgodovinski viri vedo povedati, da so ta dogodek prebivalci Vranskega veselo praznovali med drugim tudi z živinsko razstavo in ljudsko veselico.

O kaki posebni pomembnosti akta, ki ga je izdalo apostolsko veličanstvo, bi seveda težko govorili, zato ga velja sprejeti le kot skromno zanimivost. Bolj kot stoletnico trga so te dni prebivalci počastili svoj krajevni praznik, saj so dogodki iz novejše preteklosti, ki dajejo neposreden povod zanj, gotovo dosti tehtnejši mejnik v razvoju Vranskega. Ob tej priložnosti je bila na Vranskem vrsta športnih in kulturnih prireditev. Medtem ko je v soboto gostoval v kinodvorani Slovenski oktet, je bila v nedeljo dopoldne tudi slavnostna seja. Hkrati so odprli kmetijsko obrtniško razstavo, razstavo o razvoju šolstva kakor razstavo živine in drobne kmetijske mehanizacije.

ZA STIXOVE KUHINJE SE ZANIMAJO PO VSEJ DRŽAVI

Čez tri tedne model 68

Letos razstavljajo na sedmih sejmih

Delovni kolektiv velenjskega podjetja Stix je med tistimi, ki se tudi sredi reformnega obdobja lahko pohvalijo z zadovoljivim prodorom na jugoslovansko tržišče. Še več; pohvalijo se lahko celo s tem, da so njihovi proizvodi — različne kombinacije kuhinjskega pohištva za srednje in zahtevnejše kupce — zelo iskani. Svojo proizvodnjo imajo vnaprej prodano za nekaj mesecev. To dejstvo pa vodstvo kolektiva ne uspava, da ne bi tudi v teh prijetnih trenutkih skrbeli za vnaprej — za nove modele. Zavedajo se, da je treba potrošnikom pokazati in nuditi nove možnosti opremljanja.

Leto 1968. pomeni nedvomno kvantitativen in kvalitativen napredek v osvajanju jugoslovanskega tržišča. S svojimi številnimi izvedbami kuhinj je velenjsko podjetje letos sodelovalo že na 6 sejmih. Kot vsako leto sem, so tudi letos razstavljali na pomladanskem zagrebškem velesejmu, potlej na sejmu tehnike v Beogradu, na skopskem sejmu, te dni na jesenskem zagrebškem velesejmu, na pomurskem sejmu v Gornji Radgoni, pa v umetnostnem paviljonu v Slovenj Gradcu in čez nekaj dni na obrtnem sejmu v Celju.

Udeležba na sejmu v Skopju je podjetju odprla makedonsko tržišče, kjer doslej velenjskih kuhinj niso poznali. Prav tako je sejem tehnike v Beogradu pomenil za Stix prodor v beograjske trgovine s pohištvom. »Življenjski« prostor se je s tem kajpada precej razširil, pa čeprav podjetje trenutno ni kos vsem naročilom. Na nedavnem jesenskem zagrebškem velesejmu so prav tako imeli svoj sejemski prostor in tu pokazali sto tisočem jugoslovanskih kupcev mimo dosedanjih modelov kombinacij kuhinjskega pohištva še najnovejši model sodobne kuhinje 69. Bistvene lastnosti so kajpada barvne kombinacije, kakovost in estetska oblika. Zanimanje kupcev kot tudi trgovske mreže je bilo izredno, pa ne le za model kuhinje 1969, pač pa tudi za dosedanje modele, npr. model 68, katerega ena izmed kombinacij je tudi na pričujočem posnetku. Nekatera trgovska podjetja so za novi model kuhinje zahtevala ekskluzivo v prodaji, kar je nedvomno priznanje posebne vrste. Prva serija kuhinj model 69 bo čez tri tedne že na tržišču. Podjetje bi kajpak lahko prodalo že v teh mesecih znatne količine novega modela, vendar ima obveznosti do trgovine še za dobavo modela 68. Slednji, kot vse kaže, ne bo šel tako zlepa s proizvodnega programa.

F. K.

NA KRATKO

Dve razstavi

Te dni sta odprti v Šoštanju in Velenju kar dve likovni razstavi. V Napotnikovi galeriji v Šoštanju razstavlja svoja dela v pastelni tehniki amater Vinko Pevcin, domačin Šoštanja, ki je pred več kot enim desetletjem začel svoje prve poizkuse v slikarstvu prav v Šoštanju. Delavski klub Velenje je odprl vrata svojega razstavnega prostora koroškemu slikarju — amaterju Ivana Večku — Mattersdorferju iz Mislinja. Večko razstavlja izključno tempere v nekakšni miniaturi. Vsa njegova dela so namreč na malem formatu, tako da delujejo že zaradi tega zelo intimno.

Črn trak

Ne gre za črni trak žalosti, pač pa za črni asfaltni trak. Ta namreč popelje potnika po lepi cesti tudi iz smeri Letuš—Šmartno ob Paki prek Šoštanja v Velenje. Samo na dveh mestih med Šmartnim in Šoštanjem sedaj nekoliko popravljajo cesto. Malo večjih korektur je deležna cesta na odseku Petrovče—Velenje in sicer med Veliko Pirešico in odcepom proti Dobrni. Prav tod je bil asfalt že močno zdelan zaradi težkega tovornega prometa. Odslej bo torej zaradi boljšega cestišča razdalja med Celjem in Velenjem za nekaj minut krajša.

Zgodje sadje ni šlo v denar

V Šmartnem ob Paki in okoliških vaseh je letos precej sadja. Kmetovalci tožijo, da zgodnjih vrst sadja niso mogli prodati, ker ga pač nihče ne mara odkupovati. Za zimsko sadje, v glavnem gre tu za jabolka, je več zanimanja in tako pričakujejo, da bodo vse kvalitetne vrste prodali.

Č P „DELO" CELJE
telefoni:
C TEDNIK - Radio Celje
23-69 in 31-05
Podružnica „Delo"
28-00

OTVORITEV ŠOLE

V soboto bodo v Slov. Konjicah odprli novo šolo, oziroma zaključili prvo etapo gradnje nove šolske zgradbe, ki bo v občinskem središču dodobra rešila problem šolskih prostorov. Tako bodo konjiški učenci nadaljevali letošnje šolsko leto v boljših pogojih, kar bo gotovo vplivalo tako na njihovo počutje, kot tudi, upajmo, na učne rezultate.

MOJSTER ŽELEZA

Vinko Blaj iz Petrovč »kuje« že deset let

Pri nas je še precej ljudi, ki se ukvarjajo z umetno obrtjo, bodisi da jim je izdelovanje predmetov samo konjiček ali priložnostno opravilo, bodisi da so v svojem delu našli trajni poklic. Kolikorkoli jih je, industrijska proizvodnja še vedno ne more tekmovati z njihovimi rokami. Mednje sodi Vinko Blaj, umetni kovač iz Petrovč.

Svojo delavnico ima v prostoru lesene stavbe za restavracijo. To je majhen, skromen in nekoliko temen prostor, natrpan s pločevino in železjem najrazličnejših oblik. Izpod stropa visijo starinski lestenci in drugi predmeti, ki so jih prinesli lastniki, da bi jih mojster popravil. Tu so prav tako že dokončani predmeti, kot kovane kljuke za vrtna vrata in ključavnice, svečniki, okviri za ogledala in drugo.

V desetih letih, kar se kot s popoldansko obrtjo ukvarja s kovačijo, je naredil toliko izdelkov, da jih ne bi mogel prešteti. In večina med njimi prav nič ne zaostaja za tistimi, ki prihajajo iz Krope. Za svoj največji uspeh, ki ga je veljal tudi največ dela in truda, šteje 45 garnitur okovja za skrinje, ki jih je tedanji celjski LIP izvozil v Ameriko. Primerek takšnega okovja iz nerjavečega železa, v katerega so vdelani folklorni okraski, še hrani in ga je razstavil tudi pred dnevi v Žalcu.

»Dela mi nikoli ne zmanjka,« je rekel, »in vse sproti prodam, seveda pa ljudje ne vedo, koliko časa je treba vložiti v kak predmet. Dobil sem tudi naročilo za velik lestenec, ki pa ga nisem mogel sprejeti, ker zanj ne bi dobil toliko, kolikor bi bil vreden. Za dva meseca trdega dela bi dobil kakih 170 tisoč starih dinarjev, od tega pa je treba odšteti 38 odstotkov davka, kolikor ga plačujem.«

Sploh pomeni davek, kot meni Vinko Blaj, pri tako zamudnem delu največji problem ali vsaj nekoliko pretirano dajatev, kajti onemogoča še tako pošten zaslužek. Navsezadnje pa mora preživljati štiričlansko družino.

dhr

VELIKAN MED DETERGENTI
NAGRAJUJE

ZA SNEŽNO
BELO ROČNO PRANJE

NA KRATKO

Podražitev kruha

V četrtek se bosta sestala oba zbora skupščine občine Šmarje pri Jelšah. To bo prva seja po poletni počitnicah in na njej bodo obravnavali nekaj zanimivih vprašanj, predvsem pregled izvršitve proračuna za prvih osem mesecev in predlog odloka o povišanju cen nekaterim prehrambenim artiklom. Predvsem predvidevajo zvišanje cen kruhu, olju in mleku na zahtevo proizvajalcev teh artiklov oziroma vsklajevanje cen z drugimi občinami.

Tečaj higienskega minimuma

Delavska univerza v Šentjurju bo jeseni znova organizirala tečaj higienskega minimuma, ker je v Šentjurju še približno šestdeset ljudi, ki na svojih delovnih mestih potrebujejo ta tečaj.

Hkrati s tem pa bodo organizirali tudi teoretični pouk za voznike kandidate.

Lokostrelci v Ljubljani

V nedeljo so imeli taborniki v Ljubljani republiško prvenstvo v lokostrelstvu. Tekmovanja so se udeležile tudi tri ekipe iz Rogaške Slatine. Tabornice so bile uspešnejše od svojih fantovskih vrstnikov. Zavzele so drugo mesto v svoji skupini, zmagale pa so tabornice iz Mute. Na prvenstvu so nekateri državni reprezentanti v lokostrelstvu iz Zagreba prikazali športno streljanje s tekmovalnimi loki.

ČP „DELO" CELJE
telefoni:
C TEDNIK - Radio Celje
23-69 in 31-05
Podružnica „Delo"
28-00

Pomoč pogorelcem

Dela na pogoriščih v Stojnem seku različno napredujejo. Nekateri so že naredili ploščo, drugi so še daleč do nje. Vsi upajo, da bodo pred zimo pod streho. Zadnjih štirinajst dni sicer niso imeli mnogo pomoči od zunaj, vendar pa so precej naredili zlasti v dneh, ko so prišli na pomoč delavci celjskega Ingrada iz iz zdravilišča v Rogaški Slatini. Še za dve soboti in nedelji imajo obljubljeno pomoč iz Celja, v torek in sredo pridejo zidarji Splošnega gradbenega podjetja v Rogaški Slatini.

Organizatorji pomoči pogorelcem pa še vedno nemočno ugotavljajo, da domačini vse preveč čakajo na zunanjo pomoč, sami pa ne storijo toliko, kolikor bi lahko z lastnimi silami in sredstvi, ki so jih dobili od vsepovsod. Kažejo, da so nekateri mnenja, da jim je družba dolžna postaviti domove.

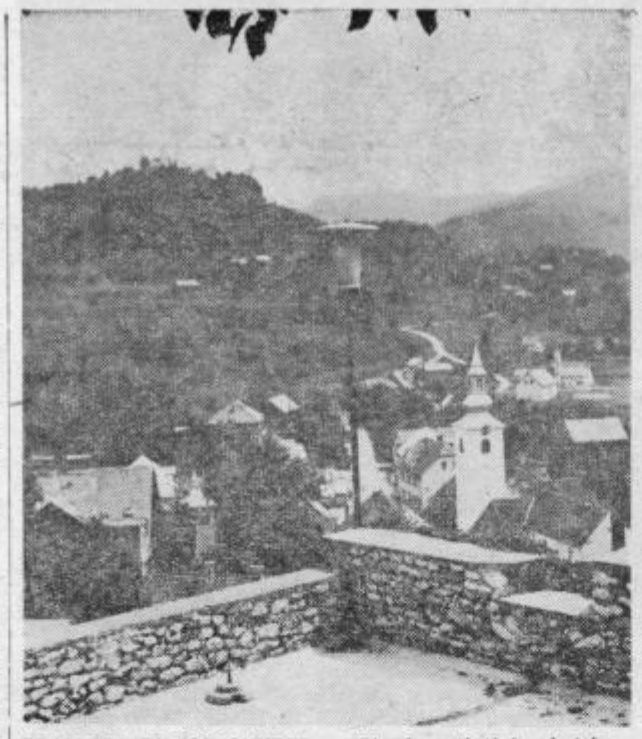

PLANINA SE OBNAVLJA — Planina, tisti kraj, kjer so se pred več kot dvajsetimi leti dogajale hude bitke, počasi dobiva drugačno, lepšo zunanjost. Občani zbirajo denar za novo šolo, gradijo in urejajo vodovode in ceste. V jeseni bo trgovsko podjetje Merx odprlo novo samopostrežno trgovino. Lani so dobili nov gasilski dom, ob katerem bodo uredili športno igrišče. Vse je resnično v znaku obnavljanja.

LETOŠNJA SEZONA V ROGAŠKI SLATINI UGODNEJŠA OD LANSKE

Vedno več domačih gostov

Ceprav muhasto vreme ne poleti ne v tem času, ko je že jesen, turizmu ni naklonjeno — to pa velja tudi za zdraviliški turizem, bodo rezultati letošnje sezone v Rogaški Slatini precej ugodnejši od lanskih. To je v pogovoru povedal ravnatelj zdravilišča Joško Lojen. V letošnjih osmih mesecih je bilo namreč tu 132 tisoč (2 odstotka več kot lani), v zdravilišču pa 52 tisoč nočitev (17 odstotkov več kot lani). Računajo, da zasebniki niso prijavili kakih 4—5 tisoč nočitev.

Takšen uspeh pa zdraviliško turističnih in drugih delavcev ne preseneča in ga pripisujejo predvsem sodobno opremljeni novi terapiji, ki sicer zaradi restrikcij ni odprla vrat vsem tistim, za katere je bila grajena, pa zato v večji meri privablja tujce. To sezono, ki se še ne bo kmalu končala, saj imajo zmogljivosti precej zasedene do konca oktobra, je bilo med obiskovalci Rogaške Slatine največ Italijanov, Nemcev in Avstrijcev, od domačinov pa precej iz Hrvatske. Po besedah J. Lojena je zlasti pozitivno to, da je vedno več domačih gostov, o čemer govori podatek, da odpade nanje 50 odst. vseh letošnjih nočitev. Hkrati se podaljšuje doba bivanja (lani 7,4, letos 8,4 dni). V zdravilišču si prizadevajo, da bi tudi sezono podaljšali čez zimo, kar bo morda omogočila uvedba shujševalne kure po že izdelanem programu, ki vsebuje najsodobnejše dosežke s tega območja.

Bolj kot na obisk gostov so neugodne vremenske razmere vplivale letos na prodajo vode. Sicer je to po mnenju J. Lojena posledica nesmotrnega povečevanja jugoslovanskih zmogljivosti, kajti te presegajo tržne potrebe za kakih 50 milijonov litrov letno. Kljub temu ima v perspektivi največje možnosti plasmana Donat, ker je po kemični sestavi kvalitetna voda, ki jo bo trg še vedno iskal.

V Rogaški Slatini, ki se uveljavlja predvsem kot zdraviliški kraj, nameravajo v kratkem združiti obe doslej ločeni dejavnosti — zdraviliško turistično in gostinsko turistično, o čemer so že izdelali elaborat. Že prihodnji mesec bodo o tem razpravljali v kolektivih. Menijó, da bo integracija povsem uspela, saj so prednosti očitne, razen tega pa je Rogaška Slatina celota, ki je ni mogoče deliti. To bo poleg vedno večjega deleža, ki ga dajejo za reklamo in propagando (letos 2 odst. celotnega prometa ali 40 milijonov starih din), gotovo pripomoglo še do večjih uspehov. dur

NEUREJENA IGRIŠČA — Sporti z žogo so med mladimi povsod priljubljeni, le da imajo eni drugačne možnosti kot drugi, da v teh športih tudi resnično uživajo. Otroci v Šentjurju se morajo za sedaj poditi za žogo še po neurejenih igriščih, kot je tole rokometno, obleko pa obešajo, kar na deske bližnje ropotarnice.

Foto: T. Vrabl

PONESREČENI INTERVJU V SLOVENSKIH KONJICAH:

Ni vsak medenjak pravi medenjak

Iz raznobarvnih črk, ki spominjajo na lecet in novoletne kekse, je sestavljen izvesek medičarne Pisanec v Slov. Konjicah. Obledel listič na vratih pove, da je vhod v medičarno zadaj, kar daje slutiti, da obrt ni več v tolikšnem razmahu kot je bila še pred leti. Ime Pisanec namreč poznajo po vsem širokem konjiškem in pohorskem območju. Medenjaki in vinsko pecivo po starem, menda iz Gradca prinešenem receptu, so dolgih štirideset let ugajali preprostim sladokuscem v domačih gostilnah in vinotočih. Zdaj medičar Pisanec ne potrebuje nobene reklame več. To mi je dal jasno vedeti, ko sem mu razložila, da bi ga rada predstavila bralcem C. tednika.

»Pustil sem obrt, nima pomena, da me dajete v časopis. Več kot sedemdeset let sem star in danes je veliko mlajših, sposobnejših, ki vam bodo hvaležni za tako pobudo!«

»Z majhno pokojnino 24 tisoč starih dinarjev, pa se ni dalo shajati,« je pristavila njegova življenjska družica. »Zato sem vzela popoldansko obrt, tako za sproti.« In izpod njenih spretnih prstov je začelo leteti na desetine krožcev, ki bodo jutri medenjaki.

Iz stare, velike peči je prijetno dišalo. Vztrajala sem, pogoltnila odpor proti vsiljivosti in spet vprašala:

»Ljudje hvalijo vaše pecivo. Ste recepte res prinesli iz Dunaja?«

»Kaj pa še! V Gradcu sem se izučil. Tam smo pa res pekli čudovite stvari! Pa pridejo zdaj tamkajšnji ljudje in hvalijo moje pecivo. To me včasih čudi, saj pri nas v medičarstvu ni perspektive. Sicer pa — zdaj bom res utihnil. Saj boste sicer kar napisali ta svoj intervju!«

Všeč sta mi! Vdihavam vonj po orehih in medu ter poskušam ugotoviti, koliko kilometrov testa sta že izvalijala v teh več kot štiridesetih letih svoje sladke obrti, koliko malih otroških ust sta že nasmejala s svojimi medenjaki. Potem se zalotim, da me na tihem jezi, ker moji medenjaki niso nikdar taki, kakor ti-le v košari. Sicer pa, kam bi prišli, če bi bili redki poskusi lahko konkurenca skoraj pol stoletja dolgi praksi?

»Ej, kakšna sva! Niti stola vam nisva ponudila,« obžaluje Pisančeva žena. Izgovorim se na temno krilo in iščem besed, da bi ju omajala.

»Veste kaj? V pekarno pojdite. Tam zdaj tudi izdelujejo vinsko pecivo po mojem receptu,« mi predlaga moj neuklonjivi sobesednik in mi s tem položi v usta poslednje vprašanje:

»Pa ste zadovoljni s tem, kako nadaljujejo vašo tradicijo?«

»O, smo. Sprva sicer ni bilo vse v redu, zdaj pa so se zares potrudili. Vaja dela mojstra,« me potolaži Pisančeva žena.

Ko odhajam, odnašam s sabo prijeten vonj, pa podobo dveh priletnih, vitalnih ljudi, ki pod varstvom svojega iz raznobarvnih črk, ki spominjajo na lecet in novoletne kekse, sestavljenega izveska, dodajata svoj prispevek k našemu zadovoljstvu. Kako sta že rekla?! Malo več, ali malo manj sladkorja, da bodo tudi moji medenjaki v redu?!

ib.

Uspela krvodajalska akcija v Rogaški Slatini

V sredo je postaja za transfuzijo krvi celjske bolnice odvzemala kri v Rogaški Slatini. Rdeči križ je naredil močno propagandno akcijo v delovnih kolektivih, zato se je prijavilo precejšnje število krvodajalcev. Vseh je prišlo preko osemdeset. Med njimi je prednjačil Franček Krhlanko iz Rogatca, ki je doslej oddal kri že štiriintridesetkrat.

Kaže, da se mnogi zavedajo, kako važno je imeti dovolj krvi na zalogi, saj nas nesreče vselej spremljajo in dostikrat je potrebno za uspešno operacijo po več litrov krvi. Pomembnosti te humane akcije se zavedajo tudi v nekaterih delovnih organizacijah, saj so dali krvodajalcem plačan prost dan.

Dopisujte v vaš tednik

Šmarčani so veseli in dobrodušni ljudje. Eno je zanesljivo, da ime Šmarje ne prihaja od šmarnice, kajti njega dni, so bile »tam gor pri svetem Rok' še gaurce sini pa taje« z dobro žlahtno trtico. Šmarčani bi ne bili to, kar so, če vsak dan koga na drobno in vsake kvarte koga na debelo ne bi potegnili. Če so potegnjeni, stoično prenašajo poraz, še več, navihano se muzajo, kajti »posojilo se vračila veselie«.

NE VERJEMITE ŠMARČANU NJEGOV DOBER DAN ZA DNE, POČAKAJTE VEČERA!

TO ZGODBO PRIPOVEDUJE PEPI SMEH:

Izvozne vrbovke

Smehova mama, ki je bila navajena, da so se ljudje oglašali v hišo za marsikaj, tokrat pa le ni razumela, kaj hočejo trije fantje iz okolice Podčetrtka od sina Pepija. Ni mogla takoj razumeti zakaj bi bil sin »šuft«, ki hoče vse sam pobrati in ne privoščí ljudem zaslužka. Posvetilo se ji je šele, ko je videla, da so fantje za dokaz kazali na moža, ki je v potoku pred Smehovo domačijo čistil vrbovje, ki je prej zastiralo pogled na železniško postajo.

Pokojni Maks Medved, mlinar iz Podčetrtka je imel tiste dni pred kakšnimi dvanajstimi leti veliko dela. Če je le utegnil, se je odtrgal od vreč in kamnov ter skočil na kolo. Oglasil se je zdaj pri tem, zdaj pri onem. Včasih je vzel v roke tudi naročilnico in zapisal novega družabnika. Sledila so ponovna opozorila:

— Toda glej, da bodo šibe pravilno kalibrirane. Imeti smejo od 8 do 12 milimetrov debeline, ker šibe lupijo s stroji. Podjetje »Vrbopromet« iz Titograda zavrne vso pošiljko, če mere ne bodo ustrezale.

— Brez skrbi. Bo že prav. In cena drži! 30 dinarjev za kilo?

Ljudje so si ob Sotli tisto pomlad, ko je sok poganjal v vrbove veje novo življenje, obetali dober zaslužek. Vrbovine je ob Sotli in rekah na pretek in če si lubja delajo najlon, potem bo trgovina cvetala, kajti najlon je takrat na veliko vznemirjal ljudi, zlasti še nežni spol. Nekateri so sicer dvomili, drugi so čakali, kdaj bodo začeli nabirati vrbovke tisti, ki imajo o vsem prvo besedo, nekateri pa so jih tudi skrivaj nabirali in namakali, kajti vrbovke so, tako je bilo rečeno, morale biti sveže. Naposled se že ni vedelo, kdo bo prevzemal šibje, bo to Reinir iz Podčetrtka ali pa Pepček Smeh iz Mestinja. (Oba si avtorstvo za potegavščino delita).

Pa so se dnevi le prehitro odmikali in tisti najbolj zavzeti so začeli priganjati, kajti vrbove šibe so se starale, če pa enkrat lubje priraste na les, ga tudi namakanje več ne odmoči.

...Tako se je potem zgodilo, da so tisti trije prišli v Smehovo gostilno in pestili Pepija, češ, da ni iskren, ko govori, da on nima z vrbovkami nič več opraviti. Kako bi mogli verjeti, če pa je pred njihovimi očmi v potoku pred Smehovo domačijo nek možak vneto klestil vrbove veje. Bi vi ne podvomili?

Zapisal JURE KRASOVEC

POPOTOVANJE S CELJSKIM »IZLETNIKOM«:

Minuta molka v Dachauu

Prejšnji teden je bila v Dachauu, zloglasnem nacističnem taborišču, velika spominska komemoracija ob odkritju spomenika dachauskim žrtvam. Svečanosti so se udeležili tudi nekateri Celjani, ki so z »IZLETNIKOVIM« aranžmanom potovali v daljni Dachau. V štirih nadaljevanjih vam bomo posredovali vtise in zanimivosti s te poti. Tokrat smo vam pripravili zapis o Dachauu in spominskih svečanostih.

Dachau, ta zloglasni kraj, ker so trpeli in umirali desettisoči, je skoraj v celoti spremenil svojo nekdanjo podobo. Ni več takšen kot je bil nekoč, manj strašen je, a vendar človeku zastaja dih ob pogledu na objekte, ki še stoje, ob spominu na vse tiste strahote, ki so jih ljudje prestali na tem kraju. Nekdanjih barak ni več. Stoje samo še betonski temelji ter posebne betonske plošče na katerih so izpisane številke, ki so jih nekdaj nosile barake. Žične ograje, betonski stolpi, jarek po katerem je tekla voda in krematorij, opozarjajo obiskovalce na vse, kar se je tu dogajalo, na vso tragedijo, na trpljenje in nečloveške muke. V krematoriju nemo stoje peči z odprtimi vrati, v katerih so zgorela trupla desettisočev nedolžnih žrtev.

Pred pečmi so venci, šopki cvetja, med vrati peči, pa tiho, z mirnim glasom gore sveče v spomin in opomin . . .

Plinska celica — kraj v katerem so tisoči končali svojo trnovo pot je ohranjena še danes. S stropa vise tuši iz katerih ni nikdar pritekla voda, iz njih je prihajala smrt, smrt za nedolžne, za žene, matere, za može in očete, za vse, ki so bili prisilno pripeljani v ta nesrečni kraj. Vsi obstoječi objekti in prostori so opremljeni z napisi na posebnih stojalih, s katerih je moč prečitati v kakšne svrhe je objekt ali prostor služil, tako je tudi v plinski celici. Toda nemalo smo bili presenečeni, ko smo v plinski celici prebrali napis v štirih jezikih, da plinska celica ni bila v »pogonu«. Ni čudno, da je nekdo, z rdečim kulijem ta napis krepko prečrtal, kajti dejstva so drugačna!

Med dvema vrstama visokih topolov, ki kot neme priče stoje ob cesti, ki vodi od krematorija proti »apelplacu«, se vije množica ljudi, ki so se na ta dan zbrali z vseh koncev Evrope, da bi počastili spomin vseh, ki so končali svojo življenjsko pot v tem taborišču. Na »apelplacu« stoji pred nekdanjo osrednjo zgradbo velik, monumentalen spomenik, delo jugoslovanskega avtorja, ki simbolizira vse strahote, ki so jih prestajali nekdanji interniranci . . .

Minuta tišine . . . tisoči tiho vstanejo s svojih sedežev, nemo stoje v mislih pa se vračajo nazaj, v čas, ko so na istem »apelplacu« stali tisoči interniranacev, ko so ljudje umirali stoje, prestajajoč ure in ure dolgo preštevanje. Ob spomeniku stoje vojaške čete zavezniških držav, manjkajo samo Rusi. Ob pogledu na vojake, se nehote spomnim, da vojaki iste armade, z enakimi uniformami in puškami istega kalibra sejejo tam v daljnem Vietnamu smrt med nedolžne ljudi, ki se bore za svojo svobodo. Tudi tem ljudem, ki danes prelivajo svojo kri v borbi za svojo pravico bodo nekoč postavljali spomenike, samo takrat ameriški vojaki ne bodo stali na častni straži, stali bodo na zatožni klopi človeštva, ki obsoja njihovo početje, tako kot so oni obsojali početje hitlerjancev med minulo vojno. Ironično — toda resnično!

Minuta tišine . . . nekdanji interniranci, svojci žrtev in mnogi drugi mirno stoje izkazujoč spomin vsem preminulim. Zro proti spomeniku, v katerega je umetnik prenesel s svojo veščo roko bistvo vsega, kar je bilo na tem kraju nečloveškega, barbarskega; v bron je prenesel trpljenje tisočev, njihovo upanje in njihovo smrt. Nemo stoji množica, nemo stoji spomenik, nemo stoje nekdanji objekti, ki opominjajo in opozarjajo. Opozarjajo na vse strahote, za katere je človeštvo upalo, da so že za nami in da se nikdar več ne bodo ponovile, pa vendar . . .

Spomenik govori svojo govorico, govorico posredovano z umetnikovo roko, govori brez besed, pa vendar pove vse, pove vso resnico, kliče in vpije: oprosti, da — to je mogoče, odpustiti in pozabiti, ne — tega pa nikoli!

B. Strmčnik

Ob govorniškem odru, pred spomenikom sta stala ves čas spominskih svečanosti tudi dva bivša interniranca v svojih nekdanjih uniformah. Njuni zebrasti uniformi sta dajali še popolnejši vtis, ki so ga dobili ljudje, o vsem, kar se je tu dogajalo . . . V ozadju velik, spomenik, posvečen dachauskim žrtvam. (Foto: B. Strmičnik)

Med udeleženci spominskih svečanosti so bili tudi Celjani. Na sliki vidimo skupino udeležencev, med katerimi so tudi člani ZB in drugi udeleženci iz Celja in njegove okolice. (Foto: B. Strmčnik)

Poučni izlet

Na tidnevnem potovanju v prvih dneh septembra so člani Hortikulturnega društva Celje ob odlični organizaciji celjskega IZLETNIKA (vodič Dragica Soršak, voznik Franček Grobelnik) prevozili blizu 1200 km. Pot nas je vodila skozi mejni prehod Rateče proti čudovitim gorskim masivom Dolomitov, preko šestih prelazov — najvišji Pordoi 2250 m — mimo svetovno znanega športnega centra in letovišča Cortina d' Ampezzo in pravljično lepih gorskih jezer do glavnega mesta južne Tirolske ter mesta cvetja Merano, kjer smo prenočili in si naslednji dan ogledali mestne nasade.

Nepozabna vožnja ob Adiži, kjer te na več kot 50 km dolgi poti proti mestu Trento na obeh straneh spremljajo nepregledne plantaže jabolk, hrušk in vinske trte. Težko si je zamisliti lepote obcestnih drevoredov in parkovnih nasadov, ki jih tvorijo v drevesa vzgojeni oleandri, oljke, ciprese in bori ter drugo rastje tega milega podnebja. Vožnja ob Gardskem jezeru (Lago di Garda) po turistični — smelo izpeljani cesti »Gardesane«, ki se prebija skozi neštevilne predore in arkade do rtiča Sirmione nazorno izpričuje, kako znajo tujci prodajati svoje krasote in se ustaviti pred še tako občutnimi izdatki. Na povratku tretjega dne nas je vodič v Veroni popeljal mimo neromnega amfiteatra pod Julijin balkon in k rojstni hiši njenega oboževalca Romea dalje k ???skemu stolpu iz dobe inkvizicije kjer so »preobračali čarovnice« k prangerju ob katerem so »Zdravili« vojne volune, h krožnemu znamenju in še in še . . .

Na poti po severno-italijanski nižini smo se ustavili še v Padovi in si ogledali veličastno baziliko Sv Antona Padovanskega, kjer smo srečavali turiste in romarje najrazličnejših narodnosti. V kapeli zakladov sedi pater ob skrinjici za milodare. Mimogrede je ugotovil, da smo tujci, vprašal »CROATE?« in nam izročil vodič po baziliki« tiskan v srbohrvatskem in slovenskem jeziku . . .

Zadnji daljši postanek je bil v Benetkah, kjer so izletniki obiskali Markov trg in druge znamenitosti ob njem. Že v mraku smo se mimo Trsta vračali proti domu.

JANKO PRISLAN

ODMEVI NA NAŠE PISANJE

Slepomišenje okrog atomskih toplic

V DELU in CELJSKEM TEDNIKU je zopet sproženo vprašanje atomskih toplic v Podčetrtku. Zadevo poznam od samega začetka — po 10 letih sem si pa pred par tedni ponovno ogledal ta kraj in sedanjo ureditev in dejavnost Turističnega društva v Podčetrtku, ki te »toplice« upravlja.

Res je, da ti prizadevni ljudje, polni idealizma in resnega hotenja, a ta zapuščeni predel naše lepe pokrajine, obdarjene s pridodnim bogastvom, niso našli pravočasno in povsod potrebnega razumevanja in posluha — ne samo v finančnem pogledu — temveč tudi v intenzivnem sodelovanju s potrebnimi strokovnimi službami.

Ne zadostujejo samo »ogledne komisije«, pa če so še tako strokovne, dobronamerne in »merodajne«, če ostane končni rezultat samo v zapisku in vse ostalo pa je prepuščeno posameznim domačinom, ki so se poleg svojega rednega dela posvetili temu, za ta kraj tako važnemu objektu. Tako se vleče ta zadeva od sezone v sezono že dolga leta, ne da bi se končno uredilo vsaj najnujnejše in s tem zadovoljilo osnovnim zdravstvenim higienskim predpisom.

Priznati se mora, da je Turistično društvo kljub vsem težavam storilo zelo veliko, saj so vrelce večkrat preiskani, zgrajeni nekateri objekti, izdani so bili lepi prospekti, urejena skrb za najnujnejše nastanitve in prehrano, skromen bazen, kopalne kadi tuš itd.

No, vseeno je prišla prepoved za nadaljnje delovanje, k sreči proti koncu sezone, tako, da bo škoda le manjša, razočaranje čakajočih prišlecev pa je nujno pomiriti.

Ni pa zameriti sanitarnemu inšpektorju, ki je kot pristojni strokovni organ ravnal pravilno. Krivca ni mogoče iskati izključno v Turističnem društvu, morda bi se prej lahko reklo — da so krivi tudi drugi organi in organizacije tega predela.

Da se pa za bodočo sezono v »atomskih toplicah« le bolj pripravijo, da ne bo ovirano delovanje, pa je nujno, da se že sedaj začno priprave v tkzv. mrtvi sezoni in sicer:

1. pripraviti je treba minimalni razvojni program v okviru dejansko razpoložljivih finančnih sredstev,

2. prvenstveno je potrebno urediti higenske potrebe, t.j. zdravniško ordinacijo, ordinacijo s čakalnico in zagotoviti nujno potreben strokovni personal t.j. zdravnika — medicinsko sestro — bolničarko — ki bi bili seveda občasno honorarno zaposleni. Jasno je, da sem spada tudu nujen instrumentarij, t. j. slično kot imajo manjše zdravstvene postaje,

3. urediti kopališko službo, t. j. kdo, koliko časa in kje lahko koristiti vodo po zdravniškem navodilu (bazen, banje, pitje),

4. ureditev evidenc in sicer o obiskovalcih, o potrebah, načinu poslovanja, o blagajniškem, knjigovodskem in računovodskem poslovanju ter ustrezno solidno propagando,

5. pritegniti k realnemu sodelovanju vse zainteresirane in merodajne s konkretnimi zadolžitvami in postavljenimi termini izvršitve,

6. z ozirom na to, da je sedanja lokacija začasna, zaradi povodnega terena, urejati objekte samo tako, da bodo prenosni in uporabni za novo lokacijo,

7. za tekoče obratovanje in instalacije najeti posojila, event. razpisati prostovoljno posojilo itd., seveda pa ne pozabiti tudi na dotacije in prostovoljne prispevke podjetij.

Vse navedeno od tč. 1— 7 se lahko realno izvrši za prihodnje leto. Ostalo pa bi bilo prostovoljno delo in pa pomoč JLA, ki ta delovni prispevek ne bi odklonila. Med tem pa je seveda pričeti s pripravami dolgoročnega načrta, preselitve itd.

Na koncu bi še dodal, da je treba čimpreje urediti »status« »toplic«, t. j. ali je kopališče, ali zdravilišče, ali pa oboje. Poglejmo pa malo v zgodovino in se zavedajmo, da so vsa majhna, pa tudi največja kopališča in zdravilišča začela skromno in počasi ne samo pri nas, temveč tudi povsod drugod v svetu.

arfa

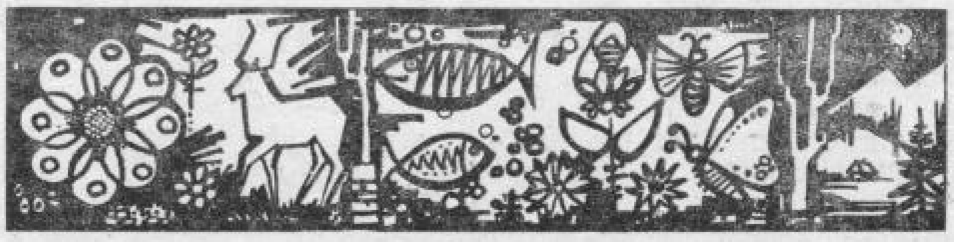

ZA LJUBITELJE NARAVE

Saintpaulia

Pri nas je bolj znana pod imenom afriška ali pravilneje usambarska vijolica — po Usambarskih gorah v vzhodni Afriki. To ni prava vijolica. Čeprav jim je po cvetju podobna, je botanično bolj sorodna z gloksinijami. Poleg vijoličasto obarvanih, ki so najbolj razširjene, so znane tudi bele in roza.

Cvetijo skoro vso leto. Zlasti močne, košate sadike so neumorne, zato izbiramo pri nakupu čim večje sadike. Seveda so pomembni tudi ostali vplivi. Zahteva senčen, toda svetel prostor. Za direktno sonce je občutljiva. Pod vplivom direktnih sončnih žarkov listje porumeni v obliki nepravilnih peg podobno kot pri zalivanju z apneno ali premrzlo vodo.

Pozimi naj temperatura ne pade pod 14° C. Zalivamo samo z deževnico, ker trde vode rastlina na daljše razdobje ne prenašajo in običajno shirajo. Zalivamo redno, toda zmerno samo toliko, da rastline uspevajo in cveto. Pri starejših košatih rastlinah brez škode odstranjujemo zunanje listje ter odcvetelo razcvetje. Večje sadike lahko raztrgamo pri presajanju, ki ga opravimo vsako spomlad. Sadimo v rahlo mešanico listovke, šote in stare gnojevke. Mešanica mora biti kisle reakcije, zato je najbolje, da nabavimo potrebno prst pri vrtnarju. Med letom rastline dognojujemo z gnojili, ki so fiziološko kisla, kar pomeni, da ne vsebujejo apna.

Gobe na razstavi

Minuli ponedeljek je mikološka (gobarska sekcija) slovenskega prirodoslovnega društva v Celju pripravila v dvorani zveze kulturno prosvetnih društev v Gregorčičevi ulici doslej 5. gobarsko razstavo. Tu so prikazali 100 vrst različnih užitnih in neužitnih gob, ki rastejo v gozdovih okrog Celja. Razstava je imela poučen pomen za vse tiste, ki se zanimajo za nabiranje gob. Poznavanje gob je namreč neprecenljive vrednosti, saj si samo tedaj lahko privoščimo ob uživanju gob izredno veselje. Užitne gobe rastejo skozi vse leto in zato ni treba čakati samo na jurčke in lisičke.

NA KRATKO

Nadalje izpopolnjevanje uslužbencev

Z željo, da bi še bolj usposobili uslužbence občinske uprave, je kolegij oziroma svet delovne skupnosti občinske skupščine sklenil organizirati stalne oblike izobraževanja. V ta namen bodo v kratkem začeli s serijo predavanj, ki jih bodo obiskovali vsi delavci občinske uprave, dvakrat na teden. Na seminarjih naj bi uslužbenci spoznali tudi delo sosednjih oddelkov in referatov.

—n—

80.000 za kmete — borce

Tudi letos bo za popravila stanovanj hrastniških borcev-kmetov na voljo 80.000 din. Odborniki občinske skupščine so na zadnji seji soglasno osvojili predlog za najetje kredita v višini 40.000 din pri ljubljanski kreditni banki in hranilnici, 40.000 pa bo dal na razpolago Republiški odbor Zveze združenj borcev NOV Slovenije. Denar za popravila stanovanj bo razdelila posebna komisija.

Odlaganje smeti na odrejeno mesto

V Hrastniku so že dalj časa ugotavljali vrsto neredn ostí pri odlaganju smeti. Zato so pred kratkim ustanovili posebno komisijo, ki si je ogledala vsa dosedanja odlagališča in mesta za lokacijo novih odlagališč. Svet za urbanizem, gradbene, komunalne in stanovanjske zadeve je predlagal občinski skupščini novo lokacijo za odlaganje odpadnega materiala in sicer na levem bregu Save v Podkrnicah. Na levem bregu Save, nad savskim mostom smejo poslej odlagati samo zemljo in kamenje. S tem so prepovedali odlagati smeti pri delovni organizaciji »Sijaj«

Priprave na občne zbore sindikata

Te dni bodo v Hrastniku začeli s pripravami na letošnje občne zbore, ki jih bodo zaključili po možnosti že do konca tega leta ali najkasneje do januarja 1969. Občinski sindikalni svet namerava sklicati konce septembra poseben seminar za člane vodstev sindikalnih aktivov. Na njem bodo razen o izvajanju akcijskih planov, govorili tudi o vsebinskih in kadrovskih pripravah na letne delovne dogovore sindikalnih organizacij

—a

Razgovor o pripravah na proslavo 50-letnice KPJ

Pred kratkim so se v Zagorju sešli člani koordinacijskega odbora občinskih svetov kulturno-prosvetnih organizacij Hrastnika, Trbovelj, Zagorja in Litije. Na sestanku, udeležili so se ga tudi predstavniki Republiške zveze kulturnoprosvetnih organizacij Slovenije, so govorili o pripravah na proslave v počastitev 50-obletnice ustanovitve KPJ, ki jih bodo pripravili v revirjih. Na sestanku so predlagali več izvirnih idej o proslavi tega pomembnega jubileja, o čemer bomo podrobneje poročali v naslednji številki našega glasila

Počasno zbiranje denarja

Po predvidenem planu, bi morali do konca leta 1968 zbrati v Zagorju ob Savi od delovnih organizacij, ki imajo svoj sedež na območju občine Zagorje ob Savi okrog 320.000 din. Do konca julija letos pa so zbrali na posebnem računu samo 88.000 din. Na zadnji seji občinske skupščine so ugotovili, da vrsta delovnih organizacij še sploh ni podpisala ustreznih pogodb s skladom za prenovljanje in novogradnjo šolskih prostorov. Nekatera druga podjetja pa, ki so to storila, kasnijo s svojimi prispevki. Upravni odbor sklada je sklenil pozvati vse kolektive, naj po možnosti ne odlašajo s temi vplačili

Dve smrtni žrtvi

Pred kratkim se je v središču Zagorja, na Kidričevi cesti pripetila doslej najhujša prometna nesreča v tej revirski občini. Voznik osebnega avtomobila, fiat 750, je nekaj po polnoči vozil tako naglo, da ga je na ovinku zanesla na levo stran cestišča, po katerem je v tistem hipu pripeljal tovornjak. Trčenje je bilo tako silovito, da sta sopotnici v osebnem avtomobilu Stefanija Godec in Justa Kavčič, obe iz Trbovelj, zleteli z vozila. Prva je bila na mestu mrtva, druga pa je podlegla poškodbam med prevozom v bolnišnico. Hudo ranjen je bil tudi voznik osebnega vozila. Škode je več kot za 70.000 din

—n

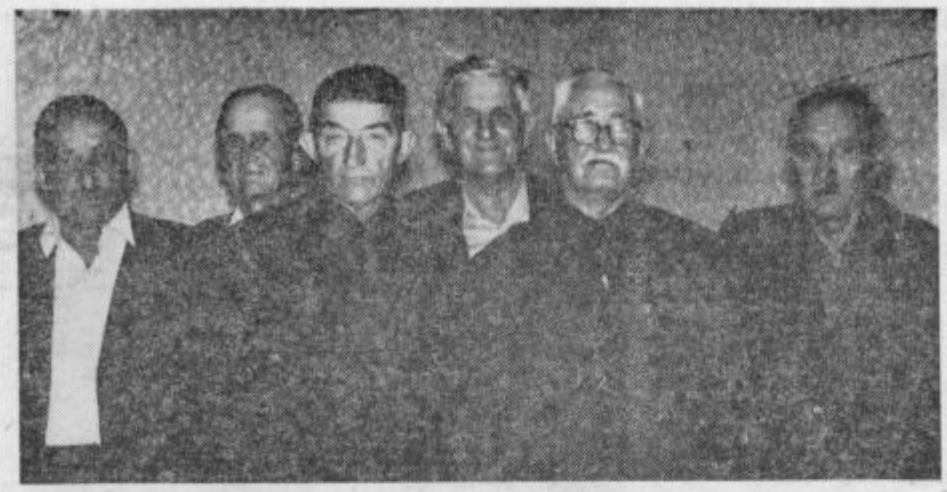

V Hrastniku živi precej bivših borcev za Severno slovensko mejo. Nekateri med njimi so še kar čili in zdravi. Zadnjič so se sešli na pomenek o tistih časih, ko so sodelovali tudi predsednik občinske skupščine in drugi

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE V HRASTNIKU

Priznanje za uspehe

Na minuli seji skupščine občine Hrastnik so odborniki najprej govorili o predlogih za sanacijo kmetijske zadruge Dol. Po daljši razpravi so osvojili predlog sveta za industrijo, obrt in delo in sveta za družbeni plan in finance, ki sodita, da je financiranje posebne študije o možnostih in smereh nadaljnjega razvoja kmetijske zadruge Dol, ki bi jo pripravil ustrezen specializiran zavod v danih okoliščinah neumestno. Politično-izvršilna organa sta namreč prepričana, da ima zadruga usposobljen strokovni kader, ki bo kos sestavi takega programa, ki bo ugotovil perspektivne možnosti razvoja kmetijske dejavnosti v občini Hrastnik. Pri izdelavi tega programa pa bi kazalo upoštevati realne pogoje sodelovanja kmetijske zadruge s kooperanti. Pač pa so odborniki sprejeli še dodaten predlog, da bi občinska skupščina zagotovila nekaj denarja za plačilo uslug eventuelnim kmetijskim strokovnjakom od drugod, ki bi pomagali pri izdelavi take študije.

Odborniki so v razpravi o polletnem gospodarjenju hrastniških delovnih kolektivov ugotovili razveseljiv porast proizvodnje, produktivnosti dela, povečanje izvoza, večji dohodek in delen porast osebnih dohodkov. Spričo tega so sprejeli priporočilo sveta za industrijo, obrt in delo, da posreduje občinska skupščina *posebno priznanje* vsem delovnim organizacijam v Hrastniku za dosežene gospodarske uspehe. Razen tega občinska skupščina priporoča vsem delovnim kolektivom, da do konca leta uresničijo vse svoje načrte in jih po možnosti presežejo. To je dejansko prvič, po uveljavljanju znanih ukrepov gospodarskodružbene reforme, da je občinska skupščina v Hrastniku sklenila posredovati kolektivom na njenem območju priznanje za dosežene gospodarske rezultate. To pa je obenem tudi dokaz, da najvišji samoupravni organ v komuni budno spremlja gospodarjenje v občini in skuša vplivati na njegov nadaljnji razvoj.

-a-

KAKO KAŽE Z NOVO KULTURNO SEZONO V ZAGORJU

Novi zbori — stare težave

Priprave na ustanovitev treh novih pevskih zborov znova potrjujejo domnevo, da so se v tej revirski občini odločili za načrtnejšo vokalno vzgojo predvsem mladih ljudi. V delavskem domu bodo stalne abonmajske filmske predstave za šolske otroke — Razvoju resnične klubske dejavnosti na poti še znatne ovire — Kako kaže z stalnimi abonmajskimi gledališkimi predstavami? Večjo pozornost kulturnemu življenju na vasi.

»Vesna« bo za novo sezono pripravila nov program. Pravijo, da so vanj uvrstili skladbe renesanse, klasike in romantike, nadalje pred in povojne jugoslovanske in sovjetske avtorje ter končno narodne in umetne pesmi. Z novim programom bodo letos nastopali tudi v zagorskih okoliških vaseh, dogovarjajo pa se tudi, da bi obiskali nekaj delovnih kolektivov in jim neposredno v tovarnah pokazali, kaj zmorejo in znajo. »Vesna« bo predvideno oktobra nastopala v Beogradu, dan kasneje pa v Aleksincu. S tem bodo mladi vesnani vrnili obisk mladim amaterjem iz tega rudarskega mesta, ki so se mudili v Zagorju za lanski praznik Republike. Delavski dom računa, da bo tudi letos razdelil okrog 500 do 600 izkaznic za stalne abonmajske predstave za šolsko mladino. Izbor filmov vzbuja vtis, da bi radi otrokom pokazali resnično umetniške filme.

O nadaljnem razvoju klubske dejavnosti je znano samo to, da jo želijo vsebinsko obogatiti. In doseči, da bi steklena dvorana delavskega doma še bolj služila svojemu namenu. Za ljubitelje odrskih dramskih del naj bi bila na vojo nekatera gostovanja celjskega gledališča. Vprašanje pa je, kje dobiti denar za ta gostovanja. Znova bi se kazalo vprašati, kje so vzroki za to, da nekdaj aktivni amaterji dramske družine za zdaj še nimajo nobenih načrtov za začetek študija novih gledaliških del? Kaj dela domača »Svoboda«? Čeprav so znane težave zavoljo pomanjkanja stalnejših virov finansiranja kulturne dejavnosti, bi vendarle kazalo preučiti možnosti, kako v načrtnejšo kulturno politiko vključiti sindikalne organizacije? Znabiti bi kazalo nekoliko pobliže razmisliti o možnostih gostovanj najbolj znanih slovenskih amaterskih kulturnih skupin, zlasti gledaliških in drugih. Končno bi novo kulturno sezono po vsej verjetnosti obogatili še nekateri drugi nastopi, bodisi domačih ansamblov bodisi iz obeh revirskih občin. Čeprav so torej obeti za kulturno življenje v novi sezoni vsaj na nekaterih področjih očitni, še zdaleč niso izkoriščene vse možnosti za kontinuirano kulturno tvornost v Zagorju ob Savi.

-a-

AKCIJA RK V HRASTNIKU

Darovali precej oblek in obutve

Na občinskem odboru RK v Hrastniku so se skrbno pripravili za nedavno akcijo zbiranja starih oblačil in obutve za potrebe vseh tistih ljudi, ki so v stiski, bodisi doma ali na tujem. Med drugim je občinski odbor RK naslovil na občane posebno pismo, ki ga je objavil »Steklar«, glasilo delovnega kolektiva Steklarne. V njem so podrobno obrazložili pomen akcije in pozvali ljudi, naj pobrskajo po svojih omarah in darujejo vse tisto, kar ne potrebujejo in je še primerno. Aktivisti Rdečega križa so dva dni obiskovali hrastniške družine. Uspeh akcije je dosegel pričakovanja Rdečega križa. Številni občani so ponovno dokazali, da želijo pomagati svojim bližnjim, saj so nekateri darovali pač vse, kar so imeli odveč in čeprav ne preveč. Občinski odbor RK je preskrbel poseben prostor, kamor so vskladiščili vsa darovana oblačila in druge predmete in jih primerno zavaroval.

REFERENDUM ZA ZDRUŽITEV ŠOL V HRASTNIKU:

Zapravljena priložnost

Pred kratkim so na osemletkah heroja Rajka in na Dolu izvedli referendum o združitvi obeh šolskih zavodov v enotno osnovno šolo v tej revirski občini. Nekaj so se sicer delj časa pripravljali in v ta namen izdelali nekaj ustreznih analiz. Iz njih je bilo videti prednost, ki bi jo imeli učenci združene osnovne šole pa tudi šolniki in ne nazadnje vsa hrastniška družbena skupnost. Z združitvijo šol bi predvsem dosegli boljšo organizacijo šolskega dela, posebno še na predmetni stopnji pouka. Prav tako bi v enotni osnovni šoli ob primerni sestavi urnika utegnili urediti za učitelje, ki doslej niso bili polno zaposleni pri svojem predmetu na Dolu, polno zaposlitev, ker bi lahko dopolnjevali učno obveznost v Hrastniku. In narobe. Tudi učitelji iz Hrastnika bi lahko dopolnjevali učne obveznosti na Dolu. S tem bi vse prosvetne delavce v občini smotrneje zaposlili. Sestavljalci analize so našteli še več prednosti združene osemletke. Žal pa, kot smo že omenili referendum ni uspel. Iz osnovne šole heroja Rajka je na referendumu glasovalo 62 šolnikov od skupnega števila 65 članov kolektiva. Za združitev se je izreklo 47, zoper pa 14 članov. Ena glasovnica je bila neveljavna. Iz Dola se od skupnega števila zaposlenih samo en član ni udeležil glasovanja. Osem članov je bilo za, 10 pa proti združitvi. Ker je referendum uspel samo na šoli heroja Rajka na Dolu pa ne, bosta še tudi v prihodnje v Hrastniku delovali dve samostojni osemletki. Nekateri upravičeno sodijo, da je s tem zapravljena priložnost za uresničitev nekaterih načrtov, ki bi omogočili še boljše delo na tem področju.

DELAVSKA UNIVERZA V HRASTNIKU

Boljši obeti

Delavska univerza je prevzela tudi skrb za tečaje in seminarje civilne zaščite in za obrambno usposobljenost občanov in delovnih ljudi te občine. Pričakujejo, da se bo samo teh predavanj udeležilo okoli 1500 ljudi. Sicer pa so v Hrastniku pravkar začeli s šiviljskim tečajem, v katerega se je priglasilo okoli 45 žensk in deklet. Prihodnje dni začne z delom seminar za organe samoupravljanja v Steklarni. Temu bo sledil poseben tečaj v Tovarni kemičnih izdelkov, »Sijaju«, Gradbenem podjetju in drugod. Oktobra začnejo z delom nekateri drugi seminarji in večerne šole. Tako je delavska univerza pripravila poseben program za novosprejete mlade komuniste. Ta predvideva šest izbranih poglavij. Med drugim bodo mlade člane ZK seznanili z ustanovitvijo KPJ, razvojem ZKJ, reorganizacijo ZKJ, programom ZKJ, posebej pa z aktualnimi političnimi dogodki in vlogo SFRJ v mednarodnem delavskem gibanju.

V marksističnem krožku se bo tudi letos zvrstilo 9 izbranih predavanj ki jih bodo posredovali ugledni politični in javni delavci iz Ljubljane. Delavska univerza soldi, da bosta oktobra ali najkasneje novembra začeli z delom vsaj dve večerni poletni šoli. Na željo kmetovalcev bo tudi letos nadaljevalni kmetijski tečaj. Predvidoma so seminarji za starše o vzgoji otrok in druga predavanja. Letos bo hrastniška izobraževalna institucija poskusila začeti s posebnimi tečaji za podmladkarje Rdečega križa v šolah.

Prav posebno pozornost posveča program strokovnemu usposabljanju neposrednih proizvajalcev. V ta namen se bo zvrstilo več tečajev za pridobivanje pol kvalifikacij in kvalifikacij, tečaji za vodstvene ljudi v proizvodnji in druge oblike, ki postajajo privlačne za številne vodilne ljudi v podjetjih.

Obeti so torej znatno boljši, kot lani. Delavska univerza si je v zadnjem obdobju pridobila neprimerno več izkušenj, ki jih bo koristno uporabila v izobraževalni sezoni 68/69.

—n—

Uspešni na velesejmu

Tudi na letošnjem jesenskem velesejmu v Zagrebu nekatera hrastniška podjetja niso ostala praznih rok. Podjetje »Sijaj« je sklenilo vrsto pogodb za prodajo svojih izdelkov domačim in tujim kupcem. Omenimo naj le, da je podjetje »Sijaj« razstavljalo svoje izdelke skupaj z nekaterimi drugimi sorodnimi organizacijami tudi v Leningradu, v Sovjetski zvezi.

S SEJE KOMITEJA REVIRSKE KONFERENCE

Pospešiti vključevanje

Sedanje politične razmere vsekakor omogočajo hitrejše obnavljanje ZK tudi v zasavskih revirjih. Vendar vključevanje novih članov ne sme in ne more biti samo stvar občinskih vodstev ZK, mladinskih aktivov ZK in mladinskih organizacij ZK, marveč zadeva vseh organizacij in aktivov ZK in ne nazadnje vseh ostalih družbenopolitičnih organizacij. Pismo revirskega komiteja ZKS vsem krajevnim organizacijam in aktivom ZK v zvezi s sprejemanjem v članstvo ZK. Na seji komiteja revirske konference ZKS so opozorili tudi na pomen vsestranskega, globljega in stalnega idejnopolitičnega usposabljanja vseh novosprejetih komunistov. Prihodnja seja revirske konference ZKS bo 26. septembra, obravnavala pa bo oceno dosedanjega izvajanja smernic vodstev CK ZKJ, politično situacijo po znanih dogodkih na Češkoslovaškem, naloge komunistov v organizmih krajevne samouprave. Razen tega bodo izvolili tri delegate za IX. kongres ZKJ.

Ocena gibanja članstva ZK v revirjih, med drugim kaže, da še niso izkoriščene vse možnosti za hitrejše vključevanje novih komunistov v vrste ZK. Čeprav so bili na tem področju doseženi nekateri vidni rezultati, so v razpravi na seji komiteja revirske konference ZK menili, da bi bilo moč s primerno, predvsem pa vsestransko idejnopolitično akcijo bistveno povečati sedanje število članstva ZK. Posamezne organizacije ZK so opustile to plat svojega delovanja. To velja tudi za nekatere aktive ZK, čeprav ni nobenega dvoma, da bi predvsem v delovnih organizacijah imeli največje in najboljše možnosti za sprejem neposrednih proizvajalcev in mladih delavcev v članstvo ZK.

Ob tem kaže poenostaviti nekatera tehnična opravila okrog vključevanja novih članov ZK. Ne bo odveč razmisliti o tem, kako okrepiti obnavljanje ZK vsepovsod, tam, kjer so doslej skrbeli za sprejemanje odinole sekretariati občinskih konferenc ZK in mladinske organizacije ZK. Skratka: v revirjih se dani vsi pogoji, da bi do VI. kongresa ZKS v Ljubljani podvojili število dosedanjega

GRADNJA STANOVANJ

● V Trbovljah so sprva mislili, da bodo po dograditvi stanovanjskega naselja Kersnikovo prenesli gradnjo stanovanj v družbenem sektorju na Leninov trg.

● Ker pa to območje komunalno ni bilo pripravljeno, bi pa terjalo precej denarja, in ker se je pristopilo k urejanju novega mestnega središča Trbovelj — Trga revolucije, je bilo odločeno,

● da bodo v prvi fazi zgradili na tem področju tri nove stanovanjske stolpnice.

Stanovanjska izgradnja na Trgu revolucije

Prvo stolpnico izmed treh, ki jih bodo gradili na Trgu revolucije, so začeli zidati spomladi na prostoru med objektom Poslovnega združenja RUDIS in osnovno šolo Ivana Hohkrauta. Zaradi neugodnih pogojev za gradnjo, kjer je nosilni sloj, so temeljili stavbo s »franko« piloti, ki so jih izdelali v beograjskem podjetju »Jugofund«. Gradnja prve stolpnice na Trgu revolucije, S—23, bo veljala okrog 4 milijone novih din. V stolpnici bodo 3 garsoniere, 3 poslovni prostori ter 42 stanovanj. Kvadratni meter stanovanjske površine bo veljal nad 1600 novih dinarjev.

Drugi dve stolpnici na Trgu revolucije bodo zgradili za upravnim poslopjem Zasavskih premogovnikov; med obema stolpičema je predviden vezni trakt s kotlarno in garažami. Načrta za ti dve stolpnici S—24 in S—25, je izdelal podobno kot stolpnico S—23, Slovenija projekt iz Ljubljane. Predno pa bodo začeli z deli pri gradnji stolpnice S—25, bodo morali porušiti hiši Trg revolucije 16 in 18, stranke pa bodo preselili na Ribnik.

Preurejanje zgradb na Ribniku

Gre za stanovanjski zgradbi Ribnik 16 in 17. Predstavniki Zasavskih premogovnikov so se s predstavniki trboveljskega Stanovanjskega podjetja dogovorili, da bodo preuredili prostore bivšega rudarskega šolskega centra v stanovanja, zraven hiš pa bodo postavili še shrambe. Stanovanja bodo merila od 40 do 50 kvadratnih metrov površine. Vseh stanovanj bodo pridobili 22, za preselitev strank s Trga revolucije 16 in 18 pa bodo rabili le 12 stanovanj.

Gradnja stanovanj za upokojence

Tudi v Trbovljah občutijo pomanjkanje primernih stanovanj za upokojence. Prevladuje mnenje, da bi morala biti stanovanja za upokojence takšna, da se bodo v njih kar najbolje počutili. Ljubljanski Slovenija projekt je že pripravil prve programske skice za stanovanja upokojencev v Trbovljah. Predstavniki trboveljske podružnice Društva upokojencev pa so mnenja, da naj bi stanovanja za upokojence gradili na prostoru od Savinjske ceste do Golovca, ki je bil rezerviran za postavitev nove šole. Za novo osnovno šolo pa bi pred tem izbrali še boljšo lokacijo, in sicer na prostoru med upravnim poslopjem občinske skupščine, kopališčem in Gimnazijsko cesto. (nk)

Motiv iz Trbovelj

NA KRATKO

Razgovor zvezne poslanke

Občinska konferenca Socialistične zveze delovnih ljudi Trbovlje je pripravila prejšnjo sredo, 18. septembra, v predavalnici delavskega doma v Trbovljah razgovor o podlagah za spremembo nekaterih določb Ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije in o tezah za volilni sistem v zvezno skupščino. Razgovor je vodila doktorica Majda Strobl, poslanka organizacijsko političnega zbora zvezne skupščine.

Dela v zvezi z urbanističnim urejanjem Trbovelj

Sektor za investicije in komunalno urejanje pri Stanovanjskem podjetju Trbovlje je letos opravil že več del v zvezi z urbanističnim urejanjem Trbovelj. Tako je izdelal zazidalne skice v zvezi z ureditvenim načrtom za Vreskovo, pripravil je ureditveni načrt za Keršičev hrib III, ki ga je potrdila tudi občinska skupščina Trbovlje, izdelal pa je še lokacijsko dokumentacijo za gradnjo skupinskih garaž na Kešetovem, na Leninovem trgu, na Opekarni in v Koloniji prvega maja.

Nova poslovalnica Ljubljanskih mlekarn

V začetku septembra so odprle Ljubljanske mlekarne na Vodenski cesti 12 v Trbovljah novo poslovalnico za prodajo na drobno. Promet je prve dni nad pričakovanji, pa tudi kupci so zadovoljni, saj prodajajo v novi poslovalnici mlečne izdelke, žgane pijače in vina po konkurenčnih cenah. Na voljo so žgane pijače, izdelek pijačne Petovie, in vina iz podjetja Vino Šmartno ob Paki.

Spremenjen delovni čas

Poslovalnica Cankarjeve založbe v Trbovljah ima spremenjen delovni čas. Odslej je odprta od 7,30 do 12 ure in od 15,30 do 18 ure.

Novo upravno poslopje

Obrat za specialna rudarska dela Zasavskih premogovnikov bo postavil novo upravno poslopje, ker so sedanji prostori že premajhni. Po predračunih splošnega gradbenega podjetja Zasavje Trbovlje, Marlesa iz Maribora in Klime iz Celja bo novo montažno upravno poslopje veljalo okrog 250.000 novih dinarjev.

Tečaj za šoferje — amaterje

V petek se je v prostorih AMD Trbovlje na Majcnovi cesti začel nov tečaj za voznike — amaterje A in B kategorije.

Odpovedan izlet

Podružnica Društva upokojencev Trbovlje je imela v načrtu organizacijo članskega izleta v Bohinj na kravji bal. Ker letos kravjega bala ne bo, so morali izlet v Bohinj odpovedati, po dogovoru s člani pa bodo pripravili izlet drugam.

Popravljen svetlobni napis

Pred dnevi so na cesti v Bevškem na zaščitnem mostu pod žičnico cementarne popravili svetlobni napis »Srečno«, ki je bil dalj časa pokvarjen. Svetlobni napis »Srečno« je nameščen zraven propagandnih svetlobnih napisov trboveljskih delovnih organizacij.

Pismo

REPUBLISKIM ORGANOM

Premogovniki s področja Socialistične republike Slovenije so pred kratkim naslovili na Izvršni svet Skupščine Slovenije, na republiško skupščino, republiško gospodarsko zbornico, republiško konferenco SZDL Slovenije, centralni komite ZK Slovenije in na poslovno združenje energetike pismo, v katerem so podrobneje nanizali problematiko premogovništva v naši republiki, hkrati pa so dali več predlogov in rešitev težavnega položaja, v katerem se je znašla ta naša gospodarska panoga.

Gre za to, da bi republiška skupščina oprostila premogovnike v celoti, ali vsaj delno, plačevanja tistega dela proračunskega prispevka iz delovnih razmerij, ki je namenjen republiškemu proračunu. (Zvezna skupščina se je v svojem delu proračunskega dohodka že odpovedala.) Sprejeli naj bi tudi republiške zakone o predčasni upokojitvi rudarjev, o izvajanju energetske bilance, o odpravi prometnega davka na trajno žarne peči, o hitrejšem opuščanju obratovanja nekaterih premogovnikov ter prekvalifikaciji zaposlenih.

Spričo stanja v energetiki pa naj bi tudi pospešili postopek za ustanovitev enotne delovne organizacije v tej panogi, v katero pa naj bi bili vključeni še premogovniki.

(š)

Srečanje pevskih zborov

Na pobudo DPD »Svobode« — Trbovlje bo 10. novembra na Braniku pri Novi Gorici srečanje nekaterih pevskih zborov iz Trbovelj, Javornika, Branika, Križ pri Trstu in Doberdoba. Ob tej priložnosti bodo omenjeni vokalni ansambli priredili koncert v počastitev 25-obletnice splošne ljudske vstaje na Slovenskem Primorju. Predvideno je, da bo vsak zbor zapel po tri oziroma pet pesmi, na skupnem nastopu vseh zborov pa bodo izvajali tri partizanske oziroma delavske pesmi. Odslej naj bi bilo srečanje omenjenih pevskih zborov vsako leto, in sicer izmenoma v Trbovljah, Javorniku, Križu in Doberdobu.

-a-

RUDARJI ZASAVSKIH REVIRJEV SO NAKOPALI

okoli 1,170.000 ton

● Rudarji iz Trbovelj, Hrastnika in Zagorja ob Savi so v avgustu nakopali 145.000 ton premoga, od tega nad 19.000 ton kotlovnega premoga.

● S tem so se skorajda približali planskim nalogam

● Nakopali so le 610 ton rjavega premoga manj, kot je predvideval plan, rudniško storitev pa so dosegli v prejšnjem mesecu 1,87 tone premoga na zaposlenega na delavnik.

Avgusta so nakopali v rudniku Trbovlje blizu 41.500 ton premoga, v rudniku Hrastnik skoraj 55.000 ton, v rudniku Zagorje pa blizu 49.000 ton. V razdobju januar — avgust pa so rudarji iz zasavskih revirjev nakopali že 1,169.900 ton rjavega premoga.

Avgusta je trboveljska termoelektrarna sicer prevzela nekaj več premoga kot prejšnje mesece, vendar pa je bila kljub temu še vedno motena redna proizvodnja v rudniku Trbovlje zaradi nerednega in premajhnega odvzema kotlovskega premoga. V jami Kotredež v rudniku Zagorje pa so težke geološke prilike, ki močno ovirajo proizvodnjo. Računajo celo, da bo treba zmanjšati plan proizvodnje. Sicer pa v Zasavskih premogovnikih ugotavljajo, da jim že primanjkuje rudarjev za delo na odkopih.

Dolgovi kupcev so se prejšnji mesec zmanjšali. So se pa pojavile nove težave, in sicer v zvezi s prodajo premoga. Železarni Jesenice in Store nista hoteli prevzemati pogodbenih količin orehovca, pa tudi s plasmajem zdroba so bili problemi, ker imajo v tovarni glinice in aluminija v Kidričevem natrpana skladišča. Kljub bližajoči se jeseni in zimi pa še vedno ni opaziti večjega zanimanja za nakup premoga.

Iz Zasavskih premogovnikov so prejšnji mesec izvozili 80 ton kockovca, in sicer iz rudnika Zagorje. Do konca avgusta pa so odpremili na tržišča v Avstriji in Italiji rjavega premoga v skupni vrednosti blizu 46.500 dolarjev, s čimer so že dosegli letni plan izvoza. (N)

Tri prednosti

Nekoč, v davnih časih, so naše prababice še same kuhale milo, perilo namakale, drgnile, žulile, splahovale, kuhale in spet drgnile, splahovale, potem pa še belile na soncu — vse zato, da bi dobile lepo belo perilo... S časom jim je industrija prevzela kuhanje mila, vedno boljša pralna sredstva so bila na razpolago gospodinjam — dokler niso pralni stroji prevzeli najbolj mučnega dela: drgnjenja, žuljenja, splahovanja in ožemanja. Seveda so morali tem spremenjenim pogojem pranja v industriji pralnih sredstev primerno izdelovati tudi nova pralna sredstva. Tako so se rodili po burnem razvoju sodobni praški za strojno pranje. Toda to je bil šele del poti: nekatere vrste umazanije se niso dale odstraniti — predvsem razni organski madeži: predvsem ostanki znojenja, kave, jajc, krvi... In tu so morale perice spet seči po starih sredstvih: namakanje in drgnjenje, žuljenje z roko ali krtačo. Pri tem pa je najbolj trpela tkanina. Tako so poiskali novo pomoč: organske madeže so sklenili odstranjevati biološko, s pomočjo encimov. In tako so dobili biološko aktivna pralna sredstva za namakanje in pranje.

Toda še vedno sta bila to dva ločena postopka: eden namakanje z biološko aktivnimi sredstvi, drugi pranje v avtomatskem pralnem stroju. Zato je bilo potrebno najti možnost, kako bi združili še ta dva postopka v pranju in našli idealno pralno sredstvo. Tako kot po vsem svetu, je tudi pri nas tovarna Zlatorog v Mariboru zastavila vse svoje možnosti za proučevanje takšnega idealnega pralnega sredstva. Pri tem so morali skrbno paziti, da bo novo sredstvo tudi v praksi dovolj preizkušeno, še preden pride v velikih količinah na tržišče — in tako so tekli vzporedno s poskusi in raziskavami v laboratorijih tudi praktični testi v gospodinjstvih, tako da doslej še ni bilo pri nas pralnega sredstva, ki bi ga tako obširno in temeljito pripravili, kot je novi — »BIO MAT«. »BIO MAT« s 3 prednostmi.

Tri prednosti novega idealnega pralnega sredstva so v tem, da pere vse vrste umazanije — tiste, ki jih izpirajo najboljši pralni praški za strojno pranje, kot tiste, ki jih morajo pomagati razkrajati po biološki poti encimi. Istočasno dosega »BIO MAT« zaradi optimalnih količin dodanega perborata popolno belino perila. Da bi pa varovali perilo in pralni stroj, dodajajo »BIO MATU« tudi mehčalec vode. In tako je prevzel novi pralni prašek vse tiste faze pranja — od namakanja, drgnjenja, beljenja itd. itd. — ki so našim prababicam grenile življenje, sodobnim gospodinjam pa omogoča ob pralnem stroju brez truda vse tisto veselje, ki ga daje lepo, negovano, bleščeče belo perilo. V. V.

ZVEZE KOMUNISTOV V TRBOVLJAH

novih članov v ZK

Novo vključenih komunistov v članstvo ZK. Sicer pa je videti, da predlog o podvojitvi sprejemanja novih članov ni realen. V Trbovljah bodo v kratkem sprejeli v ZK okrog 37, v Hrastniku pa 25 novih članov. V Zagorju ob Savi je še venomer mladinska organizacija ZK tista, ki je doslej in bo tudi v prihodnje storila največ za sprejem novih komunistov, zlasti mladih delavcev in dijakov. Pričakujejo, da bodo konec septembra ali v začetku oktobra sprejeli v ZK najmanj 15 mlajših ljudi. Revirski komitej ZK je te dni razposlal vsem krajevnim organizacijam in aktivom ZK posebno pismo, v katerem jih poziva, naj storijo vse za pospešeno vključevanje novih članov ZK. V pismu posebej opozarja na pomen skrbi za nadaljnji razvoj novosprejetih članov. Sploh so v razpravi na minuli seji komiteja revirske konference ZK poudarjali, da kaže izpopolniti dosedanje oblike idejnopolitičnega usposabljanja vseh novosprejetih članov. Gre za to, da bi jim omogočili spoznati dosedanjo razvojno pot KPJ, njen program, zlasti pa njena sedanja prizadevanja za uresničitev gospodarske in družbene reforme in za nadaljnji razvoj socialističnih odnosov v svetu. Zato naj bi v prihodnje prirejali stalne razgovore z novosprejetimi komunisti, usmerjali njihovo aktivnost na tista področja, kjer vsak dan delajo ali tja, kjer kažejo največ nagnjenja za družbenopolitično delo.

Na minuli seji komiteja revirske konference ZKS so govorili še o vsebinskih pripravah na sklic seje revirske konference ZKS, Ta bo 26. septembra v Trbovljah. Na njej bodo spregovorili o uresničevanju stališč 10. seje vodstev CK ZKJ in izvajanju smernic ZKJ. Razen tega bodo razpravljali o rezultatih nedavne ankete, v kateri je okrog 400 komunistov Zasavja odgovorilo na nekatera bistvena vprašanja sedanje in prihodnje družbenopolitične dejavnosti članstva ZK v revirjih. Končno bodo na seji revirske konference izvolili tudi tri delegate, ki bodo zastopali ZK zasavskih občin na IX. kongresu ZKJ v Beogradu.

-a-

10 let Partizana - Kovinarja v Štorah

● VELIK POUDAREK SPLOSNI VADBI ● OKOLI 300 PRIPADNIKOV V OSMIH ODDELKIH ● ŽELJA PO TESNEJŠEM SODELOVANJU ● AKADEMIJA ZA PRAZNIK

Čeprav se še rade igrajo, so Jana, Jasna, Darja in Urška (od leve proti desni) že velike tekmovalke štorskega Partizana. Naša kamera jih je ujela na občinskem prvenstvu v partizanskem mnogoboju, sicer pa smo jih tudi pozneje srečali na plavalnem bazenu in drugod. (Foto: M. B.)

Pri Partizanu-Kovinarju v Štorah so te dni spet zaživeli vsi oddelki splošne vadbe. Spet se je napolnila telovadnica, tokrat lepo obnovljena in čista, in znova se k redni vadbi zbirajo mnogi prebivalci železarskega kraja. Po dvakrat na teden imajo redne vadbene ure cicibani, pionirji in pionirke, mladinci in mladinke. Vtem ko so člani — orodni telovadci zbirajo tudi štirikrat na teden, obvezno pa po dvakrat, imajo člani in članice v tako imenovanih rekreacijskih oddelkih vaje po enkrat na teden.

To so oddelki splošne vadbe, katerim posvečajo v Štorah zares veliko oziroma glavno skrb. To so v resnici splošna vadba brez ozke specializacije. Vanjo so vključeni tudi vsi tisti, ki se sicer tekmovalno ukvarjajo s smučanjem, nogometom in drugimi športi. Lahko bi celo rekli, da je splošna vadba obvezna za vse. To je osnova za nadaljnje delo in usmerjanje v posamezne športne panoge oziroma sekcije.

Pri svojem delu bodo v Štorah posvetili glavno skrb disciplinam partizanskega mnogoboja. Že lani so se prav mladi člani štorskega Partizana-Kovinarja uveljavili v tem tekmovanju (samo na republiškem prvenstvu v partizanskem mnogoboju so nastopile štiri vrste); letos nameravajo nadaljevati začeto delo in ga še okrepiti. Gre namreč za osnovni program Partizana-Jugoslavije, ki mora dobiti v društvih svoje ustrezno mesto.

Toda, da bi ne ostalo samo pri vadbi, so se odločili bolj kot kdajkoli uveljaviti stalna srečanja s člani obeh celjskih partizanskih društev. Do takšnega srečanja je prišlo že lani, letos pa ga hočejo uveljaviti kot stalno obliko dela. Takšno sodelovanje pa naj bi bilo povod še za razgovore o enotnem delovnem načrtu celjskih partizanskih društev. V Štorah menijo, da bi se lahko srečali po večkrat na leto, najmanj pa seveda trikrat, po enkrat pri vsakem društvu. Tako bi tudi poživili zanimanje za partizanski mnogoboj, mladim pa dali dovolj spodbud za redno delo. Tekmovanja so namreč primerna nagrada za stalno delo in vsekakor vabljiva oblika za slehernega mladega človeka.

Poleg obnovljene telovadnice so letos dobili tudi asfalt na rokometnem igrišču. Če je prej ta prostor bolj ali manj sameval, se zdaj zanj borijo skoraj vsi. Tako so dosegli svoj namen in dali osnovo za boljše delo rokometne sekcije. Za to igro z žogo nameravajo zainteresirati predvsem šolsko mladino.

V zadnjem času so se lepo izkazali igralci namiznega tenisa. Glede na to, da je za to igro izredno zanimanje, bodo ustanovili tudi samostojno sekcijo. Zdaj igrajo vsak dan; pri zelenih mizah pa se zbirajo mladi in starejši.

V Štorah so upravičeno ponosni na nogomet. Ker so se nogometaši lotili dela z največjo resnostjo, imajo pri vseh veliko podporo. Zaenkrat imajo štiri moštva, dve pionirski, mladinsko in člansko. Tri od njih pa so vključena v redno tekmovanje.

Kegljači so že zdavnaj potrdili svojo uspešnost in kvaliteto. Najbolj so se uveljavile ženske pa tudi moški čedalje bolj segajo po najboljših mestih na tekmovanjih.

Izredno razgibano je tudi delo v smučarski sekciji, ki se ponaša zlasti z vrsto odličnih mladih tekmovalcev.

Izven te dejavnosti so zaenkrat samo še strelci, ki pa se borijo s finančnimi težavami. Ne glede na to, bo najbrž umestna združitev te dejavnosti z društvom, ki je v Štorah postalo nosilec in gibalo celotne telesnovzgojne in športne aktivnosti.

Letos praznuje štorski Partizan-Kovinar desetletnico uspešnega dela. Ta jubilej bodo počastili s telovadno akademijo na praznik JLA, poleg tega pa s številnimi prireditvami in tekmovanji članov vseh sekcij. Morda pa se jim bo ob praznovanju desetletnice izpolnila še ena želja, razvili bi namreč radi svojo društveno zastavo. Zaradi dela in uspehov, ki so jih dosegli v tem obdobju, je to res skromna želja; zato bi bilo prav, da bi ob njej ne postavljali vprašaja, marveč da bi se v Štorah zavzeli vsi, da bi jo čim lepše izpolnili. To si zaslužijo vsi; to pa bo priznanje tudi prizadevnim vaditeljem in drugim delavcem v tej telesnovzgojni in športni organizaciji.

M. BOŽIČ

ŠPORT

NA KRATKO

Rokomet:

Celje - Tržič 10:7

Prejšnji teden je bila v Tržiču četrtfinalna tekma za rokometni pokal med Celjem in domačim moštvom. Zmagalo je moštvo Celja z rezultatom 10:7 (7:2). Že po rezultatu je očitno, da so bili Celjani dosti boljši v prvem delu igre in da so v drugem popustili.

Nogomet:

Na vrhu Štore, Radeče ...

V drugem kolu jesenskega dela prvenstva v prvi skupini celjske podzvezne lige sta ekipi iz Stor in Radeč zabeležili že drugi zmagi. Prav tako so presenetili nogometaši iz Polzele, ki so odpravili Ljubno. Do prve zmage pa je prišel tudi Olimp.

Rezultati drugega kola so bili naslednji: Polzela—Ljubno 4:3, Senovo—Šoštanj 8:2, Olimp—Brežice 6:2, Boč—Štore 1:2 in Radeče—Vojnik 2:1.

Po drugem kolu sta na vrhu lestvice Štore in Radeče, ki sta edini še neporaženi ekipi. Preseneča slaba uvrstitev Ljubnega.

V drugi skupini podzvezne lige so zavrteli prvo kolo, ki je dalo naslednje rezultate: Opekar—Dravinja 1:5, Vransko—Rogateo 1:2 ter Laško—Šmarje 2:3. Torej tri zmage na tujih tleh!

Tekme mladinske in pionirske skupine so se končale takole: Kladivar—Žalec 13:2, Štore—Olimp 2:0, Velenje—Šoštanj 2:2, Šmartno—Dravinja. Žal je bila tekma med Štorami in Olimpom prekinjena štiri minute pred koncem. Igrišče so namreč zapustili mladi igralci Olimpa.

Tri prvenstvene tekme pionirskega prvenstva pa so dale naslednje izide: Štore—Celje-Kladivar B 1:0, Celje-Kladivar A—Vojnik 8:1 in Žalec—Olimp 2:0.

Kot v članski konkurenci, tako sta tudi v mladinski in pionirski skupini dobro startali moštvi iz Stor. Vsekakor značilnost, ki je ne kaže prezreti!

M. B.

Zgleden primer celjskih rokometašev

Enotedenski predah v prvenstvenem boju zvezne lige so celjski rokometaši izkoristili ne le za prijateljsko srečanje z zagrebškim Medveščakom, marveč še za eno akcijo, zaradi katere so si pridobili veliko simpatij, saj je pokazala, da so tudi člani prvega moštva, torej zvezni ligaši, pripravljeni pomagati svojim funkcionarjem pri zbiranju denarnih sredstev. Gre za primer, ki je najbrž edinstven pri nas, osamljen in zato toliko bolj simpatičen in zgleden.

Odločili so se namreč, da prevzamejo na vlakih, ki so v nedeljo, 15. septembra vozili proti Novi Gorici na veliko proslavo primorskega ljudstva in vseh naših ljudi, prodajo piva in Sinalce ter kranjskih klobas. Naloge so se lotili z največjo odgovornostjo in tako kot izkušeni prodajalci. Kar niso prodali na poti do Nove Gorice, so ponujali še v mestu velikega slavja in potem na povratku domov.

Pri delu so uspeli, ne samo zaradi tega, ker so povečali klubsko blagajno za okoli 500.00 Sdin, marveč tudi moralno. Uspeli so v akciji, ki kaže, da ne gre za športnike, ki samo čakajo in zahtevajo, temveč za mlade ljudi, ki so tudi sami pripravljeni prispevati svoj delež k skupnim naporom klubske uprave.

Pri vsem tem se nehote poraja vprašanje, kako bi bilo, če bi v tako vlogo postavili zvezne nogometaše? Ker je odgovor na to vprašanje na dlani, zaslužijo celjski rokometaši toliko večje priznanje.

M. Božič

merx KAVA
Vaš užitek

ŽRTVE PROMETA

Zaslepil ga je

Iz Čateža je proti Brežicam vozil z osebnim avtomobilom FRANC ŠETINC iz Brežic. Ko je pripeljal preko mostu čez Krko, je — kot je izjavil — pripeljal nasproti neznan voznik avtomobila, ki ni zasenčil luči. Šetinc je zavozil skrajno desno, zadel v železno ograjo, jo podrl v dolžini 15 metrov, nato pa je vozilo padlo tri metre globoko na travnik in obstalo na strehi. Sopotnik EMIL ORESNIK, star 45 let iz Brežic, je dobil tako hude poškodbe, da je pozneje podlegel.

Padel z avtomobila

Voznik unimoga in dvoosne prikolice LUDVIK POŠLER je vozil po cesti IV. reda iz Belih vod proti Šoštanju. Na ovinku, kjer cesta pada za 6 odstotkov, je zavozil na rob ceste in se prevrnil po strmini. Unimog s prikolico je zdrsel 24 metrov po pobočju. Med tem je z vozila padel FRANC KORENAK, star 33 let in dobil tako hude poškodbe, da je isti dan podlegel.

Prednja zavora

Voznik osebnega avtomobila ANTON SLUGA je vozil iz Sopote proti Svibnem. Po klancu navzdol pa se je pripeljal kolesar FRANC MURI, ki je pri srečavanju uporabil prednjo zavoro. Kolesarja je vrg'o čez kolo na blatnik avtomobila, od tu pa ga je odbilo v hrib. Obležal je z zlomljeno ključnico in poškodovanim prsnim košem.

Avtomobil v jarek

Iz Velenja je vozil proti Šoštanju po novi cesti z osebnim avtomobilom FRANC POČIVALŠEK iz Velenja. V bližini gostilne »Pod gozdom« je zaneslo vozilo na levo v ceste v jarek, po katerem je drselo še 15 metrov. Voznik se je poškodoval po hrbtu in glavi, škodo na vozilu pa so ocenili na 2.500 dinarjev.

Prevrnil se je v potok

Proti Letušu se je peljal s tovornim avtomobilom JOŽE PEČNIK iz Ljubije ter z Lepi njivi dohitel vpregi in ju prehiteval v trenutku, ko sta pripeljala nasproti dva osebna avtomobila. Zavozil je med vpregami nazaj na desno, zapeljal po nasipu ter se prevrnil po štiri metre visokem nasipu v potok. Lažje poškodbe je dobil sopotnik STANKO ROVŠNIK iz Gorce pri Braslovčah. Na tovornjaku je škode za 9.000 dinarjev.

POHIŠTVO
● ZA VSAKO STANOVANJE
● ZA VSE POTREBE IN ZA VSAK OKUS
● NA KREDIT
● BREZ POLOGA IN BREZ POROKOV
● BREZPLAČNA DOSTAVA NA DOM
VSI KUPCI POHIŠTVA BODO VKLJUČENI V ŽREBANJE NAGRAD V DRUGEM POLLETJU 1968
ŠIPAD

Prijetno počutje in eleganco vam daje samo konfekcija »ELEGANT« Celje

Vida Dobnik oproščena

PRVA FAZA O ZADEVI TOPLAK IN IZPLAČILU DESETIH MILIJONOV ZA KARAMBOLIRAN TOVORNJAK JE ZAKLJUČENA.

● PO SKORAJ POLDRUGEM LETU ZATISJA O IZPLAČILU CELJSKE ZAVAROVALNICE IN »KRIVDI« VIDE DOBNIK, JE OBCINSKO SODISCE V CELJU POSTAVILO PIKO NA I — DOBNIKOVA JE OPROSCENA KRIVDE.

● CELJSKA ZAVAROVALNICA ZDAJ TOZI MIRANA TOPLAKA, KI JE DOBIL IZPLAČANIH DESET MILIJONOV ZA KARAMBOLIRAN TOVORNJAK. KOT KAŽE, BO GOVORA ŠE O NEKEM ODTUJENEM RADIJSKEM SPREJEMNIKU TER NEKATERIH DRUGIH STVAREH, KI PRI CELJSKI ZAVAROVALNICI IN POSLOVANJU DRUGIH USLUŽBENCEV, SE NISO POJASNJENE.

Vsa zadeva se je pričela s karambolom tovornjaka, last avtoprevoznika Mirana Toplaka iz Celja. Pripetil se je že 30. oktobra 1965 leta. Šest tednov za tem je dobil Toplak izplačano zavarovalnino v višini 10,204.189 starih dinarjev.

Po izplačilu te vsote se je nekaterim organom zdelo, da je dobil oškodovanec »zaradi določenih okoliščin« za razbiti mercedes nekaj milijonov preveč, čeprav so bili že prej primeri, da so oškodovanci dobili za isti tip avtomobila, ki je bil celo starejši, torej več časa v prometu, celo izplačanih okrog 13 milijonov starih dinarjev.

V zvezi s to zadevo so prijeli v preiskovalni zapor šefa odškodninskega oddelka pri celjski zavarovalnici — Vido Dobnik. Med preiskavo bi naj ugotovili, če je bila izplačana zavarovalnina na njeno izrecno zahtevo, oziroma, če je ona imela od tega kakršnekoli koristi. Obtožena je bila za grabež in malomarno poslovanje. Po skoraj dveh mesecih preiskave so Dobnikovi vrnili prostost, tako da je na prostosti čakala na pravnomočnost razsodbe.

Kot rečeno je senat občinskega sodišča na razpravi ugotovil in razsodil, da Dobnikova ni bila ničesar krива in jo je obtožbe oprostilo. Pri tem ne gre za sam sum in upravičenost obtožbe, kot za dejstvo, da so nekateri časopisi zadevo spremenili v senzacijo in jo podkrepili z neobjektivnim poročanjem.

es

COLIN HOWARD:

PISMO

Hej, veseli me, da vas vidim« je dejal človek precej nizke postave ki je ves nesrečen stal ob poštnem nabiralniku.

pozdravljeni!« sem de- n se ustavil. »Simpson e?«

mpsonovi so bili naši no- sedje in z ženo sva jih la komaj enkrat ali dva-

ako je!« je odvrnil Simp- Bil je očitno vesel da ga spoznal. »Oprostite, bi mi lahko posodili tri je? Potisnil sem roko v n začel iskati. »Veste, že- ni je dala pismo, da ga m v nabiralnik, toda kar sem opazil, da na ni znamke.«

o, običajno je nikoli ni,« dejal z razumevanjem. smo mora še nocoj na- toda bojim se, da ni na pošta odprta ob tem .«

er je bila ura že skoraj st, sem se popolnoma rnil njegovemu mnenju. ato sem se spomnil, da morda lahko dobil znam- z avtomata,« mi je raz- Simpson ves ponosen svojo domiselnost, »toda ovil sem, da nimam no- ega kovanca pri sebi.«

trašno mi je žal, toda na st ga tudi jaz nimam,« dejal, potem ko sem za- brodil po žepih.

Hejejej!« je zatarnal. Morda bi pa kdo drug . . .« začel.

Toda saj nikogar ni.« gledal je po ulici nav- r, jaz pa sem pogledal po navzdol. Nato sva vlogi enjala, toda brez uspeha.

No, da,« sem dejal in ho- kreniti dalje. Toda bil je ti tako zgubljen, ko je tam z modrim pismom

noki, da res nisem mogel tako brezsrčen, da bi ga sil samega.

Veste kaj,« sem dejal, »naj- je bo, če greste z menoj, stanujem čisto blizu. Do- bom poskusil najti kaj hiža za vas.«

To je pa res prijazno od je dejal ganjen.

•

Doma nama je po dolgem nju uspelo najti nekaj hiža, ki sem ga dal Simp- u. Ta si je nadvse urad- napisal svoj dolg v belež- in odšel. Videl sem ga, je krenil po stopnicah ndol, malce okleval in se vrnil.

Veste, strašno mi je žal, vas spet nadlegujem,« je el, »ampak v tem okolišu le ne spoznam dosti, če odkrit. Ali bi mi lahko edali, kako pridem do po- te

Storil sem, kar je bilo v ih močeh. Cele tri minute sem mu razlagal, kje je pošta. Po treh minutah sem bil prav tako zmeden kot Simpson.

Bojim se, da mi ni čisto . . .« je zamežikal.

»Eh, najbolje bo, da grem z vami,« sem dejal.

»O, to je pa res nadvse prijazno od vas,« mi je zagotovil.

Skorajda sem se strinjal z njim. Peljal sem ga na pošto in Simpson je vrgel kovanec v avtomat za znamke. V stroju je votlo zaropotalo, toda zaželena znamka se ni prikazala. Simpson me je obupan pogledal.

»Prazen je,« sem mu razložil.

»O!« je dejal Simpson.

Ugotovila sva, da je tudi zaloga znamk za pol penija pošla. Simpsonu je od razburjenja padlo pismo na tla. Ko ga je pobral, sva videla, da je na njem velik blaten madež.

»Na!« je nejevoljo vzkliknil, »sedaj sem ga pa še zamazal.« Jezno je tresel prazne avtomate. »Kaj pa naj zdaj storiva?«

Očitno je bilo, da je sedaj to tudi moja stvar.

»Pa res mora iti pismo še danes naprej?«

»Joj, seveda mora! Žena mi je to strogo zabičala. Dejala je, da ne smem . . . No, ne vem, če je res tako važno, ampak zdi se mi, da bi bilo vsekakor dobro če pismo oddam. Saj veste kaj mislim.«

Seveda sem vedel ali, bolje rečeno, poznal sem gospo Simpson.

»Ah, doma imam celo knjigo znamk!« sem se nenadoma spomnil.

»Na to bi bila morala že prej pomisliti,« je dejal Simpson skoraj strogo.

»Najbolje bo, da pohitiva, če ne, bova prepozna,« sem rekel.

•

Zares sva pohitela. In bilo je prav, da sva, kajti precej časa je trajalo, preden sem našel knjigo za znamke. Sicer pa nama to ni dosti pomagalo, ker je bila prazna.

»To je naravnost grozno,« je menil Simpson.

»Smešno,« sem dejal, »lahko bi prisegel, da je skoraj polna.«

»Toda kaj bo z mojim pismom?« je žalostno vprašal Simpson.

»Morali ga boste oddati pač brez znamke,« sem dejal. Simpsonovo pismo me je že začelo rahlo dolgočasiti.

»Ali mislite, da bi to lahko storil?« je dejal vzradoščeno.

»Kaj pa vam preostane drugega? Tisti, ki mu je pismo namenjeno, bo pač jutri plačal dvojno poštnino, toda tu se ne da nič pomagati.«

»Tega ne bi rad.«

»Jaz tudi ne. Vendar, to je njegova stvar. No, sedaj pa pohitite, sicer pismo ne bo šlo danes naprej.«

Ko sem ga spomnil na to, je Simpson odbrzel po ulici.

»Hej, v drugo smer!« sem zatulil za njim.

»Oprostite.« je zasopihal, ko se je vrnil. »Mislim, da sem spet pozabil pot do pošte.«

Zdaj nisem več poskušal, da bi mu pojasnil. Trdno sem ga zagrabil za roko in ga odpeljal do pošte. Prišla sva ravno o pravem času. Vrgel je pismo v nabiralnik in nato sem ga spremil še domov.

»Nadvse sem vam hvaležen, prav zares,« mi je resno zagotavljal s praga. »Ne vem, kaj bi bil storil brez vas. Veste, to pismo je vabilo na večerjo . . . O, sveta nebesa!«

»No, kaj pa je narobe?«

»O, nič. Samo nekaj sem se spomnil.«

»Kaj?«

Toda ni mi povedal, le z odprtimi usti je zijal vame kot ujeta riba, izdavil »lahko noč« in hitro izginil.

Vso pot domov sem ugibal, na kaj neki se je spomnil.

Uganil pa sem šele naslednje jutro, ko sem moral plačati poštarju šest penijev za modro pismo z velikim blatnim madežem . . .

(Prev. E.S.)

Lojze Jakopič:

1

AKCIJA „rdeča gos"

Taboriščni gestapovski urad je nenadoma obiskal višji inšpektor VI. urada Himmlerjeve ustanove iz Berlina. VI. urad je imel v tretjem rajhu na skrbi tajno obveščevalno službo v tujini in v okupiranih deželah Evrope, medtem ko je bil taboriščni gestapo podrejen IV. uradu, ki je imel na skrbi državno varnost in med drugim tudi protivohunsko službo. Čeprav uslužbenci iste ustanove, pa so se pripadniki IV. urada čutili bolj mogočne in prave zaščitnike nacionalsocializma, kajti brezkompromisno uničevanje sovražnika doma in v tujini je bilo v njihovih očeh videti bolj predano stvari, kot pa le izkoriščanje sovražnikovih podatkov in vesti, kar so delali pripadniki VI. urada. Za hladno in nekje celo sovražno razpoloženje med IV. in VI. uradom je bilo vzrok tudi to, da so bili uslužbenci šestega urada večidel zelo inteligentni in izobraženi ljudje, ki so aktivno govorili več tujih jezikov, poznali zgodovino, geografijo, ekonomijo in literaturo dežele, v kateri so delali, saj so se morali gibati v najvišjih krogih, če so hoteli uspešno opravljati svoj posel. Medtem pa je bila najboljša legitimacija za uslužbenca četrtega oddelka brezkompromisna brutalnost, neusmiljenost, dolgoletno članstvo v SS ali njej sorodnih organizacijah.

Nič čudnega zato, če je taboriščni šef gestapa, oberšturmfirer z izrazito hladnostjo sprejel višjega inšpektorja šestega urada, ki je bil po činu v SS celo nižji. Dokler inšpektor ni pokazal specialnega Himmlerjevega pooblastila v zadevi, zaradi katere je obiskal taborišče, mu taboriščni šef gestapa ni ponudil niti stola. Inšpektor je občutil neprijaznost in vzvišenost domačina, vendar je bil toliko suveren, da ga to ni motilo. Z odločnostjo moža, ki hoče vestno in dosledno izpeljati načrt do kraja, je pojasnil zadevo taboriščnemu šefu gestapa.

»Naš VI. urad je prejel vesti, ki smo jih skrbno preverili, da je britanska obveščevalna služba poslala k nam dobro izučene, pripravljene in opremljene obveščevalce. Štiri od njih smo že ujeli. Od njih nismo zvedeli drugega, kot da so prišli v Nemčijo prek severne Italije. Samo v enem primeru smo pri ujetniku našli naslove ljudi, pri katerih smo našli skrite radijske oddajnike. Po tem, da smo v zadnjih dveh mesecih ujeli oddaje ilegalnih postaj, katerih še nismo mogli odkriti, ker skrbno brišejo za seboj sledi in nenehno menjavajo kraje v Parizu, v bližini Toulona, v Amsterdamu, v Tirolah in celo tu v neposredni bližini Münchna, sumimo, da gre za široko razpredeno obveščevalno mrežo britanske službe. Po nepreverjenih podatkih sodelavcev našega šestega urada gre za invazijo petnajstih zelo sposobnih obveščevalcev. Glede na to, da smo štiri že ujeli, ugotovili pa osem novih oddajnih postaj, hočemo odkriti še preostale tri. Prikrili se niso, ker so imeli nalog, da takoj, ko prispejo na določeno mesto, oddajo obvestilo o svojem prihodu. Teza, ki smo jo izdelali v našem uradu, je, da smo neodkrite tri obveščevalce ubili ali zaprli, ne da bi vedeli, s kom imamo opravka.«

»No, in . . .« je bil že nestrpen taboriščni šef gestapa. Višji inšpektor je miroljubno pojasnil.

»Iščemo jih po zaporih in taboriščih. Moramo jih najti. Moramo odkriti njihove radijske oddajnike, razvozlati šifre in odkriti sodelavce. Pregledujemo vse žive in mrtve, ki so s pravimi ali tujimi imeni prišli v taborišča in zapore. Precej dela in veliko časa nam to jemlje, toda moramo. Zlasti pretresamo zapornike, ki so v zadnjih treh mesecih prišli v taborišča brez zadostnih dokazov in potrebnih materialov.«

»Kdo bo to nalogo opravil pri nas? Vi? Ali morda vaši ljudje?« je bil zopet napet taboriščni šef gestapa. Višji inšpektor se ni dal motiti v svojem miru in trdnosti. Vljudno se je nasmehnil.

»Vi, seveda. Vaši ljudje. Kdo pa naj se spozna pri vas bolj, kot se poznate vi. Jaz bi rad sodeloval le v primerih, ki bodo ostali na vašem rešetu.«

»Kako naj rešetamo? S palicami, psi, s kroglami . . . ?« je sarkastično odgovoril domačin. Tedaj je višji inšpektor nekoliko zategnil glas, da so njegove besede zadonele kot ukaz. Čeprav ukaz nižjega čina višjemu. Toda ukaz urada na višjem nivoju.

»Nobenih vaših metod v prvi fazi! Najprej bomo pregledali kartoteko in papirje. Šele nato se bomo lotili posameznikov, ki s kakšno tenčico prikrivajo za nas kaj interesantnega. To izbiro prepustite meni.«

»Je to vse?« je vstal izza mize šef taboriščnega gestapa in pozvonil, da je stopil v sobo pribočnik. Šef je pokazal na inšpektorja in mu dejal:

»Gospod višji inšpektor, izvolite dati mojemu pribočniku o zadevi vsa potrebna navodila in ukaze!«

Apela ni in ni bilo konec. Jetniki so bili že vznemirjeni. Trudni in onemogli. In hudo jih je zeblo. Vse. One, ki so stali na apelplacu v ravnih vrstah, baraka ob baraki in soba za sobo, pa one, ki so stali na dvoriščih pred barakami, ki so bile v samem taborišču še posebej ograjene. Skozi rahlo, strupeno mrzlo bavarsko meglo, ki je lizala in močila ledena tla, se je jelo daniti. Vsaj tako se je zdelo jetnikom, zaradi ure, ko je pri kuhinji zadišalo po smrekovem čaju. Hkrati z vonjem se je vzdignil pri kuhinji tudi pločevinast trušč, ki so ga povzročili sodi in posode, ki so jih pripravljali za odvoz čaja k barakam.

Čaj! — Vrela voda, v kateri so skuhali smrečje. Kljub temu je vsakdo duh, ki ga je ujel v nosnice željno, kot ujame duh po divjačini lovski pes, vsrkaval s pobožno željo, da bi čimprej dobil čaj v svojo menažko. Opojen vonj po toplem čaju, ki se je razlival po taborišču hkrati s pasjim laježem, z žvižgi policijskih piščalk, ostrimi komandami esesovcev in hropenjem sem in tja švigajočih prizadevnih kapojev, je prebujal spomine na domač zajtrk. Daleč od taborišča. Nekje izven vojne. Nekoč davno. Zelo davno.

Znova so klicali številke. Drugo za drugo. Z glasnim rjovenjem raportfirerja, za katerim so rjoveli in ponavljali blokfirerji, štubaki in priganjači. Ponovilo je številke šest tisoč kneflingov.

Tudi jaz. Nezavedno. Pod sugestijo množice in okolja. Dokler mi nenadoma ni zastal dih ob preblisku, da ponavljam svojo številko.

PARADIŽNIK ZA VOLANOM

Morda ga poznate, če ne – pa ga boste spoznali čez nekaj tednov na tejle naši strani: zaslužnega tovariša Paradižnika osebno, njegovo prijetno ženico Klaro in – seveda n j u n a v t o m o b i l č e k! Živimo v hitrih, sodobnih časih, ko so daljave postale za nas vse le še malenkostna zapreka. Zakaj je kupil tovariš Paradižnik osebni avtomobil? Kaj vse je doživel z njim, s čim se je proslavil, kaj vse hudega in grenkega pretrpel? – Na vse to vam bo odgovorila naša nova slikanica, ki jo bomo začeli čez nekaj tednov objavljati na tejle »bralni strani«, kakor smo okrstili zanimivosti in lahko branje, pa tudi novo povest, ki se vam zgoraj predstavlja.

Torej: čez nekaj tednov – tovariš Paradižnik, ženica Klara in NJUN NOVI PRIJATELJ: OSEBNI AVTOMOBILČEK! – Ne zamudite: nova napeta in prikupna slikanica nas bo 35 tednov spremljala, razveseljevala in učila!

DOLENJSKI LIST * TEDNIK * VESTNIK: vsak četrtek 60.000 izvodov!

MALI OGLASI

Vsaka beseda v malem oglasu stane 0,50 Ndin (za naročnike) in 0,60 Ndin (za vse druge). Ob posredovanju naslova v upravi lista zaračunamo še dodatnih 1,00 Ndin; za oglase pod šifro pa po 2,00 Ndin

Male oglase sprejemamo načelno v upravi lista vsak teden do 10. ure v soboto. Izjemoma sprejemamo naročila za male oglase iz oddaljenih krajev, bolnišnic, zavodov in podobno tudi v pismih, če nakaže naročnik istočasno ustrezno vsoto denarja.

C. TEDNIK, OGLASNI ODDELEK IN SPREJEM RADIJSKIH OBJAV TER ČESTITK, Celje, Gregorčičeva 5, pritličje desno; telefon 31-05.

PRODAM

OTROŠKI voziček — globok in električni kuhalnik na dve plošči prodam. Ladiha, Čopova 1.

NAJBOLJSEMU ponudniku prodam posestvo (3 ha) s hišo in gosp. poslopjem v Sotenskem pri Šmarju pri Jelšah. Dostop z avtomobilom. Jože Brence, Vodnikova 12 — LESCE.

ITALIJANSKI otroški voziček, kombiniran, prodam. Alujević, Celje, Ljubljanska cesta 8.

ŽAGO — horezintalko za žaganje hlodovine prodam. — Naslov v upravi lista.

FIAT 1300 prodam. Celje, Veselova 13.

VEČ PARCEL v trgu Vitanje, na sončni legi, za vikend ali gradnjo hiš prodam. Cena ugodna. Naslov v upravi lista.

VEČJO količino jabolk prodam ali zamenjam za rezan les. Verdnik, Griže 55.

STARO pohištvo: omara, postelja, nočna omarica, prodam. Ulica bratov Vošnjakov 3.

MANJŠE posestvo prodam. Strmec, Lemberg-Vine 5.

TELEVIZOR Allar Delux z drugim programom, v dobrem stanju, rabljen 10 mesecev, prodam za 190.000 D. Naslov v upravi lista.

NOVO hišo pred dograditvijo na Ostrožnem prodam po ugodni ceni. Naslov v upravi lista.

ENS PRIMO prodam, zamenjam za avto — doplačam. Ivan Žaberl, Celje, Zagrad 121.

NOVO specialno stiskalnico 100 l prodam. Gusti Romih, Celje, Plečnikova 22 (Aljažev hrib).

MIZO za namizni tenis prodam. Jožica Lampret, Žalec, Ulica talcev 5.

MLADO brejo kravo — šeko prodam. Janez Sorn, Bukovžlak 9, Teharje.

VELIKO, dobro ohranjeno kopalno kad proda Stanimirović, Celje, Cigaletova 1.

SADNI stiskalnici 100 in 50 l, na specialni vzmetni pritisk, nože za ribanje zelja raznih velikosti proda: Jakob Pilih, Celje, Trnovlje 203.

TAKOJ vseljivo komfortno štirisobno stanovanje etažna kurjava (110 m²) in posebno dvosobno stanovanje 47 m² v Celju- Puprijska ulica (bivša Razlagova) 8/II. nadstropje, naprodaj. Informacije KORAČIN, Solovljeva 12, Zagreb, tel. 411869.

KUPIM

MANJŠI elektromotor 220 W do 1/4 K. M. z visokimi obrati kupim. Informacije: Celje, Ljubljanska c. 62.

ŠESTOKENSKI dobro ohranjen kozolec kupim. Alojz Babič, Čeče 32. Trbovlje.

STOLE — fotelj, mizo, komodo, lesen kip, slike na steklo ali platno, skrinjo — vse starinsko, tudi polomljeno kupi: MENCIN, Rimska 3, Ljubljana.

DVOSOBNO stanovanje v Celju kupim ali nudim lepo nagrado za odstop. Naslov v upravi lista.

STANOVANJE

SOBO v bližini pošte iščem. Pišite na poštni predal 102 — Celje.

OPREMLJENO sobo oddam. Stanimirović, Celje, Cigaletova 1.

USLUŽBENKA nujno išče prazno sobo s posebnim vhodom, po možnosti v centru mesta ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista.

MLADO dekle išče opremljeno ali neopremljeno sobo nekje v Celju. — Naslov v upravi lista.

DIJAKU(-inji) nudim stanovanje. Naslov v upravi lista.

MLAJŠA zakonca iščeta neopremljeno sobo v Celju. Plačljivo za eno leto vnaprej. Naslov v upravi lista.

OPREMLJENO sobo oddam dvema dijakoma(-injama). Naslov v upravi lista.

OPREMLJENO sobo oddam dvem moškim osebam. Naslov v upravi lista.

OPREMLJENO sobo s posebnim vhodom iščem. Plačam dobro. Naslov v upravi lista.

OPREMLJENO podstrešno sobo v Celju oddam poštenemu dekletu. Naslov v upravi lista.

INTELEKTUALCU oddam sobo. Ponudbe pod »CENTRALNA-OTOK«.

RAZNO

INSTRUIRAM matematiko. — Naslov v upravi lista.

KMET, 60 let, vdovec, s srednje velikim posestvom v Zgornji Sav. dolini, išče gospodinjo v starosti od 50 do 60 let. Jože Semprimožnik. Radmirje 17.

MILOS KLINAR — KLJUČAVNIČARSTVO — Celje, Vrunčeva 14, telefon 30-51, izdeluje aluminijaste karnise v raznih barvah po meri, okvire za rolete, elemente za montažne police, vlečne cevi in razne profile, ter opravlja vsa stavbna ključavničarska dela solidno in poceni!

Turistično društvo prireja v nedeljo dne 29. septembra 1968 s pričetkom ob 13.00 uri na Sremiču pri Treh lučkah vinsko trgatev z naslovom »Krško jesenі« z bogatim programom — izbira kraljice trgatve, igral bo ansambel Berger, nastopajo pevci in humorist Štef iz Maribora (Arnold Tovornik). Ples, izbira plesnih parov po vstopnicah, žrebanje vstopnic, šaljiva pošta, zapor, srečolov, pokušnja mošta in še kaj.

ingrad CELJE
LJUBLJANSKA 19

Gradbena podjetja individualni graditelji — pozor

Obnovili smo strojne naprave za izdelavo betonskih elementov

nova tehnologija
boljša kvaliteta
krajši dobavni rok

PROGRAM:

betonski zidaki
tlakovalne plošče
cestni robniki
cevi ∅ 10 — ∅ 240

Oglejte si našo razstavo na Obrtnem sejmu v Celju.

Svet II. osnovne šole Celje

razpisuje
delovno mesto

SLUŽITELJA — KURJAČA

POGOJ: kvalificiran kurjač. Prednost ima delavec, ki je vešč manjših ključavničarskih popravil.

Nastop službe 1. oktobra 1968.

Družinsko stanovanje zagotovljeno v doglednem času.

Ostali delovni pogoji po PMDR in pravilniku o OD.

Prijave pošljite upravi II. Osnovne šole Celje do 28. septembra 1968.

Po 11., 13. in 45. členu zakona o urbanističnem planiranju (Uradni list SRS, št. 16/67), je Svet za urbanizem, gradbene, komunalne in stanovanjske zadeve Skupščine občine Celje na svoji 16. seji dne 12. septembra 1968 sprejel

SKLEP

o javni razgrnitvi osnutka urbanističnega načrta mesta Celja in ponovni javni razgrnitvi, zaradi uskladitve z zakonom o urbanističnem planiranju in urbanističnim načrtom mesta Celje, naslednjo urbanistično dokumentacijo:

1. Ureditveni načrt »HUDINJA« s predlaganimi spremembami in dopolnitvami, po lokacijski dokumentaciji št. 117/67;
2. ureditveni načrt »INDUSTRIJA SEVER«;
3. ureditveni načrt stanovanjske soseske »LJUBEČNA«;
4. ureditveni načrt »LIPA-STORE«, s predlagano spremembo in dopolnitvijo po projektu številka 85/67;
5. ureditveni načrt »LISCE« s predlagano spremembo in dopolnitvijo, po lokacijski dokumentaciji št. 311/68-1379;
6. ureditveni načrt »LAHKA INDUSTRIJA«;
7. ureditveni načrt »LEVI BREG VOGLAJNE«, s predlaganimi spremembami in dopolnitvami, po lokacijski dokumentaciji štev. 310/68-1182;
8. ureditveni načrt stanovanjske soseske »POLULE«, s predlaganimi spremembami in dopolnitvami, po lokacijskih dokumentacijah, št. 272/67-1073 in št. 106/68;
9. zazidalni načrt starega dela mesta Celja;
10. zazidalni načrt »KOMPOLE«;
11. zazidalni načrt »LOŽNICA« — stanovanjska cona VII;
12. zazidalni načrt »LAVA II«;
13. zazidalni načrt rekreacijskega centra »NA GOLOVCU«;
14. zazidalni načrt »NOVA VAS«;
15. zazidalni načrt »OBRTNEGA CENTRA« v Celju;
16. zazidalni načrt »OSTROŽNO«;
17. zazidalni načrt stanovanjske soseske »OSTROŽNO — CONA 3 in 4«;
18. zazidalni načrt stanovanjske cone »12 IN 13 SPODNJA HUDINJA«;
19. zazidalni načrt »STORE II«;
20. zazidalni načrt stanovanjske soseske »ŠMARJETA«;
21. zazidalni načrt stanovanjske soseske »VOJNIK O KARE 8 IN 9«.

I.

Osnutek urbanističnega načrta ter ureditveni načrti in zazidalni načrti, ki se jih ponovno razgrinja, bodo razgrnjeni **od 23. septembra 1968 do vključno 23. oktobra 1968 v upravni stavbi Skupščine občine Celje, Trg Svobode 9, soba številka 80/I.**

II.

V času razgrnitve si osnutek urbanističnega načrta ter ureditvene in zazidalne načrte s spremembami in dopolnitvami lahko ogleda in nanj da svoje pripombe in predloge vsak občan, državni organ, zavod in organizacija.

Številka: 350-6/68-2
Celje, dne 16/9-1968

Predsednik
sveta za urbanizem, gradbene, komunalne
in stanovanjske zadeve
ing. DARKO MALIGOJ

Oglašujte v „CT“

POLJE »OMEGA«

22. Načelnik je pograbil kozarec na mizi in ga poveznil čez osuplega vesoljca. Nato je odšel iz pisarne. Vrnil se je z gručo policistov. Hrup njegovega razgovora je udarjal pod kozarec. Nihče od prisotnih se ni domislil, da bi spustil vesoljca iz nezaslužene ječe. Peter je še vedno krilil z rokami v upanju, da ga bo kdo vendarle hotel poslušati.

Slednjič je pritekel v sobo civilist. Po krajšem razpravljanju so dvignili kozarec. Pred Petra so porinili mikrofon. Zatulil je vanj: Sem iz Evropskega vesoljskega centra. Doživel sem nesrečo v vesolju. Moj kolega je v vašem sesalcu za prah. Prosim, pomagajte!

Možje so se nadvse začudeno spogledali. Preteklo je precej časa, preden so doumeli, za kaj gre. Peter je moral še dvakrat ponoviti: Prosim, rešite kolega.

Privlekli so sesalec, iztresli prah po tleh in izgrebli iz njega Jeana. Omamljenega, toda živega!

Očitno se policisti še vedno niso mogli vživeti v to, da imajo opravka z živimi ljudmi in ne s prikaznimi, ne z žuželkami z Marsa. Načelnik je namreč z mezincem frenil nezavestnega Jeana na košček papirja in ga nerahločutno stresel na mizo poleg Petra. Peter je pokleknil k ranjenemu tovarišu. Jean je bil bled, vendar ne močno poškodovan. Njegova obleka je bila na mnogih mestih strgana. Prah iz sesalca se je zajedel v gube. Zdravnik, ki je bil med prisotnimi policisti, Jeanu ni mogel kdove kaj koristiti. Sam se je čez čas prebudil iz omedlevice. Oprl se je na komolce in zaprosil za vodo. Nastal je nerešljiv problem: v vsej ogromni načelnikovi pisarni ni bilo predmeta, ki bi lahko prevzel vlogo kozarca.

RADIO LJUBLJANA

K DAN: poročila ob 5.15, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in 22.00. glasbeni spored od 4.30 do

oko kvalitetna
obno embalirana

KAVA

Special

tevajte jo
aši trgovini!

PETEK, 27. SEPTEMBRA: 8.08 Glasbena matineja. 9.25 Glasbena pravljica. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Franc Cimerman: Čebele počivajo. 12.40 Čez polja in potoke. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Turistični napotki. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Človek in zdravje. 18.45 Kulturni globus. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Eldo Viler. 20.00 Mali koncert zbora Slovenske filharmonije. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih

SOBOTA, 28. SEPTEMBRA: 8.08 Glasbena matineja. 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo. 9.25 Čez travnike zelene. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Julija Smole: Vzroki izmenične rodnosti v sadovnjakih. 13.30 Priporočajo vam . . . 15.45 Literarni sprehod — G. Benn: Možgani. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Gremo v kino! 17.35 Igramo beat! 18.15 Pravkar prispelo. 18.50 S knjižnega trga. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Sobotni večer z napovedovalko Antonijo Rahone. 20.30 Zabavna radijska igra — Wolfgang Ecke: »Gospod v sivih hlačah«. 21.30 Iz fonoteke radia Koper. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 29. SEPTEMBRA: 6.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Claude Aveline: »Oni drugi« pri gusarjih. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Še pomnite, tovariši: dr. Franc Ferenc: Zbor odposlancev slovenskega naroda v Kočevju. 10.25 Pesmi borbe in dela. 10.45 Nedeljski mozaik lepih melodij. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.40 Nedeljska reportaža. 14.00 Čez hrib in dol. 14.30 Humoreska tega tedna — R. Schneider-Schelde: Literarni večer. 16.00 Nedeljsko športno popoldne. 17.30 Radijska igra — Klara Feher: »Krona stvarstva«. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 »V nedeljo zvečer«. 22.15 Serenadni večer.

PONEDELJEK, 30. SEPTEMBRA: 8.08 Glasbena matineja. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Julija Smole: Vzroki izmenične rodnosti v sadovnjakih. 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestrov. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 18.15 »Signali«. 18.35 Mladinska oddaja: »Interna 469«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevcem Ninom Robičem. 20.00 Skupni program JRT — studio Zagreb. 22.10 Radi ste jih poslušali.

TOREK, 1. OKTOBRA: 8.08 Operna matineja. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vrtna opravila v oktobru. 12.40 Iz kraja v kraj. 13.30 Priporočajo vam . . . 15.20 Glasbeni intermezzo. 15.40 V torek na svidenje! 16.00 Vsak dan za vas. 18.15 Iz naših studiov. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Majdo Sepe. 20.00 Radijska igra — Mile Klopčič: »Matis«. 21.15 Parada popevk. 22.10 Glasbena medigra.

SREDA, 2. OKTOBRA: 8.08 Glasbena matineja. 9.10 Kaj pojo otroci po svetu in pri nas. 10.15 Pri vas doma. 11.55 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Tone Tanjšek: Strnine za višje lege v Sloveniji. 12.40 Slovenske narodne pesmi. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Mladina sebi in vam. 18.45 Naš razgovor. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Prenos simfoničnega koncerta orkestra RTV v Gradcu. 22.10 Zaplešite z nami.

ČETRTEK, 3. OKTOBRA: 8.08 Operna matineja. 9.25 V planinski koči. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Slavica Šikovec: Uporaba čistih vinskih kvasnic. 12.40 Pihalnih orkestri na koncertnem odru. 13.30 Priporočajo vam . . . 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 18.15 Glasba in turizem. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevcem Ladom Leskovarjem. 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Sto let slovenske lirike — XI. 21.10 Komorno-glasbeni večer.

TELEVIZIJSKI SPORED

ELJA 29 SEPT

Kmetijska oddaja v Madžarščini (Beograd)
Dobro nedeljo vošč mo s kvintetom Pleško in tr.om Franca Delčnjaka (Ljubljana)
Kmetijska oddaja (Beograd)
Jesenske spremembe — film iz serije Leto koraka skozi čas (do 11.25) (Ljubljana)
Fonavljamo za vas: Pevski zbor Zarja iz Trbovelj — (Ljubljana)
Športne reportaže (Beograd)
Košarka Trešnjevka : Crvena zvezda (Zagreb)
TV Kažipot (Ljubljana)
OSA — satirično-humoristična oddaja (Zagreb)
CIKCAK (Ljubljana)
Pot v začetek — evrovizijski serijski film v nadaljevanjih (Pitchi poi) (Ljubljana)
TV Dnevnik (Beograd)
VIJAVAJA (Ljubljana)
Večer solidarnosti — prenos iz Doma sindikatov ob Tednu otroka (Beograd)
Športni pregled (JRT)
TV Dnevnik (Beograd)

EDELJEK 30 SEPTEMBRA

TV v šoli (Zagreb)
Ruščina (Zagreb)
Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
TV v šoli (Zagreb)
Ruščina (Zagreb)
Angleščina (Beograd)
Madžarski TV pregled — (Beograd)
Poročila (Zagreb)
Mali svet (Zagreb)
S poti po Mehiki — serijski film (Ljubljana)
Po Sloveniji (Ljubljana)
Propagandna med gra (Ljubljana)
Niti dva otroka nisa enaka — oddaja iz cikla Vzgojna problematika (Ljubljana)
Reportaža (Zagreb)
Sprehod skozi Baletne in antibaletne oddaje režiserja Črta Škodlarja (Ljubljana)
Cikcak (Ljubljana
TV Dnevnik (Ljubljana)
Vijavaja (Ljubljana)
Zdeslav Skowronski: UREDBA — TV drama (Ljubljana)
Carl Maria von Weber: Koncert za klarinet in orkester (Ljubljana)
Poročila (Ljubljana)

EK 1. OKTOBRA

TV v šoli (Zagreb)
Angleščina (Zagreb)
Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
TV v šoli (Zagreb)
Angleščina (Zagreb)
Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
Francoščina (do 17.10) — (Beograd)
Risanka (Ljubljana)
Zoanost in mi (Ljubljana)
Torkov večer (Ljubljana)
Obisk pri sosedih — (Ljubljana)
Cikcak (Ljubljana)
TV Dnevnik (Ljubljana)
Vijavaja (Ljubljana)
Samo ljudje ali kaplarji — italijanski celovečerni film (Ljubljana)
Benny Bailey kwartet na Jazz festivalu v Ljubljani — (Ljubljana)
Poročila (Ljubljana)

EDA 2 OKTOBRA

TV v šoli (Zagreb)
17.05 Madžarski TV pregled (Beograd)
17.20 Spored od 17.20 do 19.10 bomo objavili naknadno!!
19.10 Zabavna glasbena oddaja — (Skopje)
19.45 Cikcak (Ljubljana)
20.00 TV Dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)
20.35 Na rob zapisnika — ob 25-letnici zasedanja zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju (Ljubljana)
21.30 Ekran na ekranu — oddaja TV Zagreb (Ljubljana)
22.30 Poročila (Ljubljana)

ČETRTEK 3 OKTOBRA

9.35 TV v šoli (Zagreb)
10.30 Nemščina (Zagreb)
11.00 Angleščina (Beograd)
14.45 TV v šoli (Zagreb)
15.40 Nemščina — ponovitev (Zagreb)
16.10 Osnove splošne izobrazbe — (do 16.40) (Beograd)
17.10 Poročila (Ljubljana)
17.15 Tik tak: Sanjica — I. del. — (Ljubljana)
17.30 Cirkus — angleški film — (Ljubljana)
18.00 Po Sloveniji (Ljubljana)
18.15 Propagandna oddaja (Ljubljana)
18.20 Koncert zbora iz Postojne — oddaja iz cikla Naši zbori — (Ljubljana)
18.45 Kalejdoskop (Ljubljana)
19.05 Pri »Londonu« — humoristična oddaja (Beograd)
19.45 Cikcak (Ljubljana)
20.00 TV Dnevnik (Ljubljana)
20.30 Ob 25 letnici zasedanja zbora odposlancev Slovenskega naroda v Kočevju — (Ljubljana)
21.00 Vijavaja (Ljubljana)
21.05 Saga o Forsytih — dramatizran roman (Ljubljana)
21.55 Kulturne diagonale (Ljubljana)
22.55 Poročila (Ljubljana)

PETEK 4 OKTOBRA

9.35 TV v šoli (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
11.30 Francoščina (Beograd)
14.50 TV v šoli — ponovitev — (Zagreb)
16.10 Osnove splošne izobrazbe — (do 16.40) (Beograd)
17.45 Pustolovščina na Atlantiku — angleški film (Ljubljana)
18.20 Mladinski koncert (Beograd)
19.05 Brez parole — mladinska oddaja (Ljubljana)
19.35 Niso samo rože rdeče (Ljubljana)
19.55 Cikcak (Ljubljana
20.00 TV Dnevnik (Ljubljana)
20.30 Ljutomer pred slavjem — reportaža (Ljubljana)
20.40 Vijavaja (Ljubljana)
20.45 Celovečerni film (Ljubljana)
Poročila (Ljubljana)
Simfonični koncert (Skopje)

SOBOTA 5 OKTOBRA

9.35 TV v šoli (Zagreb)
18.15 Poročila (Ljubljana)
18.20 Kotalkarska revija v Velenju — II. del (Ljubljana)
19.20 Sprehod skozi čas (Ljubljana)
19.45 Cikcak (Ljubljana)
20.00 TV Dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)
20.35 Opatija 68 — prenos festivala popevk (Zagreb)
22.05 Humoristična oddaja Vase Popovića (Beograd)
23.00 Propagandna oddaja (Zagreb)
23.20 Opatija 68 — nadaljevanje prenosa (Zagreb)

PLINSKA PEČ

AIDA CATALITIC

PRVA NA NAŠEM TRŽIŠČU

Poraba plina butan ali propan:

max. 200 gr/h – 2500 cal/h

min. 145 gr/h – 1780 cal/h

Novi izdelek ELRE, Škofja Loka

— plin izgoreva brez plamenov zaradi katalizatorja
— ni nevarnosti za zastrupljanje zraka
— ne suši zraka
— ne potrebuje odvoda v dimnik
— peč je prenosljiva
— plinsko bombo spravite vanjo
— dimenzije: 42 × 48 × 81
— teža: brez bombe 16 kg

Dvoletna garancija
Po ugodni ceni že v tej sezoni na našem tržišču

Elra

ELEKTROTEHNIŠKO PODJETJE – ŠKOFJA LOKA
telefon: h. c. 85-266 – prodaja: 85-383
telegram: ELRA – Škofja Loka

DOPISNA DELAVSKA UNIVERZA — LJUBLJANA

vpisuje v šole in tečaje do 30. sept. 1968

8 + 5

OSVAJA SVET IN NAGRAJUJE

Če boste kupili enega izmed skrivnostnih izdelkov in rešili nagradno izpolnjevanko, ki jo izrežete in hkrati s kuponom za žrebanje, katerega dobite ob nakupu izdelka, pošljete proizvajalcu, boste vključeni v veliko nagradno žrebanje v drugi polovici decembra!

1. NAGRADA FIAT 124
39 NAGRAD IZDELKOV EMO:
štedilnik TOBI tip 166,
štedilnik na elektriko in plin TOBI tip 170,
omarica za pomivanje posode . . .

EMO CELJE

P_Č N_ O_ _E
_M_-8 IN E_0-5
N_JV_Č_I DOS_Ž_K
TO_L_T_E I_HN_K_

PRODAJO

KIK »Pomurka« Murska Sobota,
OBRAT ZA KMETIJSTVO RAKIČAN

bo na javni licitaciji prodal:

— 1 TRAKTOR FE-35
— 4 TRAKTORJE FE-65
— 1 TRAKTOR »ŠTAJER« IN »UNIMOG« S ŠKROPILNICO
— ENOOSNO PRIKOLICO
— VEČ OBRAČALNIKOV »SONCE« IN KROŽNIH BRAN
— VEČ KULTIVATORJEV IN OKOPALNIKOV
— VEČ TROSILCEV GNOJIL IN VPREŽNIH VOZOV
— ostale kmetijske stroje in rezervne dele za razne kmetijske stroje.

Licitacija bo

v nedeljo, 29. septembra 1968

s pričetkom ob 10. uri na EE Rakičan pri Murski Soboti.

OBRAT ZA KMETIJSTVO RAKIČAN

kdor ponudi DONAT ponudi zdravje

Besedo ima:

Toni Herefeler

Presneto! Letošnji september me je krepko potegnil in sedaj res ne vem, ali naj še zaupam iskusveni vremenski prognozi. Po vseh pričakovanjih in znakih bi moral biti september lep, sončen in topel. Tako je bilo tudi druga leta. Pa ti ga zagode prav obratno. Ne samo, da sem vrgel takorekoč čez planke del svojega dopusta, saj je tako pogosto deževalo, da se skoraj nisem upal iz hiše. Potem se mi je prišla potožiti teta Neža, da jo je natanko 21 dni prej začelo trgati po kosteh kot druga leta, sosed Nejc pa je robantil nad ženo in taščo, ker sta po njegovem prezgodaj začeli kuriti. Pri sosedovih je bilo okrog tega pošteno vroče, čeprav je zunaj termometer kazal borih 11 stopinj. Soseda iz zelenega četvorčka je v teh dneh pošteno podkurila svojemu mulcu, zakar je imela precej močan razlog. Namesto, da bi si v knjigarni kupil manjkajoč zvezek in knjigo, je pritresel domov dva čopiča po 880 starih din in dve škatli plastelina za tehnični pouk. In sta šla dva stara tisočaka v »lufta«! »Tako ne bo šlo več naprej,« je tarnala soseda in zaloputnila z državnimi vrati, da je kar zabobnelo po soseski.

Približno tako je bobnelo od razprav v Šempetru v Savinjski dolini, ko so iskali novega direktorja za tamošnji SIP. Ne, ne, ne gre za sekretariat inostranih poslova ali na kratko SIP, pač pa za strojno industrijsko podjetje, za nekdanji Agroservis. – Bobnelo je, da ... ker so eni načrtovali za direktorja eno osebo, drugi izven kolektiva, pa drugo. Stvarnost je postalo slednje, se razume! SIP — nekdanji Agroservis je še ves razgret, tako da jim hladni val v septembru niti ni prišel preveč do kosti. Za nekaj so torej vsaj koristne vroče razprave, kaj?!

ATLETIKA V DEŽJU

V nedeljo je bilo na sporedu ekipno mladinsko prvenstvo Slovenije v atletiki, ki je hkrati veljalo kot kvalifikacijsko za ekipno državno tekmovanje. Tekmovanje je v vseh krajih, kjer je bilo organizirano, motil dež, v Celju pa so ga morali celo prekiniti in nadaljevati v popoldanskih urah.

Spričo močnih nalivov so bile naprave razmočene in temu primerni so bili tudi rezultati.

Pri mladincih je zmagal Kladivar s 17,353 točkami. Mladi tekmovalci trboveljskega Rudarja zaradi popoldanskega nastopa niso ostali do konca, marveč so se pred zaključkom odpravili domov. Pri mladinkah je zmagal Maribor s 13.843 pred Kladivarjem 13.319 točke. M. B.

Zasavski derbi za Rudarja

V tekmovanju slovenske nogometne lige so tokrat zavrteli tretje kolo. V njem je bil tudi zasavski derbi, ki se je na igrišču Hrastnika končal z zmago trboveljskega Rudarja 2 : 1. Celjani, pretendenti za najboljše mesto, so tokrat na domačem igrišču izgubili srečanje z ljubljansko Ilirijo 2 : 1.

Po tem kolu se je trboveljski Rudar povzpel na četrto mesto lestvice s štirimi točkami, Hrastnik je peti s tremi in moštvo Celja, Kladivarja šesto s prav tako tremi točkami.

V naslednjem kolu bodo Trboveljčani igrali v Kopru, Hrastnik v Mariboru proti Železničarju, Celjani pa v Novi Gorici.

V vzhodni skupini conske lige je Steklar izbojeval pomembno zmago z neposrednim tekmecem za najboljšo uvrstitev, Celulozarjem iz Krškega s 4 : 2. Ostale tekme so se končale takole: Branik—Žalec 6 : 1, Bakovci—Velenje 3 : 1, in Šmartno—Osankarica 5 : 1.

Na lestvici vodi Steklar s šestimi točkami, Šmartno je tretje s štirimi, Celulozar peti s štirimi, Velenje šesto s tremi in Žalec zadnji brez točke.

V prihodnjem kolu se bodo srečali: Celulozar—Osankarica, Velenje—Šmartno, Žalec—Fužinar in Steklar—Branik.

Nova katastrska občina

Glede na to, da bo dosedanja katastrska občina Teharje zajela samo industrijski predel od Teharij proti železarni, je bila na predlog Zavoda za izmero in kataster zemljišč formirana nova katastrska občina — Zvodno.

ŠPORT

Športni teden na Polzeli

V počastitev 20-letnice tovarne pohištva na Polzeli so bile številne športne prireditve. V nogometu so sodelovala tri moštva, zmagalo pa je Šmartno, ki je premagalo Šoštanj 2:0 in Polzelo 1:0. V odbojki je ekipa Garanta po razburljivi tekmi premagala tovarno nogavic 3:2. Tudi v namiznem tenisu so zmagali igralci Garanta, v šahu pa ekipa tovarne nogavic. Poleg tega je bila v soboto še nogometna tekma, v kateri je Garant odpravil tovarno nogavic 1:0.

Križanka — anketa

Zaradi velikega zanimanja za anketo in križanko, ki smo ju objavili v zadnji številki C Tednika na 12. strani, smo se v uredništvu odločili, da podaljšamo rok za oddajo anket in križank do torka, 1. oktobra.

Izpolnite takoj križanko ali anketo, oziroma oboje, kajti morda boste ravno vi tisti, ki vas čaka lepa denarna nagrada.

Uredništvo C Tednika

CELJE : NIŠ 15 : 6

V četrtem kolu zvezne rokometne lige so Celjani na domačih tleh zabeležili pomembno zmago. V dvoboju z ekipo niškega Železničarja so dosegli visoko zmago 15 : 6, polčas 8 : 4 in se tako s štirimi točkami utrdili na sedmem mestu razpredelnice.

Zmaga Celjanov je bila povsem zaslužena, saj so pokazali izredno lepo in kolektivno igro. Pri streljanju gol je bil znova najuspešnejši Niko Marković, ki je dosegel štiri točke, drugi so izkazali takole: Levstik in Tomšič po 3, Koren in Lubej po 2 ter Orač 1 gol.

CELJE : MARIBOR 3 : 1

Kot smo pričakovali so se članice celjskega Partizana oddolžile Mariborčankam za poraz v mestu ob Dravi in jih na igrišču pri celjski gimnaziji v povratni tekmi slovenske lige premagale s 3:1. Že naslednji dan so se v telovadnici srečale s Kamnikom ter ga premagale s 3:0.

Glede na dve zmagi so Celjanke dohitele ekipo Maribora, ki pa zaradi boljšega količnika še vedno vodi. Obe vrsti imata po 14 t., razmerje v nižih pa je: Maribor 22:4, Celje 21:5.

V moški odbojkarski ligi pa naši moštvi, to je Braslovče in Gaberje, držita repa lestvice. V zadnjih tekmah so Gabrijani izgubili z Mariborom 3:0, Braslovčani pa s kranjskim Triglavom 3:2. Po teh dogodkih so Gaberje na sedmem mestu s šestimi točkami, Braslovče pa osme s štirimi.

MOST MED DVEMA MESTOMA

Predsednica celjske občinske skupščine, Olga Vrabičeva, je pred dnevi sprejela predstavnike komornega moškega zbora, ki so jo med drugim seznanili z uspehi sodelovanja na nedavnem šestnajstem mednarodnem tekmovanju pevskih zborov v italijanskem mestu Arezzu.

Ko je predsednik zbora, Gustav Grobelnik povedal, da je bil čeljski komorni zbor edini moški zbor, ki se je pri predvajanju našega izbora jugoslovanskih skladateljev uvrstil med tridesetimi zbori na častno šesto mesto, je še dejal, da se je zbor letos vrnil ne le kot uspešni udeleženec tradicionalnega mednarodnega kulturno-umetniškega shoda, ampak tudi kot mandator simpatij in prijateljstva italijanskega, posebej še aretinskega prebivalstva do naše domovine. Ta prijateljska čustva, je nadaljeval tov. Grobelnik, nam je osebno izrazil župan mesta Arezza, prof. Renato Gnocchi, ko je uradno povabil k sebi predstavnike našega zbora z željo, da simpatije tako do našega naroda kot do specifično naše graditve socializma uradno izjavi, da nas zaradi nadaljnje krepitve dobrih sosedskih odnosov že letos povabi na mednarodno pevsko srečanje prihodnje leto, da izrazi željo po pobratenju z nekim jugoslovanskim mestom, pri čemer upa, da utegne biti najprimernejše prav Celje in končno, da to prijateljsko razpoloženje izrazi s poklonom zlate aretinske medalje osebno predsedniku naše občine.

Ko ti, tovarišica predsednica, to odličje slovesno predajamo in k njemu kot prvi iskreno čestitamo, te prosimo, je zaključil tov. Grobelnik, da bi ga sprejela z enakimi čustvi zadovoljstva kot smo ga mi prevzeli za te iz rok aretinskega župana, vedeč, da gre pri tem resnično za akt prijateljstva na kulturnem in političnem polju med Jugoslavijo in našo sosedo Italijo.

Ko se je predsednica skupščine, Olga Vrabičeva, zahvalila za medaljo, je najprej čestitala zboru za izreden uspeh na tekmovanju v Arezzu, ki se je razširil s pevskega tekmovanja na utrjevanje prijateljskih odnosov med dvema narodoma, med dvema mestoma. Razen tega je poudarila, da bo celjska občinska skupščina v najkrajšem času napravila vse, da bo prišlo do prvih stikov med predstavniki obeh mest, med Celjem in Arezzom.

M. BOŽIČ

Takole je v nedeljo popoldne izgledala podivjana Savinja pod mostom v Polzeli. Kjer so se poleti pod jezom vneto namakali kopalci je tokrat strahovito drla narasla Savinja, kajti deževje od sobote na nedeljo je povzročilo hudourja tudi v območju pritokov. Hudourni drnec je pod jezom dvigal razpenjene vrtinčaste valove vsaj tri metre visoko. Pogled je bil grozljiv, zlasti ob pomisli, kaj bi se zgodilo z živim bitjem, ki bi se v tej stihiji znašlo. Podobno kot Savinja je narasla v Savinjski dolini tudi Boljska, ki je na svojih bregovih ogrožala posevke in naselja (Foto: J. Kr.)

Jože Tržan je na državnem prvenstvu v streljanju s pištolo v Caracas sistemu osvojil prvo mesto, hkrati pa z rezultatom 572 krogov dosegel še nov republiški rekord. (Foto: M. B.)

Posnetek s sprejema predstavnikov komornega moškega zbora pri predsednici skupščine občine Celje, Olgi Vrabičevi. Od leve proti desni: Egon Kunej, umetniški vodja zbora, predsednica skupščine občine Celje, Olga Vrabičeva, Gustav Grobelnik, predsednik zbora in Vlado Novak, predsednik sveta za kulturo in znanost pri skupščini občine Celje. (Foto: M. B.)

Tednik

TEDNIK – Uredništvo in uprava Celje, Gregorčičeva 5, poštni predal 181. Urejuje uredniški odbor. Glavni urednik TONE SKOK, odgovorni urednik BERNARD STRMCNIK. – Časopis je ustanovil okrajni odbor SZDL Celje. Izhajal je kot »Nova pot«, »Na delo«, »Naše delo« (1945) kot »Celjski tednik« (1946—1950) ozio kot »Savinjski vestnik« (1950—1954) in od 1955 ponovno kot »Celjski tednik«. S 1. januarjem 1966 so ga ustanovile občine Celje, Laško, Mozirje, Slovenske Konjice, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah in Žalec. TEDNIK izhaja ob četrtkih. Izdaja: ČP »DELO« – delovna enota »Informacije – propaganda« Celje. Tisk in kliši: CP »DELO«. Rokopisov ne vračamo. Cena posamezne številke 60 nar (60 starih din), letna naročnina 30 novih (3000 starih) din, polletna 15 novih (1500 starih) din, tujina 60 (6000). Tekoč. račun: 607-1-1280 – TELEFONI: Uredništvo 23-69, mali oglasi in naročnine 31-05, ekonomska propaganda 30-85, Radio Celje 20-66